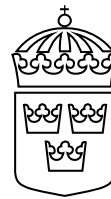

Regeringens proposition

2021/22:197

Effektivare verktyg i utsökningsförfarandet

Prop.
2021/22:197

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 24 mars 2022

Magdalena Andersson

Morgan Johansson
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen lämnar förslag för att utöka möjligheterna till distansutmätning och underlätta Kronofogdemyndighetens tillgångsutredningar i mål om utmätning.

Det är viktigt att Kronofogdemyndigheten har ändamålsenliga verktyg för att utreda om en gäldenär har utmättningsbar egendom och för att verkställa utmätningar. Genom ett effektivt förfarande blir fler skulder betalda snabbare och förtroendet för utsökningsförfarandet ökar. Kronofogdemyndighetens arbete utgör också en betydelsefull länk i kedjan av de åtgärder som kan vidtas mot organiserad brottslighet.

Regeringen föreslår följande:

- Förbättrade möjligheter att genomföra utmätning på distans när Polismyndigheten påträffar egendom i sin verksamhet.
- En skärpning av gäldenärens och tredje mans skyldighet att lämna upplysningar i mål om utmätning.
- Ett tydliggörande av ramarna för Kronofogdemyndighetens utredningar i syfte att ytterligare stärka såväl effektiviteten som rättssäkerheten i myndighetens verksamhet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken	4
3	Ärendet och dess beredning	7
4	Tillgångsutredningarna ska förbättras	7
4.1	Ramarna för utredningen tydliggörs	7
4.2	Skyldigheten att lämna upplysningar till Kronofogdemyndigheten skärps	13
5	Utökad distansutmätning	18
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	25
7	Konsekvenser	26
8	Författningskommentar	28
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Ett modernare utsökningsförfarande (SOU 2016:81)	32
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag	48
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	150
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	151
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 mars 2022	152

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2021/22:197

Regeringens förslag:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.

2 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om utsökningsbalken

dels att 2 kap. 10–12 §§ och 4 kap. 9, 14 och 15 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 kap. 12 a §, och närmast före 6 kap. 12 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §

Kronofogdemyndigheten får hålla förhör med svaranden, om det behövs. Svaranden får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst *ettusen* kronor.

Till sådant förhör *skall* vid behov även sökanden kallas. Sökanden får föreläggas att inställa sig vid påföljd av att hans ansökan annars förfaller. *Bör sökanden inställa sig personligen, får vite av högst ettusen kronor föreläggas honom.*

Kronofogdemyndigheten får hålla förhör med svaranden, om det behövs. Svaranden får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst *femtusen* kronor.

Till *ett* sådant förhör *ska* vid behov även sökanden kallas. Sökanden får föreläggas att inställa sig vid påföljd av att hans *eller hennes* ansökan annars förfaller. *Sökanden får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst femtusen kronor.*

11 §

Förhör får vid behov hållas med tredje man som är sakägare eller som enligt denna balk är skyldig lämna upplysningar. Tredje man får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst *ettusen* kronor.

Förhör får vid behov hållas med tredje man som är sakägare eller som enligt denna balk är skyldig *att* lämna upplysningar. Tredje man får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst *femtusen* kronor.

12 §

Fråga om utdömande av vite som har förelagts enligt 10 eller 11 § prövas av *kronofogdemyndigheten*. *Har* ändamålet med vitet förfallit, får *det ej* dömas ut.

Uteblir svaranden från förhör och har vite förelagts honom, får han hämtas.

Fråga om utdömande av vite som har förelagts enligt 10 eller 11 § prövas av *Kronofogdemyndigheten*. *Om* ändamålet med vitet *har* förfallit, får *vitet inte* dömas ut.

En svarande eller tredje man som har kallats att inställa sig till förhör vid vite får hämtas om han eller hon uteblir från förhöret.

4 kap.

9 §¹

Kronofogdemyndigheten *skall* i den utsträckning som behövs med hänsyn till ansökans innehåll, tillkommande uppgifter, gäldenärens förhållanden och omständigheterna i övrigt utreda gäldenärens anställnings- och inkomstförhållanden *samt* undersöka om gäldenären har utmättningsbar egendom.

Kronofogdemyndigheten *ska* i den utsträckning som *det* behövs med hänsyn till ansökans innehåll, tillkommande uppgifter, gäldenärens förhållanden och omständigheterna i övrigt utreda gäldenärens anställnings- och inkomstförhållanden *och* undersöka om gäldenären har utmättningsbar egendom. *Kronofogdemyndigheten får vidta de utredningsåtgärder som är befogade.*

14 §

Gäldenären är skyldig att lämna de uppgifter om sina tillgångar som *behövs* i målet.

Gäldenären är skyldig att *inom den tid som Kronofogdemyndigheten bestämmer* lämna de uppgifter om sina tillgångar som *myndigheten bedömer kan vara av betydelse* i målet.

Kronofogdemyndigheten *kan ålägga* gäldenären att *inge* förteckning över sina tillgångar. Vid behov *kan* myndigheten förordna lämplig person att biträda gäldenären vid upprättande av förteckningen.

Kronofogdemyndigheten *får förelägga* gäldenären att *ge in en* förteckning över sina tillgångar. Vid behov *får* myndigheten förordna *en* lämplig person att biträda gäldenären vid upprättande av förteckningen.

Gäldenären kan också åläggas att på heder och samvete skriftligen bekräfta de uppgifter om sina tillgångar som han har lämnat vid förhör eller i förteckning.

Kronofogdemyndigheten får också förelägga gäldenären att på heder och samvete skriftligen bekräfta de uppgifter om sina tillgångar som han *eller hon* har lämnat vid förhör eller i *en* förteckning.

15 §

Tredje man är skyldig att uppge huruvida gäldenären har fordran hos *honom* eller annat mellanhavande med honom, som kan vara av betydelse för *bedömning* i *vad mån* gäldenären har utmättningsbar egendom, *samt att ange* den närmare beskaffenheten av mellanhavandet.

Tredje man är skyldig att *inom den tid som Kronofogdemyndigheten bestämmer*

– uppge huruvida gäldenären har *en* fordran hos eller *något* annat mellanhavande med honom *eller henne*, som kan vara av betydelse för *bedömningen av* i *vilken utsträckning* gäldenären har utmättningsbar egendom, *och*

¹ Senaste lydelse 2007:277.

– lämna de upplysningar om den närmare beskaffenheten av mellanhavandet som Kronofogdemyndigheten bedömer kan vara av betydelse för utredningen av gäldenärens tillgångar.

6 kap.

Biträde av Polismyndigheten

12 a §

Om egendom som har påträffats i Polismyndighetens verksamhet utmäts, får Kronofogdemyndigheten begära biträde av Polismyndigheten för att ta egendomen i förvar enligt 2 och 4–8 §§. Detsamma gäller om sådan egendom ska tas i förvar enligt 12 §.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2022.

I september 2014 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av utsökningsbalken och anslutande regler (dir. 2014:127). Utredningen antog namnet Utsökningsutredningen. Syftet med översynen var att modernisera regelverket och skapa förutsättningar för mer ändamålsenliga, effektiva och rättssäkra förfaranden.

Utsökningsutredningen överlämnade i november 2016 betänkandet Ett modernare utsökningsförfarande (SOU 2016:81). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1* och betänkandets lagförslag i relevanta delar finns i *bilaga 2*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftnings-ärendet (Ju2016/08502).

I denna proposition behandlas några av frågorna i betänkandet, närmare bestämt distansutmätning och tillgångsundersökning. Vissa av utredningens andra förslag har redan lett till lagstiftning, se propositionen Löneutmätning och digitala ansökningar i utsökningsförfarandet (prop. 2020/21:161). Utredningens förslag i övrigt bereds vidare i Regeringskansliet. Den 3 mars 2022 beslutade regeringen lagrådsremissen Snabbare och enklare verkställighet av myndighetsbeslut.

Riksdagen har tillkännagegett att regeringen bör överväga hur en reglering med utökade möjligheter till distansutmätning kan utformas eller låta utreda detta på nytt (bet. 2020/21:CU10 punkt 13, rskr. 2020/21:265). Riksdagen har även tillkännagegett att regeringen bör se över polisens möjlighet att till Kronofogdemyndigheten dela med sig av information om egendom som påträffas i polisens verksamhet i syfte att möjliggöra en utmätning av denna (bet. 2017/18:JuU13 punkt 14, rskr. 2017/18:254). Genom de förslag som lämnas och den bedömning som görs i propositionen anser regeringen att dessa tillkännagivanden är slutbehandlade.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 3 mars 2022 att inhämta Lagrådets yttrande över ett lagförslag som överensstämmer med lagförslaget i denna proposition. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

4 Tillgångsutredningarna ska förbättras

4.1 Ramarna för utredningen tydliggörs

Regeringens förslag: Kronofogdemyndigheten ska vid tillgångsutredningen få vidta de utredningsåtgärder som är befogade.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslår att det i lag uttryckligen ska anges att Kronofogdemyndigheten får genomföra registerkontroller och samverka och

Prop. 2021/22:197 utbyta information med andra myndigheter. Utredningen föreslår även i övrigt en annan lagteknisk lösning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker förslaget eller invänder inte mot det. *Kronofogdemyndigheten* är positiv till förslaget men anser att det bör utformas annorlunda. *Örebro tingsrätt* anser att den föreslagna bestämmelsen har fått en alltför vag utformning och riskerar att öppna för tolkningen att spaningsåtgärder som angränsar till det polisiära området kan genomföras av Kronofogdemyndigheten. *Riksdagens ombudsmän* instämmer i utredningens bedömning att Kronofogdemyndigheten inte bör ägna sig åt s.k. fishing expedition och *Föreningen Sveriges Kronofogdar* välkomnar utredningens ställningstagande om sådana utredningsåtgärder. *Ekobrottsmyndigheten* instämmer i att Kronofogdemyndigheten ska kunna leta efter tillgångar endast om det finns ett pågående utsköningsmål. *Svenska Bankföreningen* avstyrker förslaget om ramarna för Kronofogdemyndighetens utredningsåtgärder och anser att det är för långtgående. Om förslaget genomförs anser föreningen att Kronofogdemyndigheten inte ska få begära upplysningar om dessa sannolikt inte är relevanta för tillgångsutredningen.

Skälen för regeringens förslag

Tillgångsutredningen är grunden i utsköningsverksamheten

Det är Kronofogdemyndigheten som ansvarar för verkställighet i Sverige. I utsköningsbalken finns bestämmelser om verkställighet av exekutionstitlar (t.ex. en domstols dom eller Kronofogdemyndighetens utslag). Verkställighet sker av såväl privaträttsliga som offentligrättsliga anspråk. Det finns olika former av verkställighet. Verkställighet som avser betalningsskyldighet sker genom utmätning. Utmätning innebär att egendom som tillhör en betalningsskyldig fysisk eller juridisk person tas i anspråk av Kronofogdemyndigheten och i förekommande fall säljs exekutivt. De medel som flyter in från försäljningen används till betalning av sökandens fordran. Utmätning kan ske i såväl lös egendom (t.ex. kontanter, en bil eller en bostadsrätt) som fast egendom. En särskild verkställighetsform är utmätning av lön. Kronofogdemyndigheten driver årligen in över 12 miljarder kronor genom utmätning.

När en ansökan om verkställighet av en betalningsförpliktelse kommer in till Kronofogdemyndigheten ska myndigheten utreda gäldenärens anställnings- och inkomstförhållanden och undersöka om gäldenären har utmättningsbar egendom (4 kap. 9 § utsköningsbalken). Detta kallas för en tillgångsutredning. Kronofogdemyndigheten har över 450 000 gäldenärer registrerade i sina register. Av dessa är cirka 400 000 fysiska personer. Varje år tillkommer det drygt 100 000 förstagångsgäldenärer, dvs. gäldenärer som har sin största skuld för indrivning via Kronofogdemyndigheten. Det är alltså ett stort antal mål som ska hanteras och utredas.

En naturlig utgångspunkt i Kronofogdemyndighetens tillgångsutredning är registerkontroller. Fysiska personer kontrolleras i bl.a. beskattningsdatabasen, Försäkringskassans register och vägtrafikregistret. Som utredningen beskriver närmare letar Kronofogdemyndigheten utifrån resultatet av dessa registerkontroller efter tillgångar. Gäldenären är skyldig att lämna uppgifter till Kronofogdemyndigheten om sina tillgångar (4 kap. 14 § utsköningsbalken). Kronofogdemyndigheten kan genomföra förrättning i

gäldenärens bostad eller lokal för att leta efter tillgångar och har rätt att genomöka hus, rum eller förvaringsställe om det behövs för att verkställighet ska kunna ske (2 kap. 17 § första stycket utsökningsbalken). Tvång får användas i den utsträckning det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna (2 kap. 17 § tredje stycket utsökningsbalken). Kronofogdemyndigheten har en skyldighet att se till att en förrättning inte väcker onödig uppmärksamhet eller annars orsakar svaranden eller annan enskild större olägenhet än vad som är nödvändigt (3 kap. 1 § utsökningsförordningen [1981:981]). Även tredje man kan åläggas att lämna uppgifter till Kronofogdemyndigheten. I avsnitt 4.2 återkommer regeringen särskilt till gäldenärens och tredje mans upplysningsskyldighet och de påtryckningsmedel och tvångsåtgärder som då är tillgängliga. En annan viktig del i tillgångsutredningen är samverkan med andra myndigheter. I avsnitt 5 behandlas frågan om distansutmätning av egendom som Polismyndigheten påträffar i sin verksamhet.

Mot bakgrund av det stora antalet mål som Kronofogdemyndigheten hanterar behöver myndigheten hela tiden göra bedömningar av vilka åtgärder som ska vidtas för att uppnå bäst resultat. För att effektivisera och gäldenärsanpassa sina utredningar använder sig Kronofogdemyndigheten av en metod som innebär att målen delas in i olika utredningsspår. Denna indelning ligger sedan till grund för den fortsatta handläggningen. Valet av utredningsspår sker utifrån sannolikheten att hitta tillgångar och möjligheten att komma i kontakt med gäldenären. Eftersom Kronofogdemyndighetens befogenheter är omfattande och kan innebära betydande intrång i enskildas personliga integritet behöver myndigheten även se till att åtgärderna inte är onödigt långtgående.

Justitieombudsmannen har i flera ärenden uttalat sig om Kronofogdemyndighetens tillvägagångssätt vid tillgångsutredningar. I ett omfattande beslut 1984 gjorde Justitieombudsmannen uttalanden om principerna för och metoderna i den efterforskande verksamheten (JO 1984:1). Justitieombudsmannen ansåg att vissa arbetsmetoder som då hade kommit att användas inom ramen för tillgångsutredningar, bl.a. spaning med videokamera och flyg, kunde medverka till att känslan och respekten för den personliga integriteten försvagas och framhöll bl.a. att systematisk spaning eller dold övervakning på individnivå till sin natur är polisiär och bör förbehållas polisen. Justitieombudsmannen konstaterade att det fanns brister i regleringen som borde åtgärdas. När det gäller kontakter med tredje man, t.ex. familjemedlemmar, grannar, tidigare partner och affärsbekanta, har Justitieombudsmannen uttalat att Kronofogdemyndigheten i de flesta fall bör kunna få svar på sina frågor från register, samtal eller förhör med gäldenären och eventuellt bostadsförrättning och att det endast i de fall detta inte ger något resultat bör bli aktuellt att överväga tredjemanskontakter (JO 1985/86 s. 374). Justitieombudsmannen har bl.a. riktat kritik mot en kronoinspektör för att inom ramen för en tillgångsundersökning ha ringt upp och ställt frågor till en person som visade sig vara gäldenärens tolvåriga dotter (beslut 2014-02-21, dnr 1744-2013, jfr även beslut 2010-05-21, dnr 3834-2009, där Kronofogdemyndigheten kritiserades för att ha kontaktat en gäldenärs tandläkare i syfte att utreda förbehållsbeloppet vid löneutmätning).

Det har gått lång tid sedan Justitieombudsmannen gjorde flera av sina uttalanden om metoderna i tillgångsutredningarna. Principerna för förvaltningen har sedan dess utvecklats generellt, bl.a. med ett ökat fokus på att värna den enskildes rättssäkerhet, och förvaltningsmyndigheternas ställning har stärkts. Kronofogdemyndigheten blev 2006 en ny, riksomfattande, myndighet (prop. 2005/06:200) och är i dag beslutsmyndighet i ett stort antal olika ärenden. Kronofogdemyndigheten ska utföra sina uppgifter på ett sätt som är rättssäkert och säkerställa den juridiska kvaliteten i handläggning som omfattar bl.a. verkställighet (5 och 16 §§ förordningen [2016:1333] med instruktion för Kronofogdemyndigheten). Kronofogdemyndighetens arbetsmetoder har utvecklats genom åren, inte minst som en följd av den ökade digitaliseringen. Det fokus som på 1980-talet fanns på fysisk spaningsverksamhet av olika slag är inte lika relevant längre. I dag har i stället sökningar på internet, registerkontroller och informationsutbyte med andra myndigheter fått större betydelse.

Den nya förvaltningslagen (2017:900) gäller, till skillnad från sin föregångare, fullt ut i Kronofogdemyndighetens verksamhet. I den lagen kommer bl.a. grundläggande principer för förvaltningsförfarandet och allmänna krav på handläggningen av ärenden till uttryck, däribland proportionalitetsprincipen och krav på en enkel och effektiv handläggning. Enligt 9 § första stycket förvaltningslagen ska ett ärende handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Kostnadsrekvisitet omfattar kostnader för både enskilda och det allmänna (prop. 2016/17:180 s. 294). Enligt proportionalitetsprincipen, som tagits in i 5 § tredje stycket förvaltningslagen, får en myndighet ingripa i ett enskilt intresse endast om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet. En åtgärd får aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och får vidtas endast om det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som åtgärden riktas mot. Det får alltså inte föreligga ett klart missförhållande mellan det allmänna intresset av ett visst ingripande och den belastning som detta medför för den enskilde. Myndigheten måste också konstatera att åtgärden är det minst ingripande av de alternativ som finns för att uppnå samma resultat (prop. 2016/17:180 s. 290). När Kronofogdemyndigheten genomför utredningsåtgärder med stöd av utsökningsbalken måste den tillämpa proportionalitetsprincipen i förvaltningslagen i varje enskilt fall.

Mot bakgrund av att Kronofogdemyndigheten i dag har en väl fungerande organisation och en lång och bred erfarenhet av utsökningsrättsliga frågor och med beaktande av det ramverk som förvaltningslagen numera ger skulle det kunna hävdas att det inte finns något stort behov av att ytterligare reglera ramarna för Kronofogdemyndighetens tillgångsutredningar. Med beaktande av hur central tillgångsutredningen är för att Kronofogdemyndigheten ska kunna bedriva sin verksamhet och de ingripande verktyg myndigheten har till sitt förfogande bedömer dock regeringen att det ändå finns skäl att tydliggöra det rättsliga stödet för hur en tillgångsutredning ska bedrivas. En sådan ram kan även förbättra förutsättningarna för enhetliga bedömningar inom myndigheten och fungera som en påminnelse om att myndigheten inte får vidta vilka åtgärder som helst under tillgångsutredningen. Avsikten är inte att en sådan bestämmelse ska inverka på

Kronofogdemyndigheten ska vidta utredningsåtgärder som är befogade

Genom att i enlighet med vad utredningen föreslår införa en föreskrift om att Kronofogdemyndigheten får vidta befogade utredningsåtgärder tydliggörs vikten av att Kronofogdemyndigheten kan utreda vilka utmättningsbara tillgångar gäldenären har. Samtidigt sätter den en gräns för vilka åtgärder som får vidtas, oavsett förhållandena i det enskilda fallet. På så sätt skapas ökad tydlighet och förutsebarhet, både för enskilda och för Kronofogdemyndigheten. En sådan föreskrift markerar även att Kronofogdemyndigheten inte behöver lägga ned mer arbete än vad som är befogat för att utreda en gäldenärs tillgångar.

Den nya föreskriften bör lämpligen placeras i den paragraf som reglerar myndighetens utredningsskyldighet (4 kap. 9 § utsökningsbalken). Utredningen föreslår att det föreskrivs dels att Kronofogdemyndigheten får vidta de utrednings- och spaningsåtgärder som är befogade, dels att myndigheten som ett led i att utreda tillgångar får göra kontroller i offentliga register och samverka och utbyta information med andra myndigheter. Spaning får i detta sammanhang anses vara ett slags utredningsåtgärd, och det behöver därför inte anges uttryckligen att befogade spaningsåtgärder får vidtas. Sökning i offentliga register är i praktiken alltid en behövlig åtgärd och en självklar del i tillgångsutredningen. Regeringen delar *Kronofogdemyndighetens* uppfattning att det saknas skäl att uttryckligen reglera detta i lagtexten. Inte heller anser regeringen att det uttryckligen behöver föreskrivas att samverkan får ske med andra myndigheter. Att samverkan ska ske framgår av 8 § förvaltningslagen och som Kronofogdemyndigheten påpekar kan det framstå som oklart varför just denna utredningsåtgärd behöver nämnas uttryckligen i utsökningsbalken.

Örebro tingsrätt anser att den av utredningen föreslagna bestämmelsen har en för vag utformning och *Svenska Bankföreningen* anser att den är för långtgående. Enligt regeringen är det nödvändigt att en bestämmelse av detta slag är flexibel för att den ska kunna tillämpas i alla de olika typer av situationer som myndigheten ställs inför. Den måste också ge utrymme för Kronofogdemyndigheten att över tid anpassa sitt arbetssätt, bl.a. med beaktande av den tekniska utvecklingen. Det arbetssätt som Kronofogdemyndigheten använder i dag och som innebär att tillgångsutredningen anpassas efter gäldenären och successivt trappas upp framstår som lämpligt. Regeringen delar inte farhågan att den föreslagna bestämmelsen öppnar upp för alltför långtgående utredningsåtgärder.

Regeringen anser att den som är part i ett mål vid Kronofogdemyndigheten har att räkna med att utredningsåtgärder kan vidtas mot honom eller henne som kan uppfattas som ett intrång i den personliga integriteten. Som utredningen anför bör Kronofogdemyndigheten inte vara förhindrad att utföra spaning på allmän plats, men det finns samtidigt en gräns för vad som kan anses befogat vid en tillgångsutredning. Systematisk eller dold spaning bör sällan vara befogad. Det går dock inte att närmare ange vilka åtgärder som får förekomma inom ramen för en tillgångsutredning, bl.a. med hänsyn till den tekniska utvecklingen. Det är inte befogat att begära in upplysningar som sannolikt inte är relevanta för tillgångsutredningen.

Prop. 2021/22:197 Det behöver inte anges i lagtexten. Det kan i sammanhanget också erinras om att Kronofogdemyndigheten, när myndigheten genomför en utredningsåtgärd i ett enskilt fall, måste iakttä kravet på proportionalitet enligt 5 § tredje stycket förvaltningslagen.

Regeringen delar utredningens bedömning att Kronofogdemyndigheten inte ska ägna sig åt planlösa utredningsåtgärder. Kronofogdemyndighetens verksamhet styrs av de utredningsmål som myndigheten handlägger när det gäller gäldenärer med obetalda skulder, vilket innebär att utredningen tar sin början i en gäldenär. Som utredningen konstaterar är det vedertaget att Kronofogdemyndigheten deltar vid t.ex. Polismyndighetens trafikkontroller och undersöker om de stoppade fordonen kan utmätas. *Riksdagens ombudsmän* väcker frågan hur detta förhåller sig till bedömningen att Kronofogdemyndigheten inte bör söka efter egendom utan koppling till ett pågående utredningsmål (fishing expedition). Regeringen anser att det är nödvändigt att Kronofogdemyndigheten har möjlighet att hitta tillgångar som tillhör gäldenären men som inte är åtkomliga genom sedvanliga kontroller. Det gäller särskilt i fall då gäldenären inte medverkar till utredningen. Det får därför accepteras att vissa av Kronofogdemyndighetens utredningsåtgärder kan beröra personer som inte är parter i ett utredningsmål hos myndigheten. Att Kronofogdemyndigheten samordnar sina utredningar med kontroller som t.ex. Polismyndigheten och Tullverket genomför inom ramen för sin verksamhet är ett sådant exempel.

Kronofogdemyndigheten har i dag ett välutvecklat digitalt informationsutbyte med vissa myndigheter. Utredningen anser att regeringen bör peka ut fler myndigheter som ska ha sådant samarbete med Kronofogdemyndigheten. Som utredningen konstaterar kräver detta att flera frågor först utreds vidare, och det finns därför inte möjlighet att närmare överväga frågan inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Föreningen Sveriges Kronofogdar anser att det bör klargöras att Kronofogdemyndigheten får leta efter fordon som kan tas i anspråk enligt lagen (2014:447) om rätt att ta fordon i anspråk för fordringar på vissa skatter och avgifter. Tillgångsutredningen syftar till att lokalisera utmätningbara tillgångar. Om Kronofogdemyndigheten under tillgångsutredningen hittar ett fordon som inte kan utmätas, kan i stället ett ianspråktagande enligt lagen om rätt att ta fordon i anspråk för fordringar på vissa skatter och avgifter komma i fråga. Frågor om ianspråktagande av fordon omfattas inte av detta lagstiftningsärende. Vissa frågor om ianspråktagande har hanterats inom ramen för regeringens arbete mot fordonsmålsvakter (se prop. 2019/20:67 och Ds 2020:20).

4.2 Skyldigheten att lämna upplysningar till Kronofogdemyndigheten skärps

Prop. 2021/22:197

Regeringens förslag: Gälldenären och tredje man ska svara på Kronofogdemyndighetens förfrågan inom den tid som myndigheten bestämmer.

Gälldenären ska vara skyldig att lämna de uppgifter om sina tillgångar som Kronofogdemyndigheten bedömer kan vara av betydelse. Tredje man ska vara skyldig att lämna de upplysningar om den närmare beskaffenheten av sitt mellanhavande med gälldenären som Kronofogdemyndigheten bedömer kan vara av betydelse för utredningen av gälldenärens tillgångar.

Det vitesbelopp som Kronofogdemyndigheten får föreskriva vid kallelse av svaranden, tredje man eller sökanden till förhör ska höjas till 5 000 kronor. En tredje man som har kallats till förhör vid vite ska kunna hämtas om han eller hon uteblir.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår inget tydliggörande av att Kronofogdemyndigheten avgör vilka uppgifter som gälldenären ska lämna. I utredningens förslag begränsas tredje mans upplysningsskyldighet till att avse ekonomiska mellanhavanden med gälldenären. Utredningen föreslår en uttrycklig bestämmelse om att gälldenärens och tredje mans upplysningsskyldighet ska omfatta uppgifter om gälldenärens tillgångar och mellanhavanden med tredje man i utlandet. I utredningens förslag höjs vitesbeloppen till 3 000 kronor.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker förslagen eller invänder inte mot dem. *Kronofogdemyndigheten* välkomnar att tredje mans upplysningsskyldighet tydliggörs men avstyrker hur den formuleras i utredningens förslag eftersom formuleringen enligt myndigheten innebär en inskränkning av skyldigheten. Kronofogdemyndigheten anser vidare att det bör tydliggöras att upplysningsskyldigheten omfattar även historiska uppgifter. *Föreningen Sveriges Kronofogdar* invänder mot formuleringen ekonomiskt mellanhavande och anser att det behövs flera förtydliganden när det gäller tredje mans upplysningsskyldighet. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* anser att den av utredningen föreslagna utformningen av upplysningsskyldigheten språkligt inte kan anses omfatta uppgifter om samboskap, vilket innebär att lagtexten inte överensstämmer med avsikten. *Kammarrätten i Göteborg* föreslår att formuleringen ”mellanhavande av ekonomisk betydelse” används.

Svenska Bankföreningen avstyrker förslaget om att skärpa tredje mans upplysningsskyldighet. Föreningen menar att förslaget inte är proportionerligt. Om förslaget genomförs anser föreningen att tredje man ska ha rätt att få information om skälen till begäran och utmätningsfordran för att kunna vara delaktig i bedömningen av om behovet av tillgångsutredningen. Föreningen ifrågasätter även möjligheten för inrättningar i utlandet att lämna upplysningar till Kronofogdemyndigheten med hänsyn till utländska regler om sekretess. Föreningen påpekar vidare att den sekretessbrytande verkan som bestämmelsen innebär kan avse endast den juridiska person som tillfrågas och inte andra bolag i samma koncern.

Prop. 2021/22:197 De flesta remissinstanser uttalar sig inte om utredningens förslag om höjda maximala vitesbelopp. *Föreningen Sveriges Kronofogdar* välkomnar att vitesbeloppen höjs men föreslår en höjning till 8 000 kronor, vilket är den nivå som tingsrätten kan döma ut, och påpekar att Kronofogdemyndigheten kan döma ut högre belopp enligt lagen (2014:836) om näringsförbud. *Umeå tingsrätt* anser att beloppen bör regleras i förordning för att underlätta eventuella framtida höjningar.

Skälen för regeringens förslag

Kronofogdemyndigheten ska ha kontroll över utredningen

Gäldenären är enligt 4 kap. 14 § utsökningsbalken skyldig att lämna de uppgifter om sina tillgångar som behövs i utmätningens målet. Kronofogdemyndigheten får förelägga gäldenären att inge en förteckning över sina tillgångar. Vid behov kan myndigheten förordna en lämplig person att biträda gäldenären vid upprättande av förteckningen. Gäldenären kan också föreläggas att på heder och samvete skriftligen bekräfta de uppgifter som har lämnats vid förhör eller i förteckning. Skyldigheten att lämna upplysningar är inte inskränkt till en uppräkningslista utan avser även andra upplysningar som behövs för att ta ställning till om egendomen kan och bör utmätas och för att säkerställa utmätningen, bl.a. uppgifter om tillgångarnas närmare beskaffenhet och var de finns (prop. 1980/81:8 s. 405).

Enligt 4 kap. 15 § utsökningsbalken är tredje man – t.ex. en bank eller en arbetsgivare – skyldig att uppge huruvida gäldenären har en fordran hos eller något annat mellanhavande med honom eller henne, som kan vara av betydelse för bedömningen av om gäldenären har utmätningsskyldig egendom, och att ange den närmare beskaffenheten av mellanhavandet. I förarbetena anförs att upplysningsskyldigheten gäller i fall då det finns ett rättsförhållande av ekonomisk betydelse i vilket gäldenären och den tredje mannen har del. I första hand åsyftas information om fordringar, bl.a. på konto i bank och rättigheter som gäldenären kan ha på grund av olika slags kontrakt. Skyldigheten att lämna uppgifter gäller dock även för den som innehar egendom som tillhör gäldenären, t.ex. på grund av pant, deposition eller hyra (prop. 1980/81:8 s. 412 f.). Även en myndighet kan ha ställning av tredje man och omfattas av skyldigheten att lämna uppgifter. Upplysningskyldigheten bryter banksekretessen (prop. 1980/81:8 s. 414) och sekretess som gäller mellan myndigheter (10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen [2009:400] och LU 1980/81:23 s. 12).

Det förekommer enligt utredningen att Kronofogdemyndighetens begäran om upplysningar ifrågasätts. Enligt myndigheten uppfattas omfattningen av tredje mans upplysningsskyldighet i praktiken som oklar och myndigheten har ibland nekats att få del av efterfrågad information. Enligt regeringen finns det därför skäl att komplettera bestämmelserna om gäldenärens och tredje mans skyldighet att lämna uppgifter. Det bör för det första föreskrivas att uppgifterna ska lämnas inom den tid som Kronofogdemyndigheten bestämmer. Det finns för det andra anledning att klargöra att det är Kronofogdemyndigheten som avgör vilka uppgifter som ska lämnas. Det bör framgå att gäldenären ska lämna de uppgifter om sina tillgångar som Kronofogdemyndigheten bedömer kan vara av betydelse i målet och att tredje man är skyldig att lämna de upplysningar om den

närmare beskaffenheten av mellanhavandet som Kronofogdemyndigheten bedömer kan vara av betydelse för utredningen av gäldenärens tillgångar. Regeringen delar inte *Svenska Bankföreningens* uppfattning att ändringen av tredje mans upplysningsskyldighet är oproportionerlig och ser inte behov av att införa en skyldighet för Kronofogdemyndigheten att förklara på vilket närmare sätt de begärda uppgifterna har betydelse för utredningen. Vilka förfrågningar som Kronofogdemyndigheten gör till tredje man styrs liksom övriga utredningsåtgärder av omständigheterna i det enskilda fallet och begränsas av att åtgärderna ska vara befogade (se avsnitt 4.1).

Det är inte nödvändigt att ändra upplysningsskyldigheten ytterligare

Utredningen föreslår att det i lagen ska anges att tredje mans upplysningsskyldighet avser ekonomiska mellanhavanden med gäldenären. Flera remissinstanser invänder mot detta förslag. *Kronofogdemyndigheten* anser att tillägget skulle innebära en begränsning av upplysningsskyldighetens omfattning i förhållande till den gällande regleringen. En sådan begränsning vore enligt regeringen olycklig och verkar inte heller vara utredningens avsikt. Utredningen anser att bl.a. frågan om huruvida tredje man är sambo med gäldenären är en omständighet som ska omfattas av upplysningsskyldigheten. Regeringen delar den bedömningen och anser i linje med vad *Hovrätten över Skåne och Blekinge* anför att det är oklart om så är fallet med den formulering som utredningen föreslår. *Kammarrätten i Göteborg* anser att formuleringen ”mellanhavande av ekonomisk betydelse” bör användas i stället men regeringen anser att det finns en risk för att även en sådan formulering uppfattas som en begränsning. Den gällande formuleringen ger, inte minst efter klargörandet att det är Kronofogdemyndigheten som avgör vilka uppgifter som ska lämnas, ett tillräckligt utrymme för förfrågningar och bör därför behållas.

Föreningen Sveriges Kronofogdar anser att det bör förtydligas vad som gäller om tredje man har kännedom om ett mellanhavande utan att själv ha ett sådant med gäldenären. Som *Svenska Bankföreningen* konstaterar utgör regleringen om tredje mans upplysningsskyldighet resultatet av en avvägning mellan å ena sidan intresset av att Kronofogdemyndigheten får tillgång till relevant information om gäldenärens tillgångar och å andra sidan motstående intressen, såsom värdet av att begränsa den administrativa bördan för tredje man. Upplysningsskyldigheten förutsätter i dag att tredje man har ett eget mellanhavande med gäldenären. Det kan handla om att gäldenären har ett konto på en bank, en anställning hos en arbetsgivare eller gemensam ekonomi med en partner. Den omfattar inte var och en som kan veta något av betydelse för frågan om utmätning (prop. 1980/81:8 s. 412). Utredningen föreslår inte någon ändring av denna ordning och regeringen gör ingen annan bedömning. Detta innebär inte att regeringen anser att tredje mans skyldighet att lämna uppgifter på något sätt ska begränsas. Redan med den gällande lagstiftningen finns en omfattande skyldighet att lämna uppgifter, och regeringen anser att det är något som Kronofogdemyndigheten bör utnyttja, t.ex. i förhållande till banker. *Kronofogdemyndigheten* och *Föreningen Sveriges Kronofogdar* anser att det bör förtydligas att tredje mans upplysningsskyldighet avser även historiska uppgifter. Upplysningsskyldigheten är inte begränsad till frågan

Prop. 2021/22:197 om huruvida gäldenären har en fordran på eller något annat mellanhavande med den tredje mannen utan gäller även den närmare beskaffenheten av mellanhavandet, vilket öppnar upp för att olika typer av uppgifter kan behöva lämnas. Det kan handla om när mellanhavandet uppstod och hur det utvecklats. Det innebär att en bank i vissa fall kan vara skyldig att lämna uppgifter om tidigare transaktioner på ett konto (se rättsfallet NJA 2009 s. 500). Som framgår ovan bör det alltså krävas att det fortfarande finns ett mellanhavande med gäldenären. Den närmare avgränsningen av upplysningsskyldigheten bör enligt regeringen även fortsättningsvis överlämnas till rättstillämpningen.

Svenska Bankföreningen framhåller den arbetsbelastning som uppgiftsskyldigheten kan innebära och vikten av att banksekretessen inte åsidosätts mer än nödvändigt. När det gäller arbetsbelastningen finns det anledning att påpeka att Kronofogdemyndigheten numera har tillgång till det konto- och värdefackssystem som är under uppbyggnad (3 § 5 lagen [2020:272] om konto- och värdefackssystem). Myndigheten kan genom systemet identifiera vilka kreditinstitut som gäldenären har ett konto i och rikta sina förfrågningar till dessa. Härigenom minskar både arbetsbelastningen för kreditinstituten och risken för att uppgifter behöver lämnas ut i onödan. Genom att Kronofogdemyndigheten har tillgång till systemet ökar träffsäkerheten och effektiviteten i myndighetens tillgångsutredningar (prop. 2019/20:83 s. 25). Det kan även underlätta undersökningen i situationer då flera kreditinstitut ingår i samma koncern. Även om uppgiftsskyldigheten är omfattande förbättras alltså förutsättningarna för Kronofogdemyndigheten att koncentrera sina förfrågningar till de institut som är relevanta för utredningen.

Det kan finnas behov av att ställa frågor till gäldenären och tredje man om förhållanden utomlands. Utredningen föreslår att det i lagtexten förtydligas att upplysningsskyldigheten omfattar även egendom som finns i utlandet. Bestämmelserna i 4 kap. 14 och 15 §§ är inte uttryckligen begränsade till att avse egendom som finns i Sverige. Inte heller i förarbetena finns uttalanden som medför en sådan begränsning. Mot den bakgrunden bedömer regeringen att det med gällande lagstiftning är möjligt för Kronofogdemyndigheten att begära upplysningar som omfattar förhållanden i utlandet. Det finns därför inte behov av det tillägg som utredningen föreslår för att möjliggöra sådana förfrågningar. Som *Svenska Bankföreningen* påpekar kan den som en begäran riktas till i förekommande fall behöva ta hänsyn till tillämplig utländsk lagstiftning, såsom regler om banksekretess.

Påtryckningsmedlen och tvångsmedlen skärps

Kronofogdemyndigheten har flera påtryckningsmedel och tvångsmedel till sitt förfogande för att förmå gäldenären och tredje man att fullgöra sina skyldigheter. När Kronofogdemyndigheten förelägger gäldenären eller tredje man att fullgöra sin upplysningsplikt får myndigheten enligt 2 kap. 15 § utsökningsbalken föreskriva vite med det belopp som bedöms nödvändigt. I denna situation kan vitesbeloppet anpassas efter omständigheterna i det enskilda fallet. Fråga om utdömande av sådant vite prövas av tingsrätten på talan av Kronofogdemyndigheten.

I vissa fall kan Kronofogdemyndigheten själv döma ut vite som myndigheten har förelagt. Det handlar om vite som sätts ut då någon kallas till

förhör (2 kap. 10–12 §§ utsökningsbalken). Kronofogdemyndigheten får hålla förhör med gäldenären (dvs. svaranden) eller med tredje man. Om gäldenären eller tredje man kallas att inställa sig personligen, får han eller hon kallas vid vite av högst 1 000 kronor. I ett enskilt mål kan även sökanden kallas till förhör och om sökanden då bör inställa sig personligen, får vite av högst 1 000 kronor föreläggas honom eller henne. De bestämmelser som anger dessa vitesbelopp har varit oförändrade sedan utsökningsbalkens tillkomst, dvs. i drygt 40 år, och det kan enligt regeringen ifrågasättas om regleringen numera ger utrymme för ett tillräckligt kännbart vite. Som ett led i att effektivisera och förenkla Kronofogdemyndighetens arbete med att utreda gäldenärens tillgångar anser regeringen att Kronofogdemyndighetens möjlighet att använda sig av en vitesanktion bör anpassas så att vitesbeloppets storlek i varje enskilt fall blir ett effektivt påtryckningsmedel för att förmå en part eller någon annan att inställa sig enligt kallelsen.

Utredningen konstaterar att alltför höga vitesbelopp i förhållande till en gäldenär inte kan antas ha någon påtaglig effekt i flera fall och att ett för högt vite kan bli kontraproduktivt då vitet blir ytterligare en skuld som kommer att konkurrera med sökandens fordran. Mot denna bakgrund föreslår utredningen att det maximala vitesbelopp som Kronofogdemyndigheten ska få föreskriva och döma ut ska höjas till 3 000 kronor. Regeringen är inte övertygad om att det är motiverat att hålla det maximala vitesbeloppet lågt för att undvika att gäldenären åläggs en ännu högre skuldbörda. Kronofogdemyndigheten har i regel god information om gäldenärens skulder och bör vid behov därför kunna undvika att sätta ut ett för högt vite som inte har någon effekt på gäldenären. Ett vite kan dessutom rikta sig till ställföreträdaren för en juridisk person eller en tredje man, för vilka det kan krävas ett högre vitesbelopp i syfte att säkerställa deras medverkan i utredningen. Som *Föreningen Sveriges Kronofogdar* påpekar sätts också vite regelmässigt ut med högre belopp vid kallelse till förhandling i domstol. Situationerna är inte helt jämförbara, men regeringen instämmer i att det av utredningen föreslagna beloppet är väl lågt. Det gäller inte minst i ljuset av att regleringen ska vara hållbar och kunna fylla syftet att säkerställa medverkan av den som kallas. För att möjliggöra för Kronofogdemyndigheten att anpassa vitesnivån till omständigheterna i det enskilda fallet anser regeringen att den maximala vitesnivån bör vara något högre än vad utredningen föreslår. Regeringen anser sammantaget att Kronofogdemyndigheten bör ha möjlighet att vid kallelse till förhör sätta ut och döma ut vite med högst 5 000 kronor. Regeringen anser att vitesbeloppen även fortsättningsvis bör anges i lag.

Om föreläggande av vite inte ger resultat finns det en möjlighet att förordna om hämtning av gäldenären till förhör (2 kap. 12 § andra stycket utsökningsbalken). Utredningen föreslår att även en tredje man som har kallats vid vite men inte infinner sig till förhör ska kunna hämtas. Hämtning av en tredje man skulle sällan bli aktuellt, eftersom det endast är en begränsad krets tredje män som kan kallas till förhör och eftersom hämtning förutsätter att personen dessutom först ska ha vägrat att infinna sig trots att vite har satts ut. Utredningens förslag innebär alltså ingen allmän möjlighet att hämta personer till förhör för att utreda en gäldenärs förhållanden och möjligheten att hämta någon skulle, i linje med hur den gällande bestämmelsen ska tillämpas, användas med stor försiktighet

Prop. 2021/22:197 (prop. 1980/81:8 s. 236). Samtidigt kan det inte uteslutas att det kan uppstå situationer där förhör med en tredje man, som utan godtagbara skäl inte finner sig frivilligt, framstår som nödvändigt för att kunna lokalisera utmätningsbar egendom som tillhör gäldenären. Att Kronofogdemyndigheten har detta verktyg till sitt förfogande framstår mot den bakgrunden som ändamålsenligt. Sammantaget anser regeringen att utredningens förslag bör genomföras.

5 Utökad distansutmätning

Regeringens förslag: Kronofogdemyndigheten ska få begära biträde av Polismyndigheten för att ta utmätt lös egendom i förvar om egendomen har påträffats i Polismyndighetens verksamhet (utökad distansutmätning).

Regeringens bedömning: Bestämmelser om myndigheters uppgiftsskyldighet i förhållande till Kronofogdemyndigheten kan ges i förordning.

Utredningens bedömning överensstämmer inte med regeringens förslag och bedömning. Utredningen anser att möjligheterna till s.k. distansutmätning inte bör utvidgas.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser yttrar sig inte särskilt över utredningens bedömning när det gäller distansutmätning. Ett antal remissinstanser vill att möjligheten till sådan utmätning utvidgas. *Kronofogdemyndigheten* förordar att det införs en möjlighet att säkerställa vissa utmätningar genom Polismyndighetens, Tullverkets, Kustbevakningens och andra brottsbekämpande myndigheters försorg. *Ekobrottsmyndigheten* anser att de brottsbekämpande myndigheterna bör ges en rätt att tillfälligt omhänderta egendom för att inhämta Kronofogdemyndighetens beslut om eventuell utmätning på distans. *Polismyndigheten* anför i huvudsak samma sak som Ekobrottsmyndigheten. *Föreningen Sveriges Kronofogdar* anser att bl.a. Polismyndigheten bör kunna kvarhålla egendomen på uppdrag av Kronofogdemyndigheten.

De flesta remissinstanser uttalar sig inte i frågan om en underrättelse-skyldighet för myndigheter. *Föreningen Sveriges Kronofogdar* anser att frågan om underrättelseinformation som inte har samband med ett pågående mål bör utredas vidare.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Myndigheterna efterfrågar utökad distansutmätning

Lös egendom som utmäts ska säkerställas så att egendomen inte kommer på avvägar innan den säljs (6 kap. utsökningsbalken). När Kronofogdemyndigheten är på plats vid utmätningen – t.ex. när förrättning sker i en bostad – kan myndigheten själv säkerställa egendom som påträffas där. Om i stället en annan myndighet påträffar egendom i sin verksamhet och misstänker att egendomen bör utmätas, förekommer det att myndigheten kontaktar Kronofogdemyndigheten. Ett exempel på detta är då Polis-

myndigheten har egendom i beslag och tar kontakt med Kronofogdemyndigheten innan beslaget hävs för att fråga om egendomen ska utmätas. Sedan ett antal år tillbaka har Kronofogdemyndigheten en jourtelefon som möjliggör för andra myndigheter att ställa dessa frågor även utanför kontorstid. Om utmätning sker då Kronofogdemyndigheten inte är på plats – s.k. distansutmätning – kan egendomen enligt 6 kap. 7 § andra stycket utsökningsbalken säkerställas genom att Kronofogdemyndigheten beslutar att den andra myndigheten inte får lämna ut egendomen till någon annan än Kronofogdemyndigheten (ett s.k. förbudsmeddelande). Samarbetet mellan Kronofogdemyndigheten och andra myndigheter ledde 2021 till att egendom till ett värde av drygt 20 miljoner kronor kunde utmätas.

Det har i olika sammanhang framförts att samarbetet mellan Kronofogdemyndigheten och andra myndigheter bör underlättas ytterligare för att öka möjligheterna till utmätning. Det är framför allt i de situationer då Kronofogdemyndigheten vill ta hjälp av en annan myndighet utan att själv vara på plats som det har visat sig att det befintliga regelverket för distansutmätning inte riktigt räcker till. Ett förbudsmeddelande som meddelas för att säkerställa utmätt egendom förutsätter att den som meddelandet riktas till har egendomen i sin besittning. När det gäller myndigheter anses det innebära att egendomen ska vara omhändertagen med stöd av det regelverk som myndigheten tillämpar, t.ex. som ett beslag hos Polismyndigheten (se JO 2014/15 s. 127). Ett förbudsmeddelande innebär alltså ingen rätt för en myndighet att ta egendom från en enskild för Kronofogdemyndighetens räkning. Kronofogdemyndigheten och Polismyndigheten har vid flera tillfällen framfört att möjligheterna till distansutmätning bör utökas. Enligt *Kronofogdemyndigheten* kan det totala utmätta beloppet avseende egendom som påträffas av en annan myndighet i vart fall tredubblas om möjligheten till distansutmätning utökas.

Distansutmätning bör kunna ske i fler fall än i dag

Utredningen överväger om möjligheten till distansutmätning bör utökas genom att det införs en möjlighet för Kronofogdemyndigheten att få biträde av Polismyndigheten för att egendom som inte redan har omhändertagits ska kunna distansutmätas. Detta föreslås i en promemoria från Kronofogdemyndigheten som utredningen redovisar och behandlar i sitt betänkande. Det kan enligt utredningen antas att utsökningsförfarandet skulle bli effektivare om en sådan möjlighet införs. Utredningen anser dock att en sådan möjlighet, av skäl som redovisas nedan, skulle vara problematisk och landar vid en samlad bedömning i att en förändring inte bör ske.

Enligt utredningen kan utökade möjligheter för Polismyndigheten att hjälpa Kronofogdemyndigheten uppfattas som att gränsen för vilka utredningsåtgärder som bör vidtas överträds. Utredningen pekar även på risken för att allmänhetens förtroende för myndigheter tar skada om deras uppdrag och roller blandas samman. Regeringen delar inte dessa farhågor. Genom lämpliga avgränsningar bör en ändamålsenlig ram för distansutmätningen kunna skapas, och det avgörande för om utmätning kan ske bör enligt regeringen inte vara huruvida egendomen redan är omhändertagen eller inte. Kronofogdemyndigheten har redan i dag möjlighet att be-

Prop. 2021/22:197 gära biträde av Polismyndigheten för att genomföra en förrättning (3 kap. 3 § utsökningsförordningen [1981:981]). En möjlighet att ta hjälp att säkerställa egendom när Kronofogdemyndigheten inte är på plats ligger inte så långt ifrån detta och bör enligt regeringen kunna ges utan att myndigheternas roller sammanblandas och utan risk för att förtroendet för myndigheterna skadas. Som framgår av avsnitt 4.1 ska Kronofogdemyndigheten få vidta befogade utredningsåtgärder, vilket bl.a. kan innefatta samverkan med andra myndigheter. Där beskrivs även de krav på legalitet, objektivitet och proportionalitet som förvaltningslagen (2017:900) ställer.

En utvidgning av möjligheterna till distansutmätning förutsätter att regleringen är rättssäker och utformas på ett sätt som tar hänsyn till den personliga integriteten. Andra än de som är parter i något mål vid Kronofogdemyndigheten ska inte i onödan omfattas av myndighetens åtgärder. Samtidigt får regelverket inte uppfattas som uddlöst och leda till att Polismyndigheten tvingas "titta åt andra hållet" när man träffar på utmättningsbar egendom. Kronofogdemyndigheten är inte en brottsbekämpande myndighet men ingår sedan 2009 i myndighetssamverkan mot grov och organiserad brottslighet. När egendom utmäts kan det indirekt utgöra ett led i arbetet att förebygga och motverka sådan och annan brottslighet. Kronofogdemyndigheten kan bidra i arbetet mot brottslighet genom att planera och förbereda kommande beslut om verkställighetsåtgärder eller betalningssäkringar (jfr prop. 2015/16:167 s. 18). Om distansutmätning blir möjligt trots att egendomen inte redan är i förvar, ökar myndigheternas möjligheter att gemensamt agera mot kriminella ytterligare. Med beaktande av de ökande kraven på myndigheters samverkan och viljan att förbättra möjligheten att slå mot ekonomiska vinningar av brott anser regeringen att det nu finns skäl att omvärdera utredningens ställningstagande och täppa till den lucka som berörda myndigheter pekar på. I vissa fall – framför allt i samband med arbete mot organiserad brottslighet – kan det till och med framstå som stötande att det inte vidtas någon åtgärd för att undersöka om egendom borde utmäts. Det finns berättigade förväntningar på att myndigheter inte låter egendom undgå utmätning på ett sätt som kan uppfattas som att saker faller mellan stolarna.

Mot denna bakgrund anser regeringen att möjligheterna till distansutmätning bör utökas i linje med vad de berörda myndigheterna och även riksdagen (bet. 2020/21:CU10 punkt 13, rskr. 2020/21:265) efterfrågar.

Polismyndigheten ska kunna biträda Kronofogdemyndigheten när egendom som Polismyndigheten påträffar utmäts

I enlighet med Kronofogdemyndigheten förslag anser regeringen att biträde vid distansutmätning bör kunna lämnas av Polismyndigheten. Polismyndigheten har befogenheter, relevant kompetens och praktiska möjligheter att hjälpa till med säkerställande av egendom.

Syftet med utökad distansutmätning är att förbättra Kronofogdemyndighetens möjligheter att få tag på utmättningsbar egendom och att egendom som påträffas av Polismyndigheten inte ska undgå utmätning på grunder som uppfattas som formalistiska. *Ekobrottsmyndigheten* menar att den typiska situation då frågan om distansutmätning bör aktualiseras är när Polismyndigheten genomför en trafikövervakning eller vid andra polis-

initierade personkontakter då det uppmärksammas att en person bär på lösöre – t.ex. en värdefull klocka eller dyrbara smycken – eller kör en bil med exekutivt värde. Det handlar alltså framför allt om lösa saker och kontanter som myndigheten fysiskt stöter på. Den utökade distansutmätningen ska inte handla om att Polismyndigheten får Kronofogdemyndighetens uppdrag att leta efter tillgångar. Inte heller ska Kronofogdemyndigheten överlåta sina egna uppgifter på Polismyndigheten genom att Kronofogdemyndigheten ges en generell möjlighet att uppdra åt Polismyndigheten att ombesörja att utmätt egendom säkerställs. Samarbetet med Kronofogdemyndigheten ska inte hindra Polismyndighetens kärnverksamhet. Det bör mot denna bakgrund uttryckligen framgå av bestämmelsen att biträde ska lämnas för distansutmätning av egendom som Polismyndigheten har påträffat inom ramen för sin egen verksamhet.

Ekobrottsmyndigheten och *Polismyndigheten* förespråkar att det ska vara möjligt för Polismyndigheten att omhänderta egendom tillfälligt, för att först därefter inhämta Kronofogdemyndighetens beslut om eventuell utmätning på distans. Att införa en separat ordning för omhändertagande av egendom innan Kronofogdemyndigheten har beslutat om utmätning skulle kräva en reglering av bl.a. hur länge egendomen ska tillåtas vara omhändertagen och hur egendomen ska hanteras om utmätning inte beslutas. Även frågor om möjligheten att överklaga beslut att omhänderta egendomen, behörigheten att fatta beslut och dokumentation skulle behöva regleras. Det finns inte möjlighet att närmare överväga frågan inom ramen för detta lagstiftningsärende utan det får vid behov ske i ett annat sammanhang. Regeringen återkommer nedan till att Kronofogdemyndigheten ska kunna begära biträde för att genomföra ett provisoriskt omhändertagande.

Några remissinstanser anser att fler myndigheter bör kunna bistå Kronofogdemyndigheten. Det skulle enligt regeringen i första hand vara aktuellt att överväga att ge den uppgiften till andra brottsutredande myndigheter medan det är mer tveksamt att, som *Ekobrottsmyndigheten* anför, överväga att ge en sådan uppgift till Kriminalvården. Det kan emellertid antas att t.ex. Tullverket och Kustbevakningen inte lika ofta som Polismyndigheten befinner sig i en situation där det blir aktuellt att ta kontakt med Kronofogdemyndigheten för att efterhöra om utmätning är aktuellt. Ekobrottsmyndigheten kan i sin verksamhet mer regelbundet ha anledning att ta en sådan kontakt. Utredningen har inte närmare övervägt dessa myndigheters medverkan vid utvidgad distansutmätning, t.ex. beträffande myndigheternas befogenheter och konsekvenserna för deras verksamhet, och det finns därför inte tillräckligt underlag för att nu lämna ett sådant förslag. Det kan enligt regeringen mycket väl finnas skäl att återkomma till frågan och överväga att utöka regleringen till att avse ytterligare myndigheter. I detta sammanhang kan det påpekas att möjligheten att genomföra distansutmätning genom att meddela ett förbudsmeddelande när förutsättningarna för detta finns kvarstår även med det förslag som regeringen nu lämnar. Kronofogdemyndigheten kan alltså även fortsättningsvis genomföra en distansutmätning genom förbudsmeddelande i det fall t.ex. Tullverket har utmätningsbar egendom i sin besittning.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att den utökade distansutmätningen ska innebära att Kronofogdemyndigheten får begära biträde av Polismyndigheten för att ta utmätt lös egendom i förvar om egendomen

Prop. 2021/22:197 har påträffats i Polismyndighetens verksamhet. En polisman har enligt 10 § första stycket 4 och andra stycket polislagen (1984:387) rätt att använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd om polismannen möts av motstånd vid omhändertagande av egendom. Regeringen anser att det inte finns behov av någon särskild lagreglering av hur myndigheten ska hantera egendom som säkerställs med stöd av den nya regleringen.

Kronofogdemyndigheten ska även kunna få hjälp med provisoriska åtgärder om det är osäkert om gäldenären äger egendomen

Utredningen tar upp att utökad distansutmätning kan leda till att brottsvinster ”tvättas” i utsokningsprocessen och att egendom som egentligen borde förverkas i stället används för att betala skulder. I 36 kap. brottsbalken finns bestämmelser om förverkande av bl.a. utbyte av brott och av brottslig verksamhet och om förverkande av hjälpmedel vid brott. Där finns även bestämmelser om förverkande under vissa förutsättningar för att förebygga brottslig användning av föremål som kan befaras komma till sådan användning. Ibland kan utmätning och förverkande aktualiseras beträffande samma egendom. I regel ska förverkande ha företräde framför utmätning, och ett beslut om utmätning hindrar inte att egendomen tas i beslag eller förverkas. Om utmätt egendom tas i beslag på grund av att den antas komma att förverkas, bör utsokningsmålet vila i avvaktan på prövning av förverkandefrågan (jfr rättsfallet NJA 1965 s. 97 I). Enligt 36 kap. 5 b § andra stycket brottsbalken upphör den rätt som sökanden har vunnit genom en utmätning när egendomen förverkas, om inte domstolen av särskild anledning beslutar att rätten ska bestå.

Den gällande ordningen som innebär att förverkande går före utmätning förändras inte av att möjligheterna till distansutmätning utökas. Frågan om distansutmätning aktualiseras främst i situationer då Polismyndigheten gör bedömningen att egendom som påträffas inte ska förverkas och det inte heller finns någon annan grund för att ta egendomen i beslag. I den situationen kan det framstå som stötande att egendom som egentligen borde utmätas inte kan tas om hand. Som anförs ovan kan utmätning indirekt utgöra ett led i arbetet mot organiserad brottslighet, och utmätning kan på så sätt ses som ett komplement till förverkande ur Polismyndighetens perspektiv. Det kan i detta sammanhang noteras att 2020 års förverkandeutredning föreslår att möjligheterna till förverkande ska utvidgas, bl.a. genom att det införs en ny förverkandeform, s.k. självständigt förverkande av brottsvinster (SOU 2021:100). Om möjligheterna till förverkande blir större, kan behovet av och utrymmet för att utmäta egendom i vissa situationer minska.

Utmätning går ut på att gäldenärens tillgångar tvångsvis används för betalning av gäldenärens skulder, vilket innebär att endast egendom som tillhör gäldenären kan utmätas. Som riksdagen påpekar i sitt tillkännagivande ska stöldgods alltså inte utmätas. I 4 kap. utsokningsbalken finns presumptionsregler som innebär att gäldenärens äganderätt inte alltid måste bevisas för att utmätning ska kunna ske. Lös egendom som finns i gäldenärens besittning antas tillhöra honom eller henne (4 kap. 18 § utsokningsbalken). Även om besittningspresumtionen är tillämplig kan omständigheterna vara sådana att Kronofogdemyndigheten behöver utreda äganderätten innan utmätning kan ske (jfr rättsfallet NJA 2012 s. 953). Om det

innebär att utmätning inte kan ske genast, får Kronofogdemyndigheten vid behov ta egendomen i förvar eller vidta annan provisorisk åtgärd (se 6 kap. 12 § utsökningsbalken och prop. 1980/81:8 s. 425). Regeringen anser att Kronofogdemyndigheten i den situationen bör kunna be Polismyndigheten om biträde för att genomföra en sådan provisorisk åtgärd beträffande egendom som Polismyndigheten har påträffat. Detta stämmer överens med vad Kronofogdemyndigheten har föreslagit.

En uppgiftsskyldighet för vissa myndigheter i förhållande till Kronofogdemyndigheten kan underlätta för distansutmätningen

En fråga som är nära kopplad till distansutmätning är vilka möjligheter andra myndigheter har att lämna upplysningar till Kronofogdemyndigheten och på så sätt väcka frågan om utmätning. Huvudregeln är att sekretess gäller mellan myndigheter, vilket innebär att det som utgångspunkt finns hinder mot att lämna uppgifter till en annan myndighet om sekretess gäller för uppgiften (8 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]). Sekretess kan gälla t.ex. vid förundersökning och annan brottsutredande verksamhet (18 kap. 1 § och 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen). Sekretess hindrar inte att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om en uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning (10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen). I 4 kap. 15 § utsökningsbalken finns en sekretessbrytande bestämmelse om tredje mans skyldighet att besvara frågor från Kronofogdemyndigheten (se avsnitt 4.2). I lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet finns särskilda möjligheter för vissa myndigheter – bl.a. Kronofogdemyndigheten – att utan hinder av sekretess utbyta information med varandra inom ramen för samverkan för att förebygga, förhindra eller upptäcka viss typ av brottslig verksamhet (1 och 2 §§). Som utredningen konstaterar tillämpas i övrigt den s.k. generalklausulen i 10 kap. 27 § offentlighets- och sekretesslagen om en myndighet vill lämna uppgifter till Kronofogdemyndigheten. En myndighet får enligt den bestämmelsen lämna en sekretessbelagd uppgift till en annan myndighet, om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Justitieombudsmannen har betonat att uppgiftslämnande till Kronofogdemyndigheten med stöd av generalklausulen inte får ske rutinmässigt utan måste föregås av en verklig intresseavvägning i det enskilda fallet (se bl.a. JO 2017/18 s. 275 med där angivna hänvisningar). Kritik har riktats mot Polismyndigheten för att myndigheten inte har kunnat visa att uppgiftslämnandet föregåtts av en sådan egentlig intresseavvägning som bestämmelsen kräver (JO 2014/15 s. 127). Som Justitieombudsmannen har påpekat är generalklausulens syfte att vara en ventil för att inte oförutsedda hinder ska uppkomma i myndigheternas verksamhet och den framstår enligt regeringen inte som en helt ändamålsenlig grund för uppgiftslämnande för en myndighet som mer regelbundet träffar på egendom som kan vara utmätningsbar. I de situationer då Polismyndigheten uppmärksammar egendom som kan vara intressant för Kronofogdemyndigheten – t.ex. vid en trafikkontroll – behöver myndigheten i regel snabbt fatta beslut om kontakt med Kronofogdemyndigheten och huruvida uppgifter ska lämnas. Med beaktande av att uppgiftslämnandet tar sikte på uppgifter om

Prop. 2021/22:197 att en person innehar viss egendom, bedömer regeringen att det är godtagbart att införa en reglering som innebär att tröskeln för att lämna uppgifterna är lägre än vad uppenbarhetsrekvisitet i generalklausulen innebär och som därmed kan underlätta hanteringen och leda till att uppgifter lämnas i fler fall än i dag. Det finns därför skäl att införa en regel som är anpassad för dessa situationer. Denna bedömning är i linje med riksdagens tillkännagivande att regeringen bör se över polisens möjlighet att dela med sig av information om egendom som påträffas i polisens verksamhet till Kronofogdemyndigheten i syfte att möjliggöra utmätning (bet. 2017/18:JuU13 punkt 14, rskr. 2017/18:254).

En uppgiftsskyldighet bör utformas efter en intresseavvägning mellan de olika organens behov av att utbyta uppgifter och det intresse som den aktuella sekretessbestämmelsen avser att skydda (prop. 2020/21:163 s. 30). Tillämpningsområdet bör vidare begränsas till vad som är nödvändigt, och bestämmelsen bör utformas så att risken för godtyckliga bedömningar minimeras (jfr prop. 2019/20:123 s. 69 f.). Det är viktigt att komma ihåg att det inte är kriminellt att ha obetalda skulder och att de allra flesta gäldenärer inte ägnar sig åt organiserad brottslighet. Regleringen måste därför utformas så att den fungerar i olika situationer. I första hand bör Polismyndigheten omfattas av en uppgiftsskyldighet. Polismyndigheten träffar regelbundet på egendom som kan vara utmättningsbar i situationer där det inte framstår som ändamålsenligt att tillämpa generalklausulen i offentlighets- och sekretesslagen. Det kan övervägas om ytterligare myndigheter bör omfattas av regleringen.

De bestämmelser som nu är i fråga utgör inte föreskrifter om utsökning (jfr 8 kap. 3 § regeringsformen) utan bestämmelser om uppgiftsskyldighet, som bl.a. bryter eventuell sekretess. Sekretessbrytande regler vid uppgiftslämnande mellan myndigheter kan meddelas i förordning (10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen). Detta talar för att bestämmelserna kan regleras i förordning. I sammanhanget måste även 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen beaktas, där det regleras att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Inskränkningar i denna fri- och rättighet får endast göras i lag. Bestämmelser om sekretessgenombrott kan utgöra en reglering som kan leda till ett sådant betydande integritetsintrång. Med beaktande av att de uppgifter som nu är i fråga inte är särskilt integritetskänsliga i sig och att uppgifterna dessutom redan finns i stor utsträckning hos Kronofogdemyndigheten gör regeringen bedömningen att den föreslagna uppgiftsskyldigheten inte innebär ett sådant betydande integritetsintrång som enligt 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen kräver att frågan regleras i lag. Uppgiftslämnandet till Kronofogdemyndigheten bör inte kräva att den myndighet som ska lämna uppgifter samlar in nya personuppgifter. Det rör sig om uppgifter som Polismyndigheten redan behandlar med stöd av brottsdatalagen (2018:1177). Även om de uppgifter som lämnas rör uppgifter i Polismyndighetens verksamhet anser regeringen att det inte rör sig om ett sådant tillgängliggörande av uppgifter som motiverar att föreskriften ges i lag (jfr prop. 2009/10:85 s. 193). Bestämmelser om uppgiftsskyldighet för Polismyndigheten regleras redan i dag i vissa fall i förordning, se t.ex. 5 § förordningen (2018:1942) om polisens behandling av personuppgifter

inom brottsdatalogens område. Genom att uppgiftsskyldigheten regleras i förordning underlättas möjligheten att vid behov inkludera ytterligare myndigheter. Frågan om uppgiftsskyldighet bör mot denna bakgrund regleras i förordning.

Kronofogdemyndigheten kan redan i dag ta emot information från andra myndigheter inom ramen för sina tillgångsutredningar. Det närmare ändamålet för den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske med anledning av den nya uppgiftsskyldigheten är fastställt i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet genom att Kronofogdemyndigheten får behandla personuppgifter i utsökning- och indrivningsdatabasen för bl.a. verksamhet för verkställighet (2 kap. 2 § 1). Den personuppgiftsbehandling som en uppgiftsskyldighet kan ge upphov till föranleder inte några ändringar i lagen om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet. Uppgifter som en annan myndighet lämnar till Kronofogdemyndigheten kan omfattas av sekretess hos Kronofogdemyndigheten. Enligt 34 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess hos Kronofogdemyndigheten i mål eller ärende om utsökning och indrivning för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men. Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till förundersökning i brottmål eller till angelägenhet som avser användning av tvångsmedel i sådant mål eller i annan verksamhet för att förebygga brott, om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs (18 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen). Eftersom sekretessen gäller för uppgift som hänför sig till den nämnda verksamheten följer sekretessen med uppgiften om den lämnas vidare till en annan myndighet. Det bedöms mot denna bakgrund inte finnas behov av ytterligare sekretessbestämmelser till skydd för uppgifter som lämnas till Kronofogdemyndigheten (jfr prop. 2015/16:167 s. 37 f.). Det finns inte anledning att, som *Föreningen Sveriges Kronofogdar* är inne på, överväga en reglering av hur underrättelseinformation som inte har samband med pågående mål ska hanteras.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2022.

Regeringens bedömning: Det finns inget behov av övergångsbestämmelser.

Utredningens förslag och bedömning: Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft vid det årsskifte som regeringen bestämmer. Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De remissinstanser som uttalar sig invänder inte mot förslaget eller bedömningen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: De lagändringar som föreslås innebär framför allt ökad förutsebarhet och effektivitet i utskningsförfarandet och ett utökat indrivningsresultat. Förslaget om utökade möjligheter till distansutmätning kan även ha positiva effekter på arbetet mot organiserad brottlighet. Regeringen anser mot denna bakgrund att det är angeläget att ändringarna träder i kraft så snart som möjligt. Lagändringarna bör därför träda i kraft den 1 augusti 2022.

Regeringen bedömer att det inte finns behov av övergångsbestämmelser. De nya reglerna blir därmed tillämpliga direkt från ikraftträdandet.

7 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen bedöms leda till en mer resurs-effektiv verksamhet för Kronofogdemyndigheten, ett ökat indrivningsresultat och positiva ekonomiska konsekvenser för såväl enskilda borgenärer som det allmänna.

De kostnader som förslagen kan innebära för statliga myndigheter kan finansieras inom befintliga ramar.

Utredningens bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen bedömer inte konsekvenserna av utökad distansutmätning eftersom utredningen inte lämnar något sådant förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser invänder inte mot utredningens bedömning. *Polismyndigheten* anför att förslaget om att tredje man ska kunna hämtas till förhör kan medföra ökad arbetsbelastning för polisen.

Skälen för regeringens bedömning: I utredningens betänkande lämnas många förslag på moderniseringar av utskningsförfarandet. Vissa förslag och deras konsekvenser har behandlats i propositionen Löneutmätning och digitala ansökningar i utskningsförfarandet (prop. 2020/21:161). I denna proposition går regeringen vidare med frågor i betänkandet som rör utökad distansutmätning och förslag för att effektivisera Kronofogdemyndighetens tillgångsutredningar. Den mer genomgripande reform som föreslås i betänkandet behandlas dock inte nu. Detta innebär att det endast är de aktuella förslagens konsekvenser som nu bedöms.

Förslaget om tydligare ramar för Kronofogdemyndighetens tillgångsutredningar bedöms kunna leda till ökad förutsebarhet och tydlighet för gäldenärer, både enskilda personer och företag. Ökad förutsebarhet, tydlighet och effektivitet bedöms i förlängningen leda till ökat förtroende för Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Kronofogdemyndigheten bedömer att utökade möjligheter till distansutmätning vid en försiktig beräkning kan tredubbla det utmätta beloppet avseende egendom som påträffas av en annan myndighet. Även förslagen om justeringar i reglerna om gäldenärens och tredje mans upplysnings-skyldighet, hämtning och vite bedöms leda till ökad effektivitet i Kronofogdemyndighetens verksamhet, vilket i förlängningen leder till att verk-

ställighet kan ske snabbare. Att det totala utmätta beloppet ökar och verkställighet sker snabbare innebär att fler borgenärer kan få betalt. Detta innebär positiva konsekvenser för såväl enskilda borgenärer som företag som är borgenärer och för det allmänna i sin roll som borgenär.

Genom att egendom som inte kan förverkas utmäts kan Kronofogdemyndighetens verksamhet utgöra ett led i arbetet mot organiserad brottslighet. Utökade möjligheter till distansutmätning innebär bättre möjligheter till samarbete mellan Kronofogdemyndigheten och Polismyndigheten för att slå mot kriminellas tillgångar. Detta bedöms i förlängningen kunna ha positiva konsekvenser för brottsbekämpningen.

Förslaget om tydligare ramar för Kronofogdemyndighetens tillgångsutredningar bör leda till ökad tydlighet och enhetligare bedömningar inom myndigheten. Förslagen om förhöjda viten och hämtning bedöms leda till ökad effektivitet och snabbare handläggning. För att Kronofogdemyndigheten ska kunna använda de utökade möjligheter till distansutmätning som förslaget innebär behöver jourtelefonens tillgänglighet utökas och resurser omfördelas för att hämta, förvara och försälja det utmätta godset. Regeringen bedömer att eventuella ökade kostnader kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Sammantaget bör förslagen ha positiva effekter för Kronofogdemyndigheten.

Förslaget om utökad distansutmätning bedöms leda till visst ökat arbete för Polismyndigheten. Arbetet bedöms dock kunna inordnas i myndighetens övriga verksamhet och de kostnader som uppkommer bedöms kunna hanteras inom befintliga anslagsramar. Som *Polismyndigheten* anför kan förslaget om att tredje man ska kunna hämtas till förhör medföra ökad arbetsbelastning för myndigheten. Regeringen bedömer dock att antalet fall då hämtning skulle kunna komma i fråga är begränsat och att ökade kostnader med anledning av förslaget kan hanteras inom befintliga anslagsramar.

Förslagen bedöms inte leda till några ökade kostnader eller ekonomiska konsekvenser för domstolarna, för staten i övrigt eller för kommunerna och regionerna och bedöms inte heller påverka den kommunala självstyrelsen.

Förslagen bedöms inte ha någon betydelse för miljön, för jämställdheten, för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen. Förslagen bedöms vara förenliga med EU-rätten.

Förslaget till lag om ändring i utsökningsbalken

2 kap. Förfarandet hos kronofogdemyndigheten**Förhör**

10 § Kronofogdemyndigheten får hålla förhör med svaranden, om det behövs. Svaranden får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst *femtusen* kronor.

Till *ett* sådant förhör *ska* vid behov även sökanden kallas. Sökanden får föreläggas att inställa sig vid påföljd av att hans *eller hennes* ansökan annars förfaller. *Sökanden får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst femtusen kronor.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om förhör med svaranden. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Genom ändringar i paragrafen höjs det maximala vitesbeloppet från ettusen till femtusen kronor. Nivån på vitet bör anpassas efter omständigheterna i det enskilda fallet. Det kan finnas skäl att sätta ut ett lägre belopp vid den första kallelsen och vid behov höja beloppet om ny kallelse behövs. Storleken på vitet kan även variera beroende på om den som kallas är en enskild gäldenär eller ställföreträdare för en juridisk person.

Övriga ändringar är endast språkliga.

11 § Förhör får vid behov hållas med tredje man som är sakägare eller som enligt denna balk är skyldig *att* lämna upplysningar. Tredje man får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst *femtusen* kronor.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förhör med tredje man. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Genom ändringen i paragrafen höjs det maximala vitesbeloppet från ettusen till femtusen kronor. Nivån på vitet bör anpassas efter omständigheterna i det enskilda fallet. Det kan finnas skäl att sätta ut ett lägre belopp vid den första kallelsen och vid behov höja beloppet om ny kallelse behövs. Storleken på vitet kan även variera beroende på om den som kallas är en enskild person eller ställföreträdare för en juridisk person.

Övrig ändring är endast språklig.

12 § Fråga om utdömande av vite som har förelagts enligt 10 eller 11 § prövas av *Kronofogdemyndigheten*. Om ändamålet med vitet *har* förfallit, får *vitet inte* dömas ut.

En svarande eller tredje man som har kallats att inställa sig till förhör vid vite får hämtas om han eller hon uteblir från förhöret.

Paragrafen innehåller bestämmelser om utdömande av vite och hämtning. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Genom ändringen i *andra stycket* införs en möjlighet att hämta tredje man till förhör under samma förutsättningar som gäller för svaranden. Möjligheten att hämta tredje man bör användas med stor försiktighet (jfr prop. 1980/81:8 s. 234 f.). En bedömning av om hämtning bör ske behöver göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

4 kap. Utmätning

Förfarandet

9 § Kronofogdemyndigheten ska i den utsträckning som *det* behövs med hänsyn till ansökans innehåll, tillkommande uppgifter, gäldenärens förhållanden och omständigheterna i övrigt utreda gäldenärens anställnings- och inkomstförhållanden och undersöka om gäldenären har utmättningsbar egendom. *Kronofogdemyndigheten får vidta de utredningsåtgärder som är befogade.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om Kronofogdemyndighetens utredningsskyldighet vid utmätning. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Det införs en föreskrift om att Kronofogdemyndigheten får vidta de utredningsåtgärder som är befogade för att utreda gäldenärens förhållanden. Syftet är att tydliggöra det rättsliga stödet för Kronofogdemyndighetens utredningsåtgärder (jfr 8 kap. 2 § första stycket 2 regeringsformen). Vad som är en befogad utredningsåtgärd bör bestämmas utifrån de ändamål som motiverar att en utredning genomförs och utmätning sker, den roll och de befogenheter som Kronofogdemyndigheten har och myndighetens resurser. Sökanden har möjlighet att lämna synpunkter på vilka åtgärder som vidtas – t.ex. genom att anvisa viss egendom som tillhör gäldenären – men det är Kronofogdemyndigheten som avgör vilka utredningsåtgärder som ska vidtas och när det är lämpligt att låta bli att utföra åtgärder som inte rimligen kan antas ge något resultat. Om verkställighet begärs i viss egendom behöver annan egendom i regel inte efterforskas (prop. 1980/81:8 s. 379).

Att söka i offentliga register är i princip alltid en godtagbar utredningsåtgärd och det är en åtgärd som är lämplig att vidta tidigt i utredningen innan mer ingripande åtgärder som t.ex. en bostadsförrättning övervägs. De upplysningar som gäldenären lämnar är i regel centrala för tillgångsutredningen (se 14 §). Förfrågningar till banker, försäkringsbolag, arbetsgivare och andra tredje män är vedertagna utredningsmetoder (se 15 §). Även samverkan med andra myndigheter är en naturlig del. Sådan samverkan kan ske på olika sätt, t.ex. i form av förfrågningar till andra myndigheter om en viss gäldenärs inkomstförhållanden. Kronofogdemyndigheten kan även delta när en annan myndighet genomför en åtgärd inom ramen för sin verksamhet, t.ex. kontroller som Polismyndigheten eller Tullverket genomför. I de allra flesta fall får sådan samverkan anses vara befogad. Det kan vara befogat att Kronofogdemyndigheten ägnar sig åt viss spaning på allmän plats. Systematisk eller dold spaning bör dock sällan vara befogad. När Kronofogdemyndigheter genomför utredningsåtgärder i ett enskilt fall med stöd av paragrafen måste det krav på proportionalitet som framgår av 5 § tredje stycket förvaltningslagen (2017:900) iakttas.

Genom hänvisning i 16 kap. 13 § tillämpas paragrafen även beträffande verkställighet av beslut om kvarstad.

Övriga ändringar är endast språkliga.

Upplyningsplikt

14 § Gälldenären är skyldig att inom den tid som Kronofogdemyndigheten bestämmer lämna de uppgifter om sina tillgångar som myndigheten bedömer kan vara av betydelse i målet.

Kronofogdemyndigheten får förelägga gälldenären att ge in en förteckning över sina tillgångar. Vid behov får myndigheten förordna en lämplig person att biträda gälldenären vid upprättande av förteckningen.

Kronofogdemyndigheten får också förelägga gälldenären att på heder och samvete skriftligen bekräfta de uppgifter om sina tillgångar som han eller hon har lämnat vid förhör eller i en förteckning.

Paragrafen innehåller bestämmelser om gälldenärens skyldighet att lämna uppgifter till Kronofogdemyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

I första stycket görs två tillägg för att förtydliga gälldenärens uppgiftsskyldighet. Det anges att gälldenären ska lämna uppgifterna inom den tid som Kronofogdemyndigheten bestämmer. Vilken frist som Kronofogdemyndigheten bör sätta beror på omständigheterna i det enskilda fallet. Det kan bl.a. vara av betydelse om gälldenären behöver göra omfattande efterforskningar och sammanställningar för att lämna uppgifterna och vilka förutsättningar gälldenären har att fullgöra upplyningsplikten. Vidare anges att gälldenären är skyldig att lämna de uppgifter som Kronofogdemyndigheten bedömer kan vara av betydelse i målet. Kronofogdemyndigheten har ingen skyldighet att lämna en förklaring till varför en viss uppgift efterfrågas men är inte förhindrad att göra det.

Genom hänvisning i 16 kap. 13 § tillämpas paragrafen även beträffande verkställighet av beslut om kvarstad.

Övriga ändringar är endast språkliga.

15 § Tredje man är skyldig att inom den tid som Kronofogdemyndigheten bestämmer

– uppgive huruvida gälldenären har en fordran hos eller något annat mellanhavande med honom eller henne, som kan vara av betydelse för bedömningen av i vilken utsträckning gälldenären har utmätningsbar egendom, och

– lämna de upplysningar om den närmare beskaffenheten av mellanhavandet som Kronofogdemyndigheten bedömer kan vara av betydelse för utredningen av gälldenärens tillgångar.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tredje mans skyldighet att lämna upplysningar till Kronofogdemyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Paragrafen ändras för att tydliggöra upplyningsplikten.

Kronofogdemyndigheten ges en uttrycklig rätt att ange en viss tid inom vilken tredje man ska lämna upplysningar. Hur lång frist som bör ges får bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Av betydelse kan vara om det krävs att den tredje mannen gör omfattande efterforskningar och sammanställningar för att lämna uppgifterna och vilka förutsättningar han eller hon har att fullgöra upplyningsplikten.

Det förtydligas att det är Kronofogdemyndigheten som har att bedöma om en viss uppgift kan vara av betydelse för utredningen av gälldenärens tillgångar. Ett föreläggande ska alltså följas även om den tredje mannen inte delar bedömningen att uppgifterna kan ha betydelse för utredningen.

Kronofogdemyndigheten kan lämna en förklaring till varför en viss uppgift efterfrågas men har ingen skyldighet att göra det.

Genom hänvisning i 16 kap. 13 § tillämpas paragrafen även beträffande verkställighet av beslut om kvarstad.

Övriga ändringar är endast språkliga och redaktionella.

6 kap. Säkerställande av utmätning

Biträde av Polismyndigheten

12 a § Om egendom som har påträffats i Polismyndighetens verksamhet utmäts, får Kronofogdemyndigheten begära biträde av Polismyndigheten för att ta egendomen i förvar enligt 2 och 4–8 §§. Detsamma gäller om sådan egendom ska tas i förvar enligt 12 §.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om Kronofogdemyndighetens möjlighet att få biträde av Polismyndigheten för att ta utmätt lös egendom i förvar. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Utmätt egendom ska säkerställas (1 §). Kronofogdemyndigheten har enligt förevarande paragraf rätt att få biträde av Polismyndigheten för att säkerställa lös egendom genom att ta den i förvar. Andra former av säkerställande än förvar, såsom märkning och försegling, kan inte ske med stöd av denna paragraf.

Möjligheten till biträde finns i de fall då lös egendom påträffas inom ramen för Polismyndighetens verksamhet. Det kan t.ex. röra sig om värdesaker som en person har med sig vid ett förhör eller kontanter som påträffas vid en trafikkontroll. Kravet på att det ska röra sig om egendom som myndigheten träffar på i sin verksamhet innebär ett krav på att egendomen finns till hands, dvs. att egendomen är tillgänglig så att den kan tas i förvar. Paragrafen fyller en funktion främst då egendomen inte redan av andra skäl ska tas om hand av Polismyndigheten. Om egendomen har tagits om hand och därmed finns i Polismyndighetens besittning, t.ex. som ett beslag, finns det i regel inget behov av biträde för att säkerställa egendomen utan säkerställande kan ske genom ett s.k. förbudsmeddelande som innebär att egendomen inte får lämnas ut till någon annan än Kronofogdemyndigheten (7 § andra stycket).

Kronofogdemyndigheten kan begära biträde även i den situation då utmätning inte kan ske genast men Kronofogdemyndigheten beslutar att egendomen ska tas i provisoriskt förvar enligt 12 §.

För att biträde enligt paragrafen ska aktualiseras krävs att Kronofogdemyndigheten, efter att egendomen påträffats, har beslutat om utmätning eller provisorisk åtgärd, vilket i sin tur i regel innebär att Polismyndigheten först har haft anledning att underrätta Kronofogdemyndigheten om den påträffade egendomen.

Genom hänvisning i 16 kap. 13 och 16 §§ tillämpas paragrafen även beträffande verkställighet av beslut om kvarstad.

Sammanfattning av betänkandet Ett modernare utsökningsförfarande (SOU 2016:81)

Ett modernare utsökningsförfarande

En förutsättning för ett fritt och modernt samhälle är att människor interagerar med varandra och ingår avtal sinsemellan. Det allmänna i dess olika former ingår också olika avtal med de människor som vistas i samhället. Ibland ingås avtalen direkt mellan en myndighet och en privatperson; ibland uppstår ömsesidiga rättigheter och skyldigheter genom att människor väljer en viss bosättning eller tar i anspråk en viss tjänst. Företag i olika former erbjuder varor och tjänster. Om erbjudandena antas uppstår ett avtal mellan företaget och kunden, som i sin tur kan vara ett annat företag. Ibland kan människor eller företag ta sig en rätt som de inte har vilket i sin tur kan skapa ett berättigat krav för någon annan att återställa tidigare ordning.

Alla de nu uppräknade situationerna – liksom en mängd situationer som inte beskrivits ovan – hanteras dagligdags av parterna själva. I de allra flesta fall är parterna överens om vad som gäller och utbyter prestationer i enlighet med detta. I andra fall ställer parterna anspråk på varandra, tolkar och omtolkar förutsättningarna och träffar ibland nya överenskommelser med ändrade villkor. Men i en del situationer krävs tvång för att en part ska fullgöra sina skyldigheter. Det kan bero på att parten inte *vill* prestera men det kan också bero på att parten inte anser sig *kunna* prestera. I de situationerna är det nödvändigt att samhället ställer tvångsmedel till förfogande. Men när och hur tvång får användas måste vara noggrant reglerat. Tvångsanvändningen måste vara effektiv för att vara trovärdig. Samtidigt måste effektiviteten balanseras mot krav på att tvånget utförs med respekt för den enskildes rättigheter för att tvångsanvändningen ska vara human och rättssäker. I Sverige är det Kronofogdemyndigheten ensam som får använda tvång för att ta i anspråk någons egendom eller lön för betalning av en fastställd skuld. Kronofogdemyndigheten har också ensam behörighet att verkställa en fastställd säkerhetsåtgärd, en skyldighet att flytta från ett visst utrymme eller en skyldighet att fullgöra eller underlåta något annat. Trots att det krävs tvång i en mycket liten andel av alla de situationer där någon ska fullgöra eller tåla något är det sammanlagda antalet ansökningar hos Kronofogdemyndigheten stort. Kronofogdemyndigheten hanterar varje år cirka 2,3 miljoner ansökningar om verkställighet som berör drygt 500 000 gäldenärer. Av dessa är merparten, omkring 428 000 eller cirka 85 procent, fysiska personer. Genom Kronofogdemyndighetens verksamhet betalades totalt cirka 10,2 miljarder kronor år 2015. Drygt hälften eller 5,87 miljarder kronor gick till betalning av offentliga fordringar medan 4,31 miljarder kronor var betalning för privaträttsliga fordringar.

Kronofogdemyndighetens verksamhet regleras i Utsökningsbalken (UB). Utsökningsbalken (1981:774) trädde i kraft den 1 januari 1982 och ersatte då bl.a. 1877 års utsökningslag. UB var resultatet av ett långvarigt utredningsarbete och innebar en genomgripande modernisering av utsökningsrätten. Under de mer än 30 år som UB har varit i kraft har såväl Kronofogdemyndigheten som samhället i stort förändrats. Den informations-tekniska utvecklingen har lett till förändringar av Kronofogdemyndighetens

arbetsmetoder vilket gör att det ställs ökade krav på ett teknikneutralt regelverk. Globaliseringen innebär en större rörlighet av både människor, företag och egendom vilket i sin tur lett till att det internationella utsökningsrättsliga samarbetet har utvecklats. Trots dessa förändringar har det inte genomförts någon samlad eller mer genomgripande översyn av UB. Sammantaget är UB numera föråldrad, svåröverskådlig och svår att tillämpa.

Utredningen har haft i uppdrag att överväga särskilt angivna frågor om exekutionstitlar, utredning av gäldenärens tillgångar, myndighetssamverkan, löneutmätning, beneficium och utmätning av bostäder, avhysning, Kronofogdemyndighetens medverkan till frivilliga överenskommelser och processledning samt exekutiv försäljning och redovisning av influtna medel. Vidare har uppdraget inneburit att vi ska lämna andra förslag på åtgärder som kan leda till ett effektivare utsökningsförfarande. Mot bakgrund av utredningsuppdragets omfattning, frågornas komplexitet och den utredningstid vi haft till vårt förfogande har vi behövt göra vissa avgränsningar av uppdraget. Under utredningsarbetet har vi kommit att överväga och lämna förslag i många olika frågor som kan leda till ett modernare, effektivare och mer rättssäkert utsökningsförfarande.

Utsökningsförfarandet ska vara effektivt i den bemärkelsen att den som vänder sig till Kronofogdemyndigheten för att få hjälp med att driva in en skuld inte ska behöva vänta längre än nödvändigt. Genom ett enklare och tydligare regelverk kan utsökningsförfarandet bli snabbare och mer verkningfullt. Klara och tydliga regler kan också leda till färre överklaganden.

Det stora antalet mål hos Kronofogdemyndigheten ställer krav på att tillämpningen i det stora flertalet ärenden är enkel och förutbestämd. Det tvångsvisa genomförandet ska följa ett bestämt mönster så att händelseförloppet är förutsebart för alla berörda. I de allra flesta fall ska utrymmet för olika tolkningar och avsteg från vad som gäller för merparten av målen vara begränsat. Samtidigt måste det finnas ventiler för de enstaka fall där ett tvångsvist genomförande enligt huvudregeln skulle få ett orimligt resultat. Det är också en självklarhet att det utsökningsrättsliga regelverket och utsökningsförfarandet måste anpassas så att Sverige lever upp till sina internationella åtaganden enligt Europakonventionen och barnkonventionen. Vår vision är att utsökningsmål ska hanteras enligt ett regelverk som likt en mångfacetterad och välbalanserad våg möjliggör att motstående intressen kan vägas mot varandra. Utsökningsförfarandet ska kännetecknas av effektiva och förutsebara rutiner samtidigt som det ska finnas utrymme att identifiera de enstaka fall som måste särbehandlas om konsekvenserna inte ska bli orimliga.

Våra förslag kommer att medföra en rad positiva konsekvenser. Om Kronofogdemyndighetens verksamhet kan bedrivas mer effektivt blir handläggningstiderna kortare. Vi föreslår ett antal lagtekniska ändringar som underlättar förståelsen och tillämpningen av bestämmelserna. Utsökningsbalkens kapitel 1–3 och 16 upphävs och ersätts av nya kapitel. Reglerna om avhysning, som i många fall är den åtgärd som för den enskilde är mest ingripande, samlas i ett eget kapitel. Regelförenklingar leder till mer enhetliga bestämmelser. Flera utsökningsrättsliga frågor har tidigare fått sin lösning i rättspraxis. Kronofogdemyndigheten har genom olika ställningstaganden uttalat sig i olika rättsfrågor. Genom kodifiering av

en del av denna rättstillämpning blir regelverket tydligare. Utsökningsförfarandet blir genom dessa förslag mer effektivt, transparent, rättssäkert och förutsägbart, vilket i sin tur sannolikt kommer att leda till minskade kostnader för det allmänna. Vi föreslår också språkliga förändringar som underlättar förståelsen av regelverket och gör lagtexten köns- och teknikneutral. Begreppet exekutionstitel byts ut mot utsökningstitel.

En rad föreslagna ändringar är positiva för gäldenärskollektivet. Genom förändrade normal- och förbehållsbelopp för den som står under löneutmätning garanteras gäldenärerna och deras familjer en skälig levnadsnivå, vilket i sin tur kan öka incitamentet till öppet arbete.

Barn till personer som är parter i utsökningsmål kommer också att påverkas av några förslag. Ett exempel är den lagfästa principen om barnets bästa som kommer att tydliggöra att barnrättighetsperspektivet måste beaktas i hela utsökningsförfarandet. Barns rätt till umgänge med sina föräldrar kommer att tillgodoses i större utsträckning eftersom vi föreslår att det ska lagfästas att umgängeskostnader, inbegripet skäliga kostnader för resor och logi som föränleds av umgänget, ska beaktas i löneutmätningförfarandet.

En del av våra förslag förväntas leda till ett bättre indrivningsresultat med ökad kostnadstäckning av offentlig verksamhet och ett bättre utfall för hela borgenärskollektivet som följd. Andra förslag kan innebära minskade årliga intäkter till staten och andra borgenärer. Vissa förslag förväntas leda till minskade samhällsekonomiska kostnader för ekonomiskt utanförskap vilket gynnar såväl det allmänna som det privata borgenärskollektivet. I konsekvensbeskrivningen redovisar vi såväl ekonomiska som övriga konsekvenser av våra förslag. I denna sammanfattning har vi valt att lyfta fram några konsekvenser. Förslaget om hur normal- och förbehållsbelopp inom löneutmätningförfarandet ska beräknas kommer att leda till minskad indrivning genom löneutmätning. Vi anser dock att det är en nödvändig förutsättning att enskilda tillförsäkras en skälig levnadsnivå för att löneutmätningförfarandet ska vara hållbart och därmed effektivt över tid. Det är vår bedömning att det ökade indrivningsresultat och minskade samhällskostnader som vissa förslag kommer att leda till på sikt kommer att överstiga och kompensera de minskade intäkterna till staten som några av förslagen kan innebära. Vi bedömer att våra förslag är kostnadsneutrala när det gäller de uppskattade ökade årsvisa kostnaderna i förhållande till de uppskattade minskade årsvisa kostnaderna.

I det följande redovisar vi ett urval av våra förslag. Denna sammanfattning finns översatt till engelska i band 3.

Effektivare indrivning av offentligrättsliga fordringar

Dagens utsökningsförfarande skiljer på allmänna mål och enskilda mål. Offentligrättsliga fordringar verkställs enligt regelverket för allmänna mål medan andra anspråk handläggs som enskilda mål. Regelverket som styr uppdelningen är svårtillgängligt. I vissa fall krävs det en genomgång av bestämmelser i utsökningsbalken, utsökningsförordningen och speciallagstiftning samt förarbeten för att avgöra om ett mål är allmänt eller enskilt. I de allmänna målen har Kronofogdemyndigheten till viss del dubbla roller eftersom Kronofogdemyndigheten har vissa borgenärsuppgifter. De all-

männan målen särbehandlas också positivt bl.a. genom att staten inte tar ut några avgifter för indrivning av offentligrättsliga fordringar. Skillnaderna i handläggningen är emellertid inte så stora att de motiverar en uppdelning i olika måltyper, särskilt inte eftersom det ibland är svårt att avgöra om indrivningen av en fordran ska följa det ena eller det andra regelverket. Vi föreslår därför att begreppen allmänna och enskilda mål tas bort. Merparten av de allmänna målen är sådana där lagstiftaren har bestämt att de ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. (indrivningslagen). Den särreglering som fortfarande behövs för dessa mål förtydligas och anges som uttryckliga undantagsbestämmelser för mål som handläggs enligt indrivningslagen.

Det är i dag ofta oklart vad som gäller när en förvaltningsmyndighet fattat ett beslut som innebär betalningsskyldighet för en enskild. Beslutet kan innebära att en enskild ska betala en avgift, antingen som betalning för något eller som en sanktion. Det kan också handla om att en enskild förpliktas återbetala något som den enskilde felaktigt utfått. Många gånger har lagstiftaren beslutat att betalningsskyldigheten kan framtvingas enligt indrivningslagen. Det är ett entydigt ställningstagande som innebär att verkställigheten följer på förhand givna regler. I andra fall har lagstiftaren i utsökningsförordningen eller speciallagstiftning uttalat att beslutet får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser om allmänna mål vilket gett upphov till olika tolkningar. Av än större betydelse är frågan om ett myndighetsbeslut är direkt verkställbart eller om myndigheten måste ansöka om betalningsföreläggande eller stämma den enskilde vid allmän domstol för att få ett utslag eller en dom som kan verkställas. Även denna fråga är många gånger svår att besvara. Enligt ny praxis från Högsta domstolen är det också så, till skillnad från vad som gällde tidigare, att en överprövning i förvaltningsdomstol av ett myndighetsbeslut som inte är direkt verkställbart inte leder till att beslutet får verkställas. Även om den enskilde överklagar beslutet och en förvaltningsdomstol meddelar en dom som innebär att beslutet godtas måste förvaltningsmyndigheten ändå ansöka om betalningsföreläggande eller stämning i allmän domstol för att kunna driva in sin fordran. Samma fordran kan alltså komma att prövas i både förvaltningsdomstol och i allmän domstol och domstolarna kan naturligtvis komma fram till motstridiga avgöranden. Det är varken en rättssäker eller effektiv ordning.

Myndighetsbeslut får verkställas när de har fått laga kraft

Vi föreslår en ny ordning som innebär att förvaltningsmyndigheters beslut alltid ska kunna verkställas när de har fått laga kraft, förutsatt att beslutet utgör myndighetsutövning och avser betalningsskyldighet. Förvaltningsmyndigheter och kommuner kommer inte längre att behöva skaffa en utsökningstitel via den summariska processen eller genom att ansöka om stämning i allmän domstol. I stället räcker det att den förpliktade haft en reell möjlighet att överklaga beslutet och att beslutet har fått laga kraft. Om beslutet överklagas blir förvaltningsdomstolens dom en verkställbar utsökningstitel. Förfarandet blir på det sättet effektivare och billigare utan att rättssäkerheten eftersätts. Besparingen kan beräknas till mellan 2,6 och 2,9 miljoner kronor per år. Genom en effektivare indrivning av offentlig-

rättsliga fordringar kan statens kostnadstäckning för avgiftsfinansierad verksamhet också förbättras.

Enligt vårt förslag ska vissa myndighetsbeslut precis som i dag kunna verkställas direkt, oftast enligt reglerna i indrivningslagen men i vissa fall enligt särskilda regler. För att ett beslut ska få verkställas före laga kraft måste lagstiftaren tydligt ange att det är fråga om en offentlighetsrättslig fordran som kräver omedelbar indrivning.

Ett beslut som inte innebär myndighetsutövning, t.ex. ett beslut att utfärda en faktura, får inte laga kraft och kan heller inte bli föremål för överprövning av domstol. En myndighet som vill driva in en sådan fordran på civilrättslig grund är precis som i dag hänvisad till att ansöka om betalningsföreläggande eller väcka talan vid allmän domstol.

Kronofogdemyndigheten ska kunna hjälpa parterna att komma överens och att ingå ett utsökningsavtal

Parter som har hamnat i tvist med varandra har i allmänhet mycket att vinna på att lösa tvisten på frivillig väg. I förhållande till en domstolsprocess eller ett skiljeförfarande kan det spara både tid och pengar. Parterna kan också känna sig tillfreds med att de själva har haft inflytande över lösningen av sin tvist och en sådan lösning är ofta lättare för dem att acceptera än en dom. Genom att parterna frivilligt når en överenskommelse ökar också möjligheten för dem att fortsätta ett samarbete eller en affärsrelation efter att tvisten har avslutats. Även samhället har mycket att vinna på att uppmuntra parter att söka en frivillig lösning på sin tvist. Bland annat kan domstolar och andra myndigheter i större utsträckning lägga resurser på mål där förlikning inte är tillåten eller där det saknas förutsättningar för parterna att komma överens. Det är därför numera en självklarhet att allmänna domstolar samt hyres- och arrendenämnder försöker hjälpa parter att nå frivilliga överenskommelser. Det är inte lika självklart att Kronofogdemyndigheten, i egenskap av verkställande myndighet, ska medverka till att parterna kommer överens. I domstolen processar borgenären för att få en verkställbar dom. I det skedet är utgången av målet oklar. En domstolsprocess kan ta lång tid och medföra höga kostnader. Detta innebär att det ofta finns klara och tydliga incitament för båda parter att ingå en förlikning. Under verkställighetsprocessen har sökanden redan en utsökningstitel som innebär rätt till tvångsvis verkställighet genom Kronofogdemyndighetens försorg. Sökanden kan därför ofta ha ett mindre intresse av att diskutera förlikning under verkställighetsfasen än under en domstolsprocess. Å andra sidan kan svaranden ha ett större intresse av förlikningsdiskussioner när verkställighet är nära förestående. Och även i ett senare skede av processen är frivilliga lösningar ofta det bästa för båda parter. Vi föreslår därför att Kronofogdemyndigheten, när det är lämpligt, ska verka för att parterna kommer överens. En förutsättning för att det ska vara lämpligt är att parterna går med på att föra sådana diskussioner. Kronofogdemyndigheten ska kunna hålla sammanträden för att ge parterna möjlighet att träffa en överenskommelse. Kronofogdemyndigheten ska också kunna hjälpa parterna att upprätta ett utsökningsavtal som reglerar deras överenskommelse.

Vi bedömer att möjligheterna för parterna att få hjälp av Kronofogdemyndigheten att träffa en överenskommelse kommer att ha ett särskilt värde när enskilda riskerar att förlora sin bostad, dvs. i samband med en ansökan om avhysning eller vid tvångsvis försäljning av bostäder. En överenskommelse i detta skede kan minska den enskildes lidande och underlätta för både gäldenären och dennes familj i en svår situation. De samhällsekonomiska vinsterna av en överenskommelse under verkställighetsfasen är också betydande. Det är vår bedömning att detta förslag, i vart fall på sikt, kommer att leda till minskade årsvisa personalkostnader för Kronofogdemyndigheten. Förutom att Kronofogdemyndigheten kan frigöra resurser för andra mål där överenskommelser inte kan uppnås kan kommunernas kostnader för jourboenden och andra alternativa boenden minska om färre personer förlorar sina hem och därmed behöver hjälp med att hitta en ny bostad.

Ökat indrivningsresultat genom ökad myndighetssamverkan

Vi föreslår en ökad samverkan genom elektroniskt informationsutbyte mellan Kronofogdemyndigheten och andra myndigheter. Ett systematiskt elektroniskt informationsutbyte mellan Kronofogdemyndigheten och myndigheter som betalar ut utmätningsbara ersättningar och bidrag leder till en bättre kontroll av statens pengar, ett effektivare utsköningsförfarande och ett bättre ekonomiskt utfall för borgenärskollektivet. Vi föreslår därför att det ska etableras ett utökat elektroniskt informationsutbyte mellan Kronofogdemyndigheten och utvalda myndigheter som betalar eller lämnar ut utmätningsbar egendom.

För att lös egendom ska kunna utmätas krävs att den är tillgänglig för Kronofogdemyndigheten. Det normala är att Kronofogdemyndigheten tar egendomen i förvar, antingen från gäldenären själv eller från någon annan. Kronofogdemyndigheten kan också säkra egendomen genom att försegla den, märka den eller genom ett s.k. förbudsmeddelande som innebär att en utmätt fordran eller rättighet bara får infrias till Kronofogdemyndigheten eller den som Kronofogdemyndigheten anvisar. Om Kronofogdemyndigheten inte är på plats och kan ta egendomen i förvar krävs det att egendomen är i någon annans besittning för att Kronofogdemyndigheten ska kunna säkra och utmäta den genom s.k. distansutmätning. När egendomen innehas av en myndighet innebär besittningskravet att egendomen ska vara omhändertagen med stöd av den myndighetens regelverk. Vårt förslag om ökad myndighetssamverkan kommer att leda till att Kronofogdemyndigheten kan utmäta pengar och annan egendom som finns hos andra myndigheter i större utsträckning än i dag.

Kronofogdemyndigheten har redan i dag goda möjligheter att distansutmäta egendom som finns i andra myndigheters besittning. Om besittningskravet togs bort skulle det kunna leda till att enskilda, inför risken att deras egendom kan komma att utmätas om de kontaktar en myndighet, känner ett obehag och en ovilja inför myndighetskontakter och därför undviker samröre som inte är påtvingat. Vi anser också att en sammanblandning av olika myndigheters uppdrag och roller i förlängningen kan skada allmänhetens förtroende för statliga myndigheter. Det är

inte heller en effektiv resursanvändning att myndigheter som påträffar egendom som de inte har i uppdrag att omhänderta, ska kontrollera om personer som egendomen kan kopplas till är gäldenär i ett mål hos Kronofogdemyndigheten. Vi föreslår därför inte någon ändring av det i dag gällande besittningskravet.

Vassare tillgångsutredningar med tydliga ramar

Kronofogdemyndigheten har redan i dag många verktyg för att utföra en tillgångsutredning. Vi föreslår ändringar som gör att verktygen blir vassare och mer ändamålsenliga. Kronofogdemyndigheten får kalla sökanden, svaranden och andra personer med kännedom om svarandens förhållanden till förhör under tillgångsutredningen. Den som inte kommer kan bli skyldig att betala vite. Vi föreslår att vitesbeloppen höjs så att de anpassas till dagens penningvärde. Vi föreslår också att inte bara svaranden utan också andra personer ska kunna hämtas till förhör samt att upplysnings-skyldigheten utökas och förtydligas. Förslagen kan leda till färre inställda sammanträden samt att Kronofogdemyndigheten får tillgång till mer adekvat information, även om tillgångar utomlands. Sammantaget kommer Kronofogdemyndigheten att få lättare att hitta tillgångar vilket kommer att leda till ett ökat indrivningsresultat.

En grundförutsättning för att Kronofogdemyndigheten ska leta efter tillgångar är att det finns ett utskningsmål. Kronofogdemyndigheten ska inte ägna sig åt s.k. fishing expeditions som innebär att myndigheten planlöst letar efter tillgångar och därefter undersöker om en viss tillgång tillhör någon gäldenär i ett pågående utskningsmål. Detta hindrar inte att Kronofogdemyndigheten genomför kontroller mot offentliga register eller samverkar med och tar emot information från andra myndigheter för att leta efter tillgångar. Det hindrar inte heller att andra myndigheter samverkar med Kronofogdemyndigheten innan egendom lämnas ut eller pengar utbetalas. Vi föreslår en ny bestämmelse i utskningsbalken som klargör att Kronofogdemyndigheten får vidta de utrednings- och spanings-åtgärder som är befogade för att utreda gäldenärens tillgångar. Vi föreslår också nya bestämmelser som ger uttryckligt lagstöd för att Kronofogdemyndigheten ska kunna genomföra registerkontroller och utbyta information med andra myndigheter.

Bättre möjligheter för sökanden att påverka tillgångsutredningen

Av de cirka 500 000 gäldenärer som Kronofogdemyndigheten hanterar varje år är cirka 100 000 förstagångsgäldenärer, dvs. gäldenärer som för första gången ska betala en skuld genom indrivning via Kronofogdemyndigheten. Det är alltså många gäldenärer som Kronofogdemyndigheten ska hantera och utreda och många av dem är inte tidigare kända för Kronofogdemyndigheten. I den inledande fasen av utmättningsprocessen ska Kronofogdemyndigheten göra en fullständig genomgång av gäldenärens inkomster och tillgångar. Det är nödvändigt att Kronofogdemyndigheten använder sig av standardiserade arbetsmetoder för att verksamheten ska vara effektiv. Samtidigt måste myndigheten ha ett visst

utrymme att vara kreativ och använda mindre vanliga metoder när omständigheterna kräver det. Det måste därför vara upp till Kronofogdemyndigheten att avgöra vilka utredningsåtgärder som är lämpligast att vidta i det enskilda fallet. I denna bedömning måste Kronofogdemyndigheten förutom effektivitetsskäl och integritetsskäl också beakta om en åtgärd är proportionerlig. Kronofogdemyndighetens och andra myndigheters resurser ska användas på bästa sätt. Bedömer Kronofogdemyndigheten att en åtgärd kan antas bli utan verkan ska en sökande inte kunna framtvunga den utan rättslig prövning. Å andra sidan ska sökanden kunna begära att Kronofogdemyndigheten vidtar en viss åtgärd och få sin begäran prövad. Om Kronofogdemyndigheten inte tillmötesgår en begäran från sökanden att vidta en viss åtgärd ska sökanden därför kunna överklaga Kronofogdemyndighetens beslut att inte vidta en specifik åtgärd.

Effektivare regler för kommunikation av beslut

Vi föreslår att Kronofogdemyndigheten, på samma sätt som andra myndigheter, ska kunna använda förenklad delgivning utomlands i de fall det är lämpligt. Kravet att arbetsgivare till personer som har löneutmätning ska delges vissa beslut slopas. Det innebär resurs- och effektivitetsvinster för Kronofogdemyndigheten som kan översättas till en årlig besparing på mellan 1,4 och 1,8 miljoner kronor.

Ökad partsinsyn genom modern teknik

Ett rättssäkert utskökningsförfarande måste innebära att parterna kan ta del av samtliga beslut som fattas i ett utskökningsmål och att de kan överklaga besluten när de inte godtar Kronofogdemyndighetens bedömningar och ställningstaganden. På grund av den stora mängden utskökningsmål och det stora antalet beslut som fattas i varje ärende skulle det inte vara effektivt för vare sig Kronofogdemyndigheten eller parterna om Kronofogdemyndigheten skickade ut alla dessa beslut. I stället bör Kronofogdemyndigheten utveckla ett webbaserat informationsverktyg så att parterna på ett enkelt sätt och i den omfattning de själva väljer kan följa det som händer i deras utskökningsmål. På så sätt skulle utskökningsförfarandet bli mer transparent, rättssäkert och effektivt. En gäldenär som står under löneutmätning skulle kunna följa de betalningar som görs och se hur mycket som är kvar att betala på varje skuld. Både sökanden och svaranden skulle kunna få del av varje enskilt beslut om fördelning och utbetalning och härigenom få en reell möjlighet att överklaga besluten.

Kronofogdemyndigheten ska ansvara för att utskökningsmålet blir tillräckligt utrett

Samtidigt som utskökningsförfarandet ska vara snabbt och effektivt får inte enskildas rättssäkerhet eftersättas. Korrekt och tydlig information från myndigheter är en viktig förutsättning för rättssäkerhet. En myndighet måste alltid kunna lämna korrekt information utan att framstå som partisk så länge informationen är av upplysande och inte rådgivande karaktär.

Både gäldenärer och borgenärer tjänar på att alla vet vad som gäller och att besluten blir rätt från början. Utöver den allmänna serviceskyldigheten som följer av förvaltningslagen föreslår vi att Kronofogdemyndigheten får en i utskökningsbalken reglerad skyldighet att processleda parterna så att de kan agera på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Kronofogdemyndigheten ska avhjälpa otydligheter och ofullständigheter i parternas framställningar genom frågor och påpekanden. Med detta förslag kan andelen materiellt riktiga resultat öka och Kronofogdemyndighetens handläggning i större utsträckning inriktas på det som är väsentligt i målet. En väl avvägd processledning bör i viss utsträckning kunna ersätta en parts behov av att anlita ett juridiskt biträde. Förslaget innebär fördelar för såväl gäldenärs- som borgenärskollektivet samt berörda myndigheter och domstolar.

Kronofogdemyndighetens skyldighet att beakta barnets bästa lagfästs

Barnets bästa ska beaktas vid alla myndighetsbeslut eller andra åtgärder som gäller barn. Kronofogdemyndigheten har redan i dag en skyldighet att beakta barnkonventionens bestämmelser. Med en bestämmelse som uttryckligen anger att barnets bästa ska beaktas blir barnrättsperspektivet ännu tydligare för både Kronofogdemyndigheten och de som berörs av myndighetens beslut. Det innebär självklart att barns situation och behov måste beaktas när Kronofogdemyndigheten kommer i direkt kontakt med barn, t.ex. om myndigheten träffar barn i samband med förrättningar i bostäder eller vid avhysning. Men barnrättsperspektivet måste också beaktas när Kronofogdemyndigheten avgör vilken egendom som ska utmätas, när Kronofogdemyndigheten avgör om viss egendom ska undantas som beneficium samt när Kronofogdemyndigheten beslutar om löneutmätning.

Proportionalitetsprincipen lagfästs

Proportionalitetsprincipen är en allmän rättsgrundsats som gäller utan särskilt lagstöd. Genom en kodifiering av proportionalitetsprincipen i utskökningsbalken får principen ett större genomslag under verkställighetsprocessen vilket innebär att Sverige också bättre lever upp till några av sina internationella åtaganden.

Både Europadomstolen och nationella domstolar har lämnat vägledning för innebörden och tillämpningen av proportionalitetsprincipen i flera avgöranden. En lagfäst proportionalitetsprincip i utskökningsbalken innebär att skälen för en åtgärd alltid ska ställas i relation till de olägenheter som åtgärden eller beslutet innebär för den enskilde. Vid Kronofogdemyndighetens val av åtgärd ska det eller de alternativ väljas, som med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet uppnår syftet genom minst ingripande åtgärder.

Europakonventionens skydd gäller oavsett om det finns en eller flera utmätningbara tillgångar. Kronofogdemyndigheten måste således göra en proportionalitetsbedömning även om det bara finns en tillgång som är möjlig att utmäta.

Enligt nuvarande reglering ska en utmätning hävas om försäljning av den utmäta egendomen inte kan antas ge ett överskott som gör åtgärden försvarlig. Utmätning kan hävas om försäljningen av den utmäta egendomen inte kan väntas ge så mycket att sökanden kan få betalt med något beaktansvärt belopp. Denna bestämmelse tillåter dock inte att Kronofogdemyndigheten upphäver andra åtgärder och beslut, t.ex. försäljning av en fastighet på auktion.

Eftersom proportionalitetsprincipen ska beaktas under hela utsköningsförfarandet anser vi att det måste vara möjligt för Kronofogdemyndigheten att upphäva samtliga beslut i utsköningsförfarandet, under förutsättning att dessa inte har fått laga kraft. Det innebär i viss mån en minskad förutsebarhet för sökanden. För att ett beslut ska upphävas måste det därför krävas starka skäl. Vi föreslår därför att ett beslut bara ska kunna upphävas om det är uppenbart oproportionerligt. Möjligheten att upphäva ett beslut med stöd av proportionalitetsprincipen ska således bara tillämpas i rena undantagsfall när det skulle leda till orimliga resultat om beslutet blev bestående. Åtgärder som Kronofogdemyndigheten redan har vidtagit ska inte återgå förrän upphävandebeslutet har fått laga kraft.

Hur förhåller sig proportionalitetsprincipen till befintliga regler?

Det finns redan i dag bestämmelser i det utsköningsrättsliga regelverket som behandlar balansen mellan sökandens, svarandens och tredje mans intressen. En lagfäst proportionalitetsprincip ersätter inte de regler om försvarlighetsbedömningar som finns i dag. Om en åtgärd inte är försvarlig ur ett rent ekonomiskt perspektiv ska den underlåtas redan av detta skäl och Kronofogdemyndigheten behöver då inte göra den betydligt mer komplexa bedömningen av om åtgärden är proportionerlig. Även den nuvarande bestämmelsen som föreskriver att skäligen hänsyn ska tas till såväl sökandens intressen som svarandens situation när en avhysning verkställs finns kvar som ett komplement till den övergripande bestämmelsen om proportionalitetsprincipen.

Effektiv löneutmätning och skäligen levnadsnivå

Utmätning av lön innebär att Kronofogdemyndigheten beslutar att gäldenärens arbetsgivare ska hålla inne och redovisa en del av gäldenärens lön till Kronofogdemyndigheten för att pengarna ska kunna användas till betalning av gäldenärens skulder. Det är inte bara lön som kan utmätas på detta sätt utan löneutmätning kan ske även i andra ersättningar som pension, livränta, sjukpenning, föräldrapenning, arbetslöshetsersättning och skattepliktiga kostnadsersättningar. Efter en genomgripande reform år 1996 kan löneutmätning pågå utan uppehåll under obegränsad tid. Löneutmätning är mycket effektivt. Varje år betalas omkring 3,6 miljarder kronor genom löneutmätning vilket motsvarar omkring en tredjedel av det belopp som Kronofogdemyndigheten totalt sett driver in under ett år. Sammanlagt pågår det för närvarande löneutmätning hos omkring 100 000 gäldenärer. Det genomsnittliga löneutmätningens beloppet är cirka 3 000 kronor per månad men variationerna är mycket stora. Vi har sett exempel

på löneutmätningsbelopp mellan 200 kronor och mer än 20 000 kronor per månad. Vår utgångspunkt är att en effektiv löneutmätning förutsätter att den som står under löneutmätning får behålla så mycket av sin inkomst att det räcker till en skälig levnadsnivå. I annat fall är risken uppenbar att gäldenären förlorar incitamentet till öppet arbete. Risken är också stor att gäldenären och dennes familj drabbas av ohälsa och andra problem. Löneutmätning bör inte heller leda till att gäldenären blir berättigad till försörjningsstöd. Även för borgenärskollektivet är det i längden gynnsammare att löneutmätningen sker på sådana villkor att gäldenären kan behålla sin betalningsförmåga.

Förbehållsbeloppen höjs för barnfamiljer

Precis som vid annan utmätning gäller att lön bara ska utmätas om det är försvarligt med hänsyn till det ekonomiska utfallet. Vidare får lön bara tas i anspråk till den del lönen överstiger det belopp som gäldenären behöver för sitt och familjens underhåll och för betalning av skulder som har företrädare framför utmätningsfordringen. Den del som inte får tas i anspråk genom löneutmätning (förbehållsbeloppet) bestäms efter reformen år 1996 med ledning av ett normalbelopp som ska omfatta alla normala levnads-kostnader utom bostadskostnad. Normalbeloppen fastställs av Kronofogdemyndigheten efter en årlig omräkning som innebär att beloppen värdesäkras i förhållande till de belopp som gällde när reformen genomfördes.

Trots att normalbeloppen är värdesäkrade i förhållande till förändringar i penningvärdet har förbehållsbeloppen kommit att minska relativt sett om de jämförs med vad som numera kan lämnas i försörjningsstöd. Det främsta skälet till detta är att riksnormen för försörjningsstöd numera tar stor hänsyn till att kostnader för barn och ungdomar ökar i takt med att barn blir äldre och får större behov av en aktiv fritid och delaktighet och integration i samhället. Efter särskild prövning kan det också utgå försörjningsstöd för särskilda kostnader som inte ryms inom löneutmätningens förfarandets normalbelopp. Vi har övervägt om riksnormen för försörjningsstöd borde vara vägledande även för förbehållsbeloppet vid löneutmätning. En mycket viktig aspekt är emellertid att regelsystemet vid löneutmätning måste vara enkelt och förutsebart. Både den som begär verkställighet och den som kan bli föremål för löneutmätning ska på förhand kunna överblicka konsekvenserna av ett beslut om löneutmätning. Kronofogdemyndighetens verksamhet måste vara effektiv och rättssäker. Kronofogdemyndigheten kan inte, på samma sätt som socialtjänsten, ta ställning till enskildas behov på detaljnivå i varje enskilt fall. Det är därför nödvändigt att reglerna för normal- och förbehållsbelopp vid löneutmätning i viss mån är trubbigare och därmed enklare att förutse och tillämpa än de som gäller vid försörjningsstöd. Behovet av förutsebara regler och ett effektivt förfarande är överordnat behovet av en absolut relativ likabehandling över tid. Även om det kan uppstå behov av att i framtiden åter justera nivåerna för normalbeloppen på grund av ändrade synsätt och regler i samhället bör det inte ske lika ofta och med samma snabba genomslag som när reglerna för försörjningsstöd ändras.

Kronofogdemyndigheten ska även fortsättningsvis fastställa ett normalbelopp som inte får tas i anspråk genom löneutmätning. Vi föreslår att

normalbeloppen för barn justeras så att barnfamiljer får behålla ett högre belopp än i dag. Det sammanlagda normalbeloppet för de familjer som är föremål för löneutmätning skulle med vårt förslag öka med knappt 300 miljoner kronor per år. Det innebär emellertid inte att löneutmätningen skulle minska med samma belopp. Många gäldenärer skulle fortfarande betala hela sin skuld men med den skillnaden att löneutmätningen skulle pågå under längre tid. Andra gäldenärer skulle ”slå i taket” om normalbeloppet höjdes. Om en person som i dag har ett löneutmätningensbelopp på 400 kronor får sitt normalbelopp höjt med 1 000 kronor innebär det inte att borgenärerna går miste om 1000 kronor utan om 400 kronor.

Kostnader för boende ska beräknas särskilt enligt samma principer som i dag. Vilka kostnader i övrigt som ska kunna beaktas ska regleras i utsökningsförordningen i stället för som i dag i Kronofogdemyndighetens meddelande. Hit hör t.ex. kostnader för arbete, umgänge med barn, sjukdom och tandvård.

Anstånd med löneutmätningen

Innan den löneexekutiva reformen kunde löneutmätning pågå under högst sex månader per kalenderår. Under de betalningsfria månaderna fick gäldenären viss möjlighet till ekonomisk återhämtning. Numera kan löneutmätning pågå utan avbrott och under obegränsad tid. Kronofogdemyndigheten kan dock bevilja anstånd som innebär att löneutmätningen pausas under viss tid. Möjligheten att få anstånd mer än en gång är i dag relativt begränsad.

Vi anser att en person som står under löneutmätning ska kunna beviljas anstånd flera gånger om det behövs för att personen t.ex. kunna köpa ny bencificieegendom eller betala oföretsedda avgifter på grund av sjukdom eller olycksfall. Vi föreslår ett tillägg i bestämmelsen om anstånd där vi klargör att svarandens och dennes familjs personliga och ekonomiska omständigheter ska beaktas när anståndsfrågan prövas. I detta ligger att Kronofogdemyndigheten ska väga in hur länge löneutmätningen har pågått. Hur ofta anstånd ska kunna beviljas måste avgöras efter en bedömning av behoven i det enskilda fallet.

Om gäldenären får en paus under löneutmätningen innebär det att löneutmätningen kan komma att pågå under längre tid. Detta innebär att borgenärerna får vänta något längre på full betalning. Det är dock vår bedömning att förslaget är en viktig ventil för personer som står under löneutmätning utan att det leder till några nämnvärda ekonomiska konsekvenser för borgenärskollektivet.

Proportioneringsprincipen lagfästs

Om den som har löneutmätning lever tillsammans med en make eller sambo bestäms förbehållsbeloppet med beaktande av partnerns ekonomiska förmåga att bidra till familjens försörjning. Denna s.k. proportioneringsprincip är inte lagfäst utan framgår av Kronofogdemyndighetens allmänna råd. Principen bygger på äktenskapsbalkens bestämmelser om att makar efter var och ens förmåga ska bidra till det underhåll som behövs för att deras gemensamma och personliga behov ska tillgodoses. Vi anser att proportioneringsprincipen fortfarande ska gälla. Eftersom verkställig-

Ingen omprövning av löneutmättningsbeslut när ändringen är obetydlig

Vi föreslår att Kronofogdemyndigheten inte ska ändra ett beslut om utmätning av lön om resultatet av ändringen skulle sakna betydelse för sökanden och svaranden. I dag skickar Kronofogdemyndigheten ut nya beslut till alla gäldenärer och deras arbetsgivare om normalbeloppet vid löneutmätning ändras till följd av den årliga omräkning som görs för att beloppen ska följa ändringar i prisläget även om ändringen bara är några kronor. Förslaget innebär en årlig besparing om cirka 1 miljon kronor enbart i portokostnader. Till detta kommer minskad administration hos arbetsgivare och utbetalande myndigheter.

Bättre skyddsregler vid avhysning

Avhysning innebär att en tidigare ägare eller nyttjanderättshavare med tvång flyttas från fast egendom, bostadslägenhet eller något annat utrymme. Oftast sker avhysning efter att det slagits fast att en nyttjanderätt är förverkad. Avhysning kan också ske efter en tvångsvis försäljning av fast egendom eller en bostadsrätt om köparen begär handräckning för att avlägsna tidigare ägare eller nyttjanderättshavare.

År 2015 kom det in 6 684 ansökningar om avhysning till Kronofogdemyndigheten. 2 224 av dessa verkställdes. 472 barn berördes av en avhysning. Ytterligare 1 581 barn riskerade att bli berörda av en avhysning som dock inte verkställdes av olika skäl.

Att tvingas flytta från en bostad är mycket ingripande. Det är därför viktigt att det finns tillräckliga skyddsregler för den som riskerar avhysning samtidigt som sökandens rätt att få tillgång till sin egendom måste tillgodoses.

För att en förpliktelse att flytta ska få verkställas krävs att förpliktelsen fastställts i en dom som har fått laga kraft eller innehåller ett särskilt förordnande om att den får verkställas innan laga kraft. Ett sådant förordnande kan sättas ur spel om en högre rätt beslutar om inhibition efter att domen överklagats. Den summariska processen vid Kronofogdemyndigheten innebär ett förenklat förfarande. Om ansökan bestrids överlämnas målet till domstol, men om svaranden inte svarar inom föreskriven tid meddelar Kronofogdemyndigheten ett utslag. Utslaget får verkställas innan det har fått laga kraft. Om svaranden ansöker om återvinning kan domstol meddela inhibition.

Vi har övervägt om det bör införas ett krav på att utsökningstiteln ska ha fått laga kraft innan en avhysning får verkställas eller om det bör införas ökade möjligheter för domstol att meddela inhibition. Vi anser dock att gällande regler i kombination med att vi föreslår en lagstadgad skyldighet för Kronofogdemyndigheten att tillämpa proportionalitetsprincipen och att särskilt beakta om avhysningen avser svarandens eller tredje mans hem om det blir aktuellt att överväga anstånd med verkställigheten utgör tillräckliga skyddsregler. Vi anser därför att det inte behöver införas några

fler möjligheter att skjuta upp verkställigheten av en avhysning. Vi anser också att gällande tidsfrister är ändamålsenliga och väl avvägda.

Vid avhysning från en bostad ska Kronofogdemyndigheten alltid underrätta socialnämnden i förväg för att socialnämnden ska kunna hjälpa framför allt barnfamiljer som tvingas flytta från sin bostad. Vi föreslår att Kronofogdemyndigheten också ska kontrollera att socialnämnden mottagit underrättelsen. Vidare föreslår vi att Kronofogdemyndigheten ska underrätta socialnämnden så fort en bostad utmätts för att socialnämnden ska kunna arbeta för att motverka eller underlätta en eventuell framtida försäljning av bostaden och efterföljande handräckning.

En effektivare hantering av avhysningsgods leder till minskade kostnader för magasinering

När Kronofogdemyndigheten verkställer en avhysning påträffas det ofta egendom som inte tas om hand av den som ska avhysas. Kronofogdemyndighetens hantering av avhysningsgods innebär många gånger praktiska svårigheter och kostar mycket pengar. De senaste två åren har den årliga kostnaden legat mellan 9 och 10 miljoner kronor. Staten har stått för merparten av kostnaden. Vi föreslår att Kronofogdemyndigheten ska kunna kasta egendom som uppenbart saknar värde eller av annat skäl inte bör förvaras. Innan egendomen kastas ska parterna underrättas, om det kan ha betydelse för dem. Förslaget innebär att Kronofogdemyndigheten inte behöver magasinera lika mycket egendom som i dag vilket kommer att leda till lägre magasineringskostnader för staten.

Bostadsrätter ska kunna utmätas på samma sätt som småhusfastigheter

Bostadsrätter kan under vissa förhållanden undantas från utmätning på grund av att svaranden har behov av egendomen, s.k. beneficieegendom. Det bakomliggande syftet är att svaranden och svarandens familj ska vara skyddade av bostadssociala skäl. Det finns emellertid inte något motsvarande skydd för andra bostadsformer förutom hyreslägenheter som skyddas genom att de inte får överlåtas och därmed inte har något förmögenhetsvärde som kan utmätas. Småhusfastigheter får utmätas så länge det är försvarligt med hänsyn till det ekonomiska utfallet och även i övrigt proportionerligt. Även i dagens samhälle finns det ett starkt socialt skyddsbehov för bostäder. Men skyddsbehovet är det samma för den som äger en småhusfastighet eller något annat boende som för den som äger en bostadsrätt. Vi anser att detta skyddsbehov ska tillgodoses genom att Kronofogdemyndigheten i varje enskilt fall ska göra en försvarlighets- och proportionalitetsbedömning innan en bostad utmätts, inte som i dag genom att bostadsrätter särbehandlas genom beneficiebestämmelser. Vi föreslår därför att bostadsrätter ska kunna utmätas på samma sätt som småhusfastigheter.

Ett modernare förfarande för tvångsvis försäljning av fast egendom

Vi föreslår att reglerna om tvångsvis försäljning av fast egendom moderniseras och teknikanpassas så att fast egendom kan säljas på offentlig auktion genom både muntligt, skriftligt och elektroniskt budgivning förfarande. Den som deltar i en muntlig budgivning ska kunna vara närvarande genom videolänk. Olika budgivningssätt ska kunna kombineras i ett och samma auktionsförfarande. Bevaknings- och fördelningsammansåttnaden ska inte längre vara obligatoriska utan Kronofogdemyndigheten ska i varje enskilt fall ta ställning till om sammanträde behövs. Vårt förslag innebär att försäljningsprocessen kan behovsanpassas vilket leder till ökad effektivitet och minskade kostnader för såväl Kronofogdemyndigheten som parterna.

Samma regler ska gälla vid tvångsvis försäljning av fast egendom och bostadsrätter

Vi föreslår att reglerna om tvångsvis försäljning av bostadsrätter harmoniseras med reglerna om tvångsvis försäljning av fast egendom. De tidsfrister och möjligheter att bevilja anstånd som gäller vid försäljning av fast egendom ska även gälla vid försäljning av bostadsrätter. Kronofogdemyndighetens avgifter för försäljning ska också harmoniseras. Förslagen innebär enhetliga och mer lättillämpade regler för tvångsvis försäljning av bostäder. I dag gäller särskilda mini- och maxigränser för Kronofogdens avgifter vid försäljning av fast egendom medan försäljningsavgiften för bostadsrätter, liksom för annan lös egendom, är fyra procent av köpeskillingen. Säljs en bostadsrätt för 5 000 000 kronor uppgår alltså försäljningsavgifterna till 200 000 kronor medan motsvarande avgift för att sälja en småhusfastighet för en lika hög köpeskillning var 66 750 kronor år 2015.

Vi föreslår att reglerna om avgifter vid försäljning av fast egendom ska gälla även vid försäljning av bostadsrätter. Detta kommer att innebära lägre försäljningsavgifter för bostadsrätter vilket gör att det blir ett bättre ekonomiskt utfall av försäljningen för borgenärer och gäldenärer. Förslaget beräknas leda till minskade avgiftsintäkter för staten med omkring 1,7 miljoner kronor årligen. Om bostadsrätter inte längre ska undantas från utmätning som beneficium kan å andra sidan fler bostadsrätter komma att utmätas.

Kronofogdemyndigheten ska kunna uppdra åt fastighetsmäklare att sälja bostadsrätter

Vi föreslår att tvångsvis försäljning av bostadsrätter, precis som tvångsvis försäljning av fast egendom, ska kunna ske genom att Kronofogdemyndigheten uppdrar åt en fastighetsmäklare att sälja bostadsrätten under hand. Eftersom en fastighetsmäklare ofta kan ha bättre förutsättningar än Kronofogdemyndigheten att nå potentiella köpare kan försäljningsförfarandet bli effektivare vilket gagnar både sökanden och svaranden i utsköpningsförfarandet. Förslaget beräknas också leda till minskade kostnader för Kronofogdemyndigheten med omkring 1,2 miljoner kronor årligen.

Beneficiereglerna moderniseras

Även om de allmänna förutsättningarna för utmätning är uppfyllda är det ändå inte säkert att all egendom som tillhör gäldenären kan utmätas. Egendomen kan vara undantagen på grund av dess särskilda beskaffenhet, på grund av en särskild föreskrift eller på grund av att svaranden har behov av egendomen, s.k. beneficieegendom.

Reglerna om beneficium fungerar i huvudsak bra. Vissa ord och uttryck som används är emellertid ålderdomliga och omoderna. Vi föreslår en anpassning till dagens språkbruk och samhällsförhållanden.

I dagens samhälle är sparande i t.ex. värdepappersfonder och i marknadsnoterade aktier vanligt och har blivit en sparandeform som för många har ersatt sparande på bankkonto. Det finns därför inte längre någon anledning att i beneficiehänseende skilja på sparande på bankkonto och sparande i andra sparandeformer där sparandet enkelt går att omvandla till pengar.

Inga privaträttsliga handlingar ska kunna verkställas direkt

I dag finns det vissa privaträttsliga handlingar som är direkt verkställbara. Reglerna i lagen (1933:269) om ägofred och lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled tillämpas sällan eller i princip aldrig medan reglerna i rennäringslagen (1971:437) används i viss utsträckning. Knappt 2 000 utsökningsmål årligen avser indrivning med stöd av debiteringslängder från samfällighetsföreningar. Förklaringen till den direkta verkställigheten är att det allmännas uppgifter och befogenheter lagts över på ett privaträttsligt subjekt som inte fritt kan välja sina gäldenärer. Regleringen är enkel och kostnadseffektiv för samfällighetsföreningarna men innebär merarbete för Kronofogdemyndigheten och rättsosäkerhet för gäldenären. Vi har funnit att nackdelarna överväger fördelarna och att samfällighetsföreningar precis som andra borgenärer med privaträttsliga fordringar ska ansöka om betalningsföreläggande eller väcka talan vid domstol för att få sin fordran fastställd. Först därefter ska fordringen kunna drivas in.

Betänkandets lagförslag

Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om utsökningsbalken
dels att 1–3 kap., 4 kap. 36 §, 8 kap. 19 §, 10 kap. 24 §, 12 kap. 69 §, 13 kap. 20 a § och 16 kap. ska upphöra att gälla,
dels att rubrikerna närmast före, 4 kap. 36 §, 8 kap. 19 §, 10 kap. 24 § och 12 kap. 69 § ska utgå,
dels att rubriken till 8 kap. ska lyda ”Allmänna bestämmelser om försäljning m.m.”,
dels att rubriken till 13 kap. ska lyda ”Redovisning av pengar”,
dels att rubriken till 14 kap. ska lyda ”Verkan av försäljning m.m.”,
dels att 4 kap. 1, 1 a, 3–5, 9–9b, 10–15, 16–25, 27–29 och 33 §§, 5 kap. 1, 2, 4–8, 12, 14 och 15 §§, 6 kap. 8 §, 7 kap. 1, 5–7, 10, 11, 17, 19 och 22–24 §§, 8 kap. 1–4, 8–13, 15, 17 och 18 §§, 9 kap. 2, 6, 8, 10, 11, 15 och 16 §§, 10 kap. 3–7, 10, 11, 13, 14, 16 och 18–23 §§, 11 kap. 1 och 3–5 §§, 12 kap. 4, 6, 11–13, 16–20, 24–26, 29, 30, 33–46, 48, 49, 51–56, 62–64 och 66–68 §§, 13 kap. 1, 2, 4, 6–14, 15–20 och 21 §§, 14 kap. 1–5 §§, 17 kap. 2–5, 7, 8, 10–13 §§, 18 kap. 1, 2, 5–7, 12–16 och 20 §§ samt rubrikerna närmast före 13 kap. 10 och 21 §§ samt 17 kap. 13 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas fem nya kapitel, 1–3, 15 och 16,
dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 4 kap. 15 a–15 c §§ och 7 kap. 5 a § samt närmast före 17 kap. 4 och 5 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Första avdelningen – Övergripande bestämmelser om utsökning

1 kap. Inledande bestämmelser

1 kap. 1 §

Denna balk reglerar utsökning. Utsökning är utmätning, avhysning, handräckning samt verkställighet av kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd. Utsökning utförs av Kronofogdemyndigheten.

Om det i annan lag har meddelats bestämmelse som avviker från denna balk, gäller den bestämmelsen.

1 kap. 2 §

Balken innehåller följande avdelningar och kapitel.
Första avdelningen – Övergripande bestämmelser om utsökning
Kap. 1 – Inledande bestämmelser
Kap. 2 – Bestämmelser om utsökningstitlar
Andra avdelningen – Bestämmelser om förfarandet
Kap. 3 – Inledande bestämmelser
Kap. 4 – Utmätning
Kap. 5 – Undantag från utmätning
Kap. 6 – Säkerställande av utmätning

Kap. 7 – Utmätning av lön m.m.

Kap. 8 – Allmänna bestämmelser om försäljning m.m.

Kap. 9 – Försäljning av lös egendom i allmänhet och indrivning av utmätt fordran m.m.

Kap. 10 – Försäljning av registrerat skepp

Kap. 11 – Försäljning av registrerat luftfartyg m.m.

Kap. 12 – Försäljning av fast egendom

Kap. 13 – Redovisning av pengar

Kap. 14 – Verkan av försäljning m.m.

Kap. 15 – Avhysning

Kap. 16 – Handräckning samt kvarstad och andra säkerhetsåtgärder

Tredje avdelningen – Bestämmelser om kostnader och överklagande

Kap. 17 – Kostnader

Kap. 18 – Överklagande

1 kap. 3 §

Utsökning ska genomföras snabbt och effektivt och syfta till att tillgodose sökandens rätt med beaktande av svarandens rättigheter enligt vad som föreskrivs i denna balk.

1 kap. 4 §

När barn påverkas av ett beslut eller annan åtgärd enligt denna balk ska barnets bästa särskilt beaktas.

1 kap. 5 §

En åtgärd enligt denna balk får vidtas bara om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som berörs av åtgärden.

Kronofogdemyndigheten får upphäva ett beslut som inte har fått laga kraft om det är uppenbart att beslutet inte är proportionerligt. Kronofogdemyndigheten ska höra sökanden innan beslutet upphävs om inte särskilda skäl föranleder annat. Vidtagna åtgärder ska inte återgå förrän beslutet om upphävande har fått laga kraft.

När ett beslut enligt andra stycket har fått laga kraft ska Kronofogdemyndigheten upphäva andra beslut som till följd av beslutet enligt andra stycket inte längre kan verkställas. Detsamma gäller om Kronofogdemyndigheten med stöd av första stycket fattat ett beslut att inte vidta ytterligare åtgärder och det beslutet fått laga kraft.

1 kap. 6 §

Definitioner

1. Utsökningsmål: Mål som handläggs enligt denna balk.
2. Verkställighet: Tvångsvist genomförande av det som framgår av en utsökningstitel.
3. Utmätning: Verkställighet genom ianspråktagande av den betalningskyldiges egendom eller fordran (sakutmätning) eller lön eller annan förmån som avses i 7 kap. 1 § (löneutmätning).

4. Avhysning: Verkställighet av en skyldighet för tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att flytta från fast egendom, en bostadslägenhet eller något annat utrymme i en byggnad.

5. Handräckning: Verkställighet av en skyldighet att fullgöra eller underlåta något som avser annat än betalningsskyldighet, avhysning, kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd.

6. Tvångsvis försäljning: Kronofogdemyndighetens försäljning av utmätt egendom som sker genom offentlig auktion eller genom försäljning efter infordran av bud.

7. Offentlig auktion: Försäljning av egendom där intressenter i öppen konkurrens genom bud anger det pris de är beredda att betala för den utbudna egendomen.

8. Sökande: Den som begär utsökning.

9. Svarande: Sökandens motpart i utsökningsmålet.

10. Tredje man: Annan person än sökanden eller svaranden.

11. Sekundogäldenär: Tredje man hos vilken en svarande har en fordran.

12. Sakägare: Sökanden, svaranden och tredje man som innehar en fordran eller rättighet som berörs av utsökning.

Bestämmelser om utsökningstitlar och under vilka förutsättningar de får verkställas finns i andra kapitlet.

1 kap. 7 §

Bestämmelserna i 4 kap. rättegångsbalken om jäv för domare gäller även för kronofogde eller annan anställd vid Kronofogdemyndigheten (handläggare).

Jäv får inte grundas på åtgärd som har vidtagits i tjänsten eller på gärning som har förövats mot handläggaren i eller för tjänsten.

1 kap. 8 §

Handläggaren ska meddela omständigheter som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne.

Om fråga om jäv uppkommit mot en handläggare och någon annan inte trätt i dennes ställe, ska Kronofogdemyndigheten snarast besluta i jävsfrågan. Handläggaren får själv pröva jävsfrågan endast om annan handläggare inte kan träda i hans eller hennes ställe utan olägligt uppskov.

Även om handläggaren är jävig får denne vidta åtgärd som inte kan skjutas upp utan olägenhet.

2 kap. Bestämmelser om utsökningstitlar

2 kap. 1 §

Utsökning får ske på grund av en utsökningstitel. Utmätning, avhysning eller handräckning får endast ske på grund av en utsökningstitel som innefattar en skyldighet för svaranden att fullgöra en betalningsskyldighet eller annan förpliktelse eller att underlåta något.

Utsökningstitel är

1) domstols dom, utslag eller beslut,

2) medlingsöverenskommelse som har förklarats verkställbar av domstol,

3) Kronofogdemyndighetens utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning samt europeiskt betalningsföreläggande som har förklarats verkställbart av Kronofogdemyndigheten,

4) förvaltningsmyndighets beslut som inte anges i 3,

5) strafföreläggande, föreläggande av ordningsbot eller avgifts- och sanktionsföreläggande som har godkänts,

6) skriftligt avtal om underhållsbidrag enligt äktenskapsbalken eller föräldrabalken, och

7) skiljedom.

Det som i balken sägs om dom gäller, om inte annat föreskrivs, i tillämpliga delar även domstols utslag eller beslut, Kronofogdemyndighetens utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning och europeiskt betalningsföreläggande som har förklarats verkställbart av Kronofogdemyndigheten.

2 kap. 2 §

En utsökningstitel får verkställas under de förutsättningar som anges i 3–19 §§.

Utländsk utsökningstitel får verkställas enligt denna balk om det är särskilt föreskrivet.

Domstols dom

2 kap. 3 §

Domstols dom får verkställas när den har fått laga kraft.

2 kap. 4 §

En dom om betalningsskyldighet som inte innebär att någon har dömts att utge böter eller vite eller har ålagts sådan rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet får verkställas även om den inte har fått laga kraft om inte annat beslutas med anledning av ansökan om återvinning.

Om domen inte har fått laga kraft kan svaranden hindra verkställighet genom att säkerställa betalningsskyldigheten genom att

1. nedsätta pengar till ett belopp som svarar mot betalningsskyldigheten den dag nedsättningen sker jämte förrättningskostnader, eller

2. som pant ställa ett motsvarande tillgodohavande hos bank eller kreditmarknadsföretag jämte den ränta som belöper på tillgodohavandet för tiden därefter, eller

3. när domen har meddelats av underrätt ställa annan säkerhet för betalningsskyldigheten jämte förrättningskostnader.

Fullgör svaranden vad som nu nämnts först sedan åtgärd har vidtagits för verkställighet av domen, ska åtgärden återgå om det är möjligt.

Bestämmelser om försäljning av egendom finns i 8 kap. 4 § och bestämmelser om när utbetalning av pengar får ske i 13 kap. 14 §.

2 kap. 5 §

Om högre rätt har förklarats talan mot dom om betalningsskyldighet förfallen, får domen verkställas innan den har fått laga kraft, om inte annat beslutas med anledning av ansökan om målets återupptagande.

Om en tingsrätts dom om betalningsskyldighet har överklagats och hovrätten inte beviljat prövningstillstånd får domen verkställas innan den har fått laga kraft, om inte annat beslutas med anledning av talan mot hovrättens beslut.

2 kap. 6 §

En dom som förpliktar någon att utge lös egendom får verkställas även om den inte fått laga kraft. För att verkställighet ska få ske krävs att säkerhet ställs för återbäring av egendomen jämte avkastning.

Ett beslut genom vilket någon har förpliktats att utge egendomen såsom särskild rättsverkan av brott får inte verkställas förrän domen har fått laga kraft.

2 kap. 7 §

En dom som enligt annan lag eller enligt beslut av domstolen får verkställas innan den har fått laga kraft verkställs som en dom som har fått laga kraft, om inte annat följer av lagen eller beslutet.

2 kap 8 §

Ansökan om resning eller återställande av försutten tid, beslut genom vilket en sådan ansökan har beviljats eller klagan över domvilla hindrar inte verkställighet, om inte rätten beslutar annat.

Medlingsöverenskommelse som har förklarats verkställbar av domstol

2 kap. 9 §

Medlingsöverenskommelse som har förklarats verkställbar av domstol verkställs enligt bestämmelserna som gäller för domstols dom.

Kronofogdemyndighetens utslag och beslut i mål om betalningsföreläggande och handräckning samt europeiskt betalningsföreläggande

2 kap. 10 §

Utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning får verkställas även om det inte har fått laga kraft om inte något annat framgår av bestämmelser i denna balk eller beslutas med anledning av ansökan om återvinning eller överklagande.

Bestämmelser om försäljning av egendom finns i 8 kap. 4 § och bestämmelser om när utbetalning av pengar får ske i 13 kap. 14 §.

2 kap. 11 §

Europeiskt betalningsföreläggande som har förklarats verkställbart av Kronofogdemyndigheten får verkställas utan särskilda villkor, om inte något annat följer av artikel 22 eller 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande.

2 kap. 12 §

Förvaltningsmyndighets beslut får verkställas när beslutet har fått laga kraft. Om det framgår av särskild föreskrift i lag eller förordning får beslutet verkställas innan det har fått laga kraft.

Om inte annat är särskilt föreskrivet beträffande verkställigheten tillämpas vad som gäller om dom.

Godkända strafförelägganden, förelägganden av ordningsbot och avgifts- och sanktionsförelägganden

2 kap. 13 §

Godkänt strafföreläggande, föreläggande av ordningsbot och avgifts- och sanktionsföreläggande får verkställas på samma sätt som en dom som har fått laga kraft.

Avtal om underhållsbidrag

2 kap. 14 §

Skriftligt, av två personer bevitnat, avtal om underhållsbidrag enligt äktenskapsbalken eller föräldrabalken som ska utges till svarandens make för makens egen del eller för makarnas barn, får bara verkställas om makarna under den tid som bidraget avser inte varaktigt bodde tillsammans och fortfarande inte bor tillsammans.

Verkställighet får ske på samma sätt som en dom som har fått laga kraft.

Om talan om avtalet har väckts vid domstol kan domstolen besluta att verkställighet inte får ske tills vidare.

Skiljedom

2 kap. 15 §

Skiljedom som grundas på skiljeavtal får verkställas, om

1. skiljeavtalet inte innehåller något förbehåll om rätt för part att föra talan mot domen eller, när ett sådant förbehåll finns, tiden för parts talan har gått ut utan att talan har förts, och

2. domen uppfyller föreskrifterna om skriftlighet och undertecknande i 31 § första stycket lagen (1999:116) om skiljeförfarande.

I fråga om ersättning till skiljeman får skiljedomen verkställas, om

1. tiden för parts talan mot domen i denna del har gått ut utan att talan har väckts och

2. domen uppfyller föreskrifterna om skriftlighet och undertecknande i 31 § första stycket lagen (1999:116) om skiljeförfarande.

Svaranden ska alltid ges tillfälle att yttra sig innan verkställighet sker.

Om verkställighet av en skiljedom som omfattas av en sådan överenskommelse om inskränkning i parternas rätt att föra talan mot domen som anges i 51 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande gäller vad som föreskrivs där.

2 kap. 16 §

Om det finns anledning att anta att en skiljedom som enligt 15 § får verkställas är ogiltig och pågår inte redan rättegång om detta, ska Kronofogdemyndigheten förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet delgavs sökanden väcka talan i saken mot svaranden.

2 kap. 17 §

Bestämmelserna i 15 och 16 §§ gäller i tillämpliga delar en skiljedom som, utan att skiljeavtal föreligger, med stöd av bestämmelse i lag har meddelats med tillämpning av lagen (1999:116) om skiljeförfarande.

2 kap. 18 §

Om det inte finns hinder mot verkställighet av skiljedomen på grund av bestämmelserna i 15 eller 17 §§, verkställs den som en dom som har fått laga kraft, om inte annat beslutas av den domstol där talan mot skiljedomen förs.

Om sökanden har förelagts att väcka talan enligt 16 § får skiljedomen dock verkställas endast i fall och under villkor som gäller för underrättsdomar som inte har fått laga kraft. När talan om skiljedomens giltighet har väckts av sökanden eller svaranden får domstolen bestämma om verkställigheten. Väcks inte talan inom den angivna tiden eller avslutas målet utan prövning i sak ska vid tillämpning av 21 § anses som om skiljedomen hade upphävts.

Utsökningstitel i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

2 kap. 19 §

En utsökningstitel i ett mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. verkställs som en dom som har fått laga kraft.

Invändningar mot verkställighet

2 kap. 20 §

Om svaranden visar att han eller hon har fullgjort betalningsskyldighet eller annan förpliktelse som ansökan om verkställighet avser, får verkställighet inte ske. Detsamma gäller om svaranden till kvittning åberopar fordran, som har fastställts genom utsökningstitel vilken får verkställas eller som grundas på skuldebrev eller annat skriftligt fordringsbevis, och i övrigt förutsättningar för kvittning föreligger.

Om svaranden gör gällande att annat förhållande som rör parternas mellanhavande utgör hinder mot verkställighet och invändningen inte kan lämnas utan avseende, får verkställighet inte heller ske.

Under tiden som en invändning mot verkställighet prövas får Kronofogdemyndigheten avvakta med verkställighetsåtgärder.

Om det föreligger fall som avses i första eller andra stycket och åtgärd för verkställighet redan har vidtagits i målet, ska åtgärden återgå, om det är möjligt.

Kronofogdemyndighetens beslut med anledning av invändning som avses i första eller andra stycket hindrar inte att saken prövas i rättegång.

Prop. 2021/22:197
Bilaga 2

Åtgärder när en utsökningstitel upphävs

2 kap. 21 §

Om en utsökningstitel upphävs ska sökt verkställighet omedelbart ställas in. Åtgärd för verkställighet som redan har vidtagits ska genast återgå om det är möjligt och annat inte har beslutats. I mål om utmätning ska dock vidtagen åtgärd inte återgå utan särskilt beslut förrän det avgörande varigenom utsökningstiteln har upphävts har fått laga kraft. I mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. ska utmätningen genast återgå.

I mål om utmätning ska Kronofogdemyndigheten på begäran utmäta vad sökanden ska betala tillbaka. Om sökanden har ställt säkerhet får denna tas i anspråk för återbetalning. I annat mål ska myndigheten på begäran återställa besittning eller annat förhållande som har rubbats, om hinder inte möter.

Sökanden är även skyldig att ersätta skada som svaranden har lidit genom verkställigheten. Detta gäller dock inte i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Andra avdelningen – Bestämmelser om förfarandet

3 kap. Inledande bestämmelser

Ansökan m.m.

3 kap. 1 §

Ansökan om utsökning görs muntligen eller skriftligen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om hur ansökan görs.

I mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. anses ansökan gjord när den registrerats hos Kronofogdemyndigheten.

Utslag i mål om betalningsföreläggande eller handräckning verkställs självant av Kronofogdemyndigheten, om inte sökanden har angett att verkställighet inte ska ske. Ansökan om verkställighet anses gjord när utslaget meddelades.

3 kap. 2 §

Sökanden ska ange den åtgärd som han eller hon yrkar.

Den utsökningstitel som ligger till grund för verkställighet ska ges in om inte Kronofogdemyndigheten anser att det inte behövs.

Om anspråket grundas på löpande skuldebrev eller annan handling, vars uppvisande utgör villkor för rätt att kräva betalning eller kräva fullgörande av annan förpliktelse, ska handlingen ges in i original.

3 kap. 3 §

Ett barns ansökan om verkställighet av skadestånd på grund av brott får göras av endast en vårdnadshavare, om den andra vårdnadshavaren har begått brottet eller om det annars finns särskilda skäl.

3 kap. 4 §

Kronofogdemyndigheten ska se till att utsökningsmålet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver och att inget onödigt dras in i målet. Genom frågor och påpekanden ska Kronofogdemyndigheten försöka avhjälpa otydligheter och ofullständigheter i parternas framställningar.

Om en ansökan om verkställighet är bristfällig ska sökanden föreläggas att avhjälpa bristen. Av föreläggandet ska det framgå att ansökan avvisas om föreläggandet inte följs. Föreläggandet behöver inte delges.

En ansökan om verkställighet ska avvisas om den är så bristfällig att den inte kan läggas till grund för prövning i sak och sökanden inte har följt ett föreläggande att avhjälpa bristen.

3 kap. 5 §

Beträffande parts behörighet samt ställföreträdare eller ombud för och biträde åt part tillämpas 11 och 12 kap. rättegångsbalken, om inte annat föreskrivs i denna paragraf.

Ombud ska styrka sin behörighet genom fullmakt om Kronofogdemyndigheten anser att det behövs.

Om ombud eller biträde visar på oskicklighet eller oförstånd eller annars är olämplig, får Kronofogdemyndigheten avvisa honom eller henne som ombud eller biträde i målet.

3 kap. 6 §

I fråga om handling som kommer in till Kronofogdemyndigheten tillämpas 33 kap. 3 § rättegångsbalken.

Handling, som avser anmälan eller annan åtgärd som ska ske innan utnämnt egendom säljs, sammanträde avslutas eller beslut meddelas, anses dock inkommen i rätt tid endast om innehållet i handlingen har hunnit bli känt för Kronofogdemyndigheten före nämnda tidpunkt.

3 kap. 7 §

Kronofogdemyndigheten får anlita tolk när det behövs. Tolk som inte fullgör uppdraget i tjänsten har rätt till ersättning av allmänna medel.

I fråga om översättning av ansökan eller annan handling som inte är skriven på svenska tillämpas 33 kap. 9 § rättegångsbalken.

3 kap. 8 §

Om en part eller tredje man inte fullgör något som åligger honom eller henne i ett utsökningsmål och det finns anledning att anta att han eller hon har laga förfall, ska underlåtenheten inte leda till påföljd eller annars läggas honom eller henne till last i målet. Auktion eller bevaknings-sammanträde ska dock ställas in endast om det finns synnerliga skäl.

Om någon har förelagts att väcka talan inom viss tid och före utgången av den tiden visar att han eller hon har laga förfall, ska Kronofogdemyndigheten sätta ut ny tid.

I fråga om vad som ska räknas som laga förfall tillämpas 32 kap. 8 § rättegångsbalken.

3 kap. 9 §

Om det framgår av ansökan eller annan tillgänglig utredning att förutsättningarna för verkställighet inte är uppfyllda, ska ansökan avslås. Det samma gäller om annan av sökanden eller svaranden begärd åtgärd inte ska bifallas.

Frivillig överenskommelse

3 kap. 10 §

Kronofogdemyndigheten kan medverka till att parterna träffar en frivillig överenskommelse om det är lämpligt med hänsyn till målets beskaffenhet och övriga omständigheter.

Kronofogdemyndigheten kan hålla sammanträde i syfte att uppnå en överenskommelse enligt första stycket. Sammanträdet ska hållas på tid och plats som Kronofogdemyndigheten bestämmer. Kronofogdemyndigheten kan besluta att en part får delta i sammanträdet genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring.

Vardera parten svarar för sin kostnad under förfarandet för att träffa en frivillig överenskommelse.

Om det är lämpligt får Kronofogdemyndigheten hålla sina sammanträden i domstolsbyggnad eller annan allmän byggnad. Om det uppkommer särskilda kostnader ska de ersättas av Kronofogdemyndigheten.

Om det behövs för att Kronofogdemyndigheten ska kunna verka för att parterna träffar en överenskommelse får Kronofogdemyndigheten medge anstånd med försäljning enligt vad som föreskrivs i 12 kap. 11 § och anstånd med avhysning enligt vad som föreskrivs i 15 kap. 3 §.

Förhör

3 kap. 11 §

Kronofogdemyndigheten får hålla förhör med svaranden, om det behövs. Svaranden får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst tretusen kronor.

Till sådant förhör ska vid behov även sökanden kallas. Sökanden får föreläggas att inställa sig vid påföljd av att ansökan annars förfaller. Bör sökanden inställa sig personligen, får vite av högst tretusen kronor föreläggas honom eller henne.

3 kap. 12 §

Vid behov får förhör hållas med tredje man som är sakägare eller som enligt denna balk är skyldig lämna upplysningar. Tredje man får föreläggas att inställa sig personligen vid vite av högst tretusen kronor.

3 kap. 13 §

Fråga om utdömmande av vite som har förelagts enligt 11 eller 12 § prövas av Kronofogdemyndigheten. Om ändamålet med vitet har förfallit får det inte dömas ut.

Om svaranden eller tredje man uteblir från förhör och har vite förelagts honom eller henne, får han eller hon hämtas.

3 kap. 14 §

Tredje man som har inställt sig för att höras får tillerkännas skälig ersättning av allmänna medel för inställelsen.

3 kap. 15 §

Har vid förhör förebringats uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, vars röjande kan antas medföra att den enskilde eller någon honom eller henne närstående lider avsevärd skada eller betydande men, kan Kronofogdemyndigheten besluta att uppgiften inte obehörigen får röjas.

Tvångsmedel

3 kap. 16 §

När Kronofogdemyndigheten enligt 4 kap. 14 eller 15 § eller 15 kap. 8 § eller 16 kap. 2 eller 4 § jämförd med 4 kap. 14 och 15 §§ förelägger svaranden eller tredje man att fullgöra eller underlåta något, får myndigheten föreskriva vite till det belopp som behövs.

Fråga om utdömmande av vite som har förelagts enligt första stycket prövas, på talan av Kronofogdemyndigheten, av den tingsrätt som enligt 18 kap. 1 § prövar överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut. Har ändamålet med vitet förfallit, får det inte dömas ut.

Om föreläggande vid vite inte iakttas, kan Kronofogdemyndigheten utan hinder av att det förra inte har fått laga kraft utfärda ett nytt vitesföreläggande.

3 kap. 17 §

Om svaranden eller tredje man inte följer föreläggande enligt 4 kap. 14 eller 15 § eller 16 kap. 4 § jämförd med nämnda lagrum, får han eller hon häktas, om synnerliga skäl föreligger. Fråga om häktning prövas, efter framställning av Kronofogdemyndigheten, av den tingsrätt som enligt 18 kap. 1 § prövar överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut.

När framställning om häktning har gjorts, ska förhandling äga rum inför rätten. Till förhandlingen ska Kronofogdemyndigheten och, om hinder inte möter, den som avses med yrkandet kallas. Denne får hämtas, om det finns skäl för det. Har vederbörande kallats till förhandlingen eller kan det antas att han eller hon har avvikit eller annars håller sig undan, utgör utevaron inte hinder för prövning av yrkandet. I fråga om rätt till biträde och kostnader i målet tillämpas vad som gäller i rättegångsbalken om förvarare och om rättegångskostnader i brottmål.

Rätten ska med högst två veckors mellanrum hålla förhandling för att pröva om den som är intagen i häkte fortfarande ska vara häktad. Föreligger inte längre skäl för häktning, ska rätten omedelbart besluta att den häktade ska frigges. Ingen får hållas häktad längre tid än tre månader i målet. Beträffande behandlingen i övrigt av frågor om häktning enligt denna paragraf tillämpas vad som gäller enligt rättegångsbalken om häktning av misstänkt.

3 kap. 18 §

Vid förrättning får hus, rum eller förvaringsställe genomsökas, om det behövs för att verkställighet ska kunna ske.

Om handläggaren behöver ha tillträde till utrymme som är tillslutet, får handläggaren låta öppna lås eller bereda sig tillträde på annat sätt. Handläggaren får dock inte bereda sig tillträde till bostad i innehavarens frånvaro annat än om underrättelse om tiden för förrättningen har sänts till innehavaren med posten eller lämnats på annat lämpligt sätt och det kan antas att denne håller sig undan eller om det annars föreligger särskilda skäl.

Handläggaren får i övrigt använda tvång i den mån det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna för att genomföra förrättning. Våld mot person får dock bara brukas om handläggaren möter motstånd och i den mån det med hänsyn till förrättningens ändamål kan anses försvarligt.

Beslut

3 kap. 19 §

Beslut ska ange de skäl på vilka det grundas i den utsträckning det behövs.

Beslut som får överklagas ska innehålla upplysning om vad den som vill föra talan mot beslutet ska iaktta. Sådan upplysning får dock utelämnas när den är uppenbart obehövlig.

3 kap. 20 §

Kronofogdemyndighetens beslut gäller omedelbart. Vite får dock inte utskas innan det beslut, genom vilket Kronofogdemyndigheten har dömt ut vitet, har fått laga kraft.

Verkställigheten fortsätter även om Kronofogdemyndighetens beslut överklagas, om inte något annat föreskrivs i denna balk eller beslutas av en domstol.

3 kap. 21 §

Ett beslut, som till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende innehåller uppenbar oriktighet, får rättas av Kronofogdemyndigheten. Om det inte är obehövligt, ska part och annan sakägare ges tillfälle att yttra sig innan rättelse sker.

3 kap. 22 §

Det som i denna balk sägs om beslut gäller i tillämpliga delar även sådan åtgärd av Kronofogdemyndigheten som inverkar på parts eller tredje mans rätt.

Prövning av tvist

3 kap. 23 §

I tvist som enligt 13 kap. 7 § tredje stycket prövas av Kronofogdemyndigheten anses talan väckt när sökanden anmälde sitt anspråk.

Om talan inte uppfyller vad som gäller för stämningsansökan i tvistemål, ska Kronofogdemyndigheten uppmana sökanden att avhjälpa bristen.

3 kap. 24 §

Kronofogdemyndigheten ska sätta ut muntlig förhandling i tvisten och kalla parterna till förhandlingen. I fråga om sådan förhandling tillämpas bestämmelserna om förhör i 11 § första stycket andra meningen och andra stycket tredje meningen, 12 § andra meningen, 13 § första stycket och 15 §. Parts utevaro från förhandlingen utgör inte hinder för prövning av tvisten.

Om bevisning gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken för tvistemål. Bestämmelserna om häkte i 36 kap. 21 § rättegångsbalken får dock inte tillämpas.

Tvisten avgörs i samband med fördelning av de pengar som tvisten rör. Avgörandet tas upp i beslutet om fördelningen.

3 kap. 25 §

Om ett föreläggande att väcka talan vid domstol har meddelats enligt 4 kap. 20, 21 eller 22 § eller 13 kap. 7 § andra stycket, ska tvisten prövas av den tingsrätt som enligt 18 kap. 1 § prövar överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut, om inte annat följer av andra stycket.

Om ett föreläggande har meddelats enligt 4 kap. 20, 21, 22 eller 26 § i fall då tvisten rör egendom som avses i 10 kap. 10 eller 12 § rättegångsbalken, gäller om domstols behörighet vad som sägs där.

Om ett föreläggande har meddelats enligt 4 kap. 23 § första stycket eller 9 kap. 11 § tredje stycket, gäller om domstols behörighet vad som i allmänhet är föreskrivet om det. I fall som avses i 4 kap. 23 § andra stycket ska tvisten prövas av den tingsrätt som anges i 10 kap. 10 § rättegångsbalken när fråga är om pantbrev i fastighet och annars av den tingsrätt som enligt 18 kap. 1 § prövar överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut.

Om ett föreläggande har meddelats enligt 2 kap. 16 § gäller 43 § första stycket lagen (1999:116) om skiljeförfarande om domstols behörighet.

I föreläggande ska anges vid vilken domstol talan i första hand bör väckas.

Ställande av säkerhet m.m.

3 kap. 26 §

Säkerhet som ska ställas enligt denna balk ska bestå av pant, borgen eller företagshypotek. Borgen ska ställas såsom för egen skuld och, om den ingås av två eller flera personer gemensamt, vara solidarisk. Om säkerheten inte är godkänd av den till vars förmån säkerheten ska gälla, ska den prövas av Kronofogdemyndigheten.

Om bank eller annan jämförbar penninginrättning ska ställa säkerhet, får utfästelse av penninginrättningen att infria den förpliktelse som säkerheten ska avse godtas.

Säkerheten ska tas i förvar av Kronofogdemyndigheten.

3 kap. 27 §

När säkerhet ska tas i anspråk av Kronofogdemyndigheten enligt 2 kap. 21 § andra stycket, eller 13 kap. 3 eller 20 §, får pant tillgodogöras i den ordning som gäller för utmätt egendom. Borgen får genast utsökas. Om säkerheten utgörs av företagshypotek, får utmätning genast ske i den egendom som omfattas av företagshypoteket. Detta gäller även när företagshypoteket gäller i annan näringsverksamhet än svarandens.

3 kap. 28 §

Staten, kommun, landsting och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Staten får inte föreläggas vite.

Fordran som inte är förfallen samt ränta

3 kap. 29 §

En fordran som inte är förfallen till betalning och inte löper med ränta före förfallodagen ska beräknas till det belopp som efter fem procents årlig ränta utgör fordringens värde. Motsvarande gäller, om utfäst ränta är lägre än fem procent.

3 kap. 30 §

När pengar som sökanden eller annan sakägare har fått utbetalt ska betalas tillbaka, utgår ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dag pengarna utbetalades till och med den dag återbetalning ska ske och enligt 6 § räntelagen för tiden därefter.

Ränta utgår dock inte i den mån det beror på den som är berättigad till pengarna att de inte har betalats tillbaka.

Första stycket gäller inte mål som handläggs enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. om utsökningstiteln upphävs.

Särskilda bestämmelser för mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

3 kap. 31 §

I mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. företräds sökanden av Kronofogdemyndigheten när målet har registrerats.

Sökanden för dock själv sin talan om fråga uppkommer om avvisning enligt 4 § tredje stycket eller invändning görs mot verkställighet enligt 2 kap. 20 §. Detta gäller också om en ansökan avslås enligt vad som föreskrivs i 9 §.

I tvister som avses i 4 kap. 20–23 och 26 §§, 9 kap. 11 § tredje stycket och 13 kap. 7 § andra stycket samt när ett utsokningsmål överklagas företräds sökanden av Skatteverket. Kronofogdemyndigheten är part i de delar ett överklagande avser förrättningskostnader.

Tillämpning av bestämmelser som rör fartyg, luftfartyg eller fast egendom

3 kap. 32 §

Det som enligt denna balk sägs om registrerat skepp, registrerat luftfartyg eller in-tecknade reservdelar till luftfartyg gäller, om inte annat följer av vad som är särskilt föreskrivet, även egendom som i utlandet är införd i register motsvarande fartygsregistrets skeppsdel eller luftfartygsregistret eller, beträffande reservdelar, egendom som är in-tecknad i utlandet.

Bestämmelserna i 4 kap. 7 § andra stycket och 30 § andra stycket är dock inte tillämpliga på egendom som avses i första stycket.

3 kap. 33 §

Med fartyg jämställs fartyg under byggnad. I fråga om skeppsbygge ska vad som sägs om fartygsregistrets skeppsdel i stället avse fartygsregistrets skeppsbyggnadsdel.

3 kap. 34 §

Det som sägs om registrerat skepp, registrerat luftfartyg eller in-tecknade reservdelar till luftfartyg gäller i tillämpliga delar även andel i och villkorlig rätt till sådan egendom, om inte annat föreskrivs.

3 kap. 35 §

Med fast egendom avses fastighet, visst område av fastighet, samfällad mark samt andel i och villkorlig rätt till sådan egendom.

Det som sägs om fast egendom gäller i tillämpliga delar även tomträtt.

3 kap. 36 §

Det som sägs om pantbrev i fastighet gäller i tillämpliga delar även vilandebevis.

4 kap.

1 §

Utmätning får *äga rum* när verkställighet som avser betalningsskyldighet är medgiven enligt 3 kap. Utmätning får också ske när Kronofogdemyndigheten enligt särskild bestämmelse i denna balk får utsöka fordran eller kostnad.

Utmätning får *ske* när verkställighet som avser betalningsskyldighet är medgiven enligt 2 kap. Utmätning får också ske när Kronofogdemyndigheten enligt särskild bestämmelse i denna balk får utsöka fordran eller kostnad.

4 kap.

1 a §¹

Utmätning på grund av att *gäldenären* enligt lag på särskilda tider *skall* betala underhållsbidrag till make, förutvarande make, eget barn eller annans barn *skall* avse samtliga bidrag som är förfallna vid verkställighetstillfället. Sökanden kan dock begära att verkställigheten *skall* begränsas till vissa bidragsbelopp.

Utmätning får inte ske för preskriberade underhållsbidrag enligt äktenskapsbalken och föräldrabalken.

Utmätning på grund av att *svaranden* enligt lag på särskilda tider *ska* betala underhållsbidrag till make, förutvarande make, eget barn eller annans barn *ska* avse samtliga bidrag som är förfallna vid verkställighetstillfället. Sökanden kan dock begära att verkställigheten *ska* begränsas till vissa bidragsbelopp.

Utmätning får inte ske för preskriberade underhållsbidrag enligt äktenskapsbalken och föräldrabalken.

4 kap.

3 §²

Utmätning *skall* ske endast om det belopp som kan beräknas flyta in, efter avdrag för kostnader som uppkommer efter utmätningen, ger ett överskott som gör åtgärden försvarlig.

Av utmätningsbar egendom bör i första hand *tagas* i anspråk sådan tillgång som kan användas till fordringens betalning med minsta kostnad, förlust eller annan olägenhet för *gäldenären*, om *ej* annat följer av 4–6 §§.

Utmätning *ska* ske endast om det belopp som kan beräknas flyta in, efter avdrag för kostnader som uppkommer efter utmätningen, ger ett överskott som gör åtgärden försvarlig.

Av utmätningsbar egendom bör i första hand *tas* i anspråk sådan tillgång som kan användas till fordringens betalning med minsta kostnad, förlust eller annan olägenhet för *svaranden*, om *inte* annat följer av 4–6 §§.

¹ SFS senaste lydelse 1995:298.

² SFS senaste lydelse 1993:1650.

4 kap.

4 §

Sökande, vars fordran är förenad med särskild förmånsrätt, har rätt att i första hand få utmätning av egendom vari förmånsrätten gäller. Annan tillgång får ej utmätas för fordringen, om det är till skada för annan sökande, såvida ej utmätning sker på villkor att betalning i första hand skall utgå ur den egendom vari förmånsrätten gäller.

Om särskild förmånsrätt gäller i viss egendom ska den egendomen utmätas för den förmånsberättigade fordran om det kan ske.

4 kap.

5 §

Registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fast egendom får endast om sökanden begär det utmätas för fordran som ej är förenad med särskild förmånsrätt i egendomen.

Registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg, fast egendom eller bostadsrätt eller annan jämförbar andel som medför nyttjanderätt till bostad får endast om sökanden begär det utmätas för fordran som inte är förenad med särskild förmånsrätt i egendomen.

4 kap.

9 §³

Kronofogdemyndigheten skall i den utsträckning som behövs med hänsyn till ansökans innehåll, tillkommande uppgifter, gäldenärens förhållanden och omständigheterna i övrigt utreda gäldenärens anställnings- och inkomstförhållanden samt undersöka om gäldenären har utmätningsbar egendom.

Kronofogdemyndigheten ska i den utsträckning som behövs med hänsyn till ansökans innehåll, tillkommande uppgifter, svarandens förhållanden och omständigheterna i övrigt utreda svarandens anställnings- och inkomstförhållanden samt undersöka om svaranden har utmätningsbar egendom.

4 kap.

9 a §⁴

Om gäldenären enligt utredningen saknar tillgångar till full betalning av utmätningsfordringen, skall Kronofogdemyndigheten snarast underrätta sökanden och gäldenären om detta. Sökanden

Om svaranden enligt utredningen saknar tillgångar till full betalning av utmätningsfordringen, ska Kronofogdemyndigheten snarast underrätta sökanden och svaranden om detta.

³ SFS senaste lydelse 2007:277.

⁴ SFS senaste lydelse 2007:277.

skall också underrättas om vilka utredningsåtgärder som myndigheten avser att vidta senare under målets handläggning.

Sökanden *ska* också underrättas om vilka utredningsåtgärder som myndigheten avser att vidta senare under målets handläggning.

Prop. 2021/22:197
Bilaga 2

4 kap.

9 b §⁵

Om *galdenären* under handläggningstiden försätts i konkurs, *skall* målets handläggning avbrytas. Gäller målet en fordran med panträtt i viss egendom, följer det av 3 kap. 7 § konkurslagen (1987:672) att det *skall* handläggas vidare i den del som avser utmätning i egendomen. Pågår löneutmätning gäller 7 kap. 19 §.

Egendom som har utmätts före konkursen får säljas och *influtna medel* redovisas i den utsträckning som följer av 3 kap. 8 § konkurslagen. Detsamma gäller för åtgärder mot arbetsgivare enligt 7 kap. 21 §.

Om *svaranden* under handläggningstiden försätts i konkurs, *ska* målets handläggning avbrytas. Gäller målet en fordran med panträtt i viss egendom, följer det av 3 kap. 7 § konkurslagen (1987:672) att det *ska* handläggas vidare i den del som avser utmätning i egendomen. Pågår löneutmätning gäller 7 kap. 19 §.

Egendom som har utmätts före konkursen får säljas och *pengar* redovisas i den utsträckning som följer av 3 kap. 8 § konkurslagen. Detsamma gäller för åtgärder mot arbetsgivare enligt 7 kap. 21 §.

4 kap.

10 §⁶

Utmätning *skall* ske så snart som möjligt efter det att de handlingar som behövs har kommit in till Kronofogdemyndigheten.

Om sökanden medger uppskov med utmätningen och uppskovet varar över två månader, förfaller ansökan. Detsamma gäller om sökanden medger uppskov fler än två gånger under ett år.

Utmätning *ska* ske så snart som möjligt efter det att de handlingar som behövs har kommit in till Kronofogdemyndigheten.

Om sökanden medger uppskov med utmätningen och uppskovet varar över två månader, förfaller ansökan. Detsamma gäller om sökanden medger uppskov fler än två gånger under ett år. *För mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. gäller i stället bestämmelserna om uppskov i den lagens 7–9 §§.*

4 kap.

11 §⁷

Har två eller flera sökt utmätning mot samma *galdenär*, *skall*

Har två eller flera sökt utmätning mot samma *svarande*, *ska*

⁵ SFS senaste lydelse 2007:277.

⁶ SFS senaste lydelse 2007:277.

⁷ SFS senaste lydelse 1995:298.

utmätning för fordringarna ske samtidigt, om *ej* utmätning för någon av fordringarna därigenom fördröjs oskäligt.

Bestämmelserna i 7 kap. 17 § första stycket om jämkning av underhållsbidrag vid utmätning av lön tillämpas även vid annan utmätning.

utmätning för fordringarna ske samtidigt, om *inte* utmätning för någon av fordringarna därigenom fördröjs oskäligt.

Bestämmelserna i 7 kap. 17 § första stycket om jämkning av underhållsbidrag vid utmätning av lön tillämpas även vid annan utmätning.

Bestämmelserna i första och andra stycket ska inte tillämpas i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. om Kronofogdemyndigheten har avbrutit indrivningen enligt 18 § första stycket andra meningen i den lagen.

4 kap.

12 §

Innan utmätning sker *skall* underrättelse om målet sändas till *gäldenären* med posten eller lämnas på annat lämpligt sätt. Underrättelsen *skall* ske så tidigt att *gäldenären* kan beräknas få tillräcklig tid att bevaka sin rätt.

Föreligger risk att *gäldenären* skaffar undan eller förstör egendom eller är saken *eljest* brådskande, behöver *gäldenären ej* underrättas. Underrättelse behövs *ej* heller, om *gäldenären* saknar *känt* hemvist och det *ej* har kunnat klarläggas var han uppehåller sig

Innan utmätning sker *ska* underrättelse om målet sändas till *svaranden* med posten eller lämnas på annat lämpligt sätt. Underrättelsen *ska* ske så tidigt att *svaranden* kan beräknas få tillräcklig tid att bevaka sin rätt.

Föreligger risk att *svaranden* skaffar undan eller förstör egendom eller är saken brådskande, behöver *svaranden inte* underrättas. Underrättelse behövs *inte* heller, om *svaranden* saknar *känd* hemvist och det *inte* har kunnat klarläggas var han *eller hon* uppehåller sig.

4 kap.

13 §

Utmätning får ske utan hinder av att *gäldenären ej* är närvarande, om det *ej* behövs att han får tillfälle att yttra sig vid förrättningen.

Utmätning får ske utan hinder av att *svaranden inte* är närvarande, om det *inte* behövs att han *eller hon* får tillfälle att yttra sig vid förrättningen.

4 kap.

14 §

Gäldenären är skyldig att lämna de uppgifter om sina tillgångar som behövs i målet.

Kronofogdemyndigheten kan ålägga gäldenären att inge förteckning över sina tillgångar. Vid behov kan myndigheten förordna lämplig person att biträda gäldenären vid upprättande av förteckningen.

Gäldenären kan också åläggas att på heder och samvete skriftligen bekräfta de uppgifter om sina tillgångar som han har lämnat vid förhör eller i förteckning.

Svaranden är skyldig att inom den tid som Kronofogdemyndigheten bestämmer lämna de uppgifter om sina tillgångar som behövs i målet.

Kronofogdemyndigheten kan förelägga svaranden att inge förteckning över sina tillgångar. Vid behov kan myndigheten förordna lämplig person att biträda svaranden vid upprättande av förteckningen.

Svaranden kan också föreläggas att på heder och samvete skriftligen bekräfta de uppgifter om sina tillgångar som han eller hon har lämnat vid förhör eller i förteckning.

4 kap.

15 §

Tredje man är skyldig att uppge huruvida gäldenären har fordran hos honom eller annat mellanhavande med honom, som kan vara av betydelse för bedömning i vad mån gäldenären har utmättningsbar egendom, samt att ange den närmare beskaffenheten av mellanhavandet.

Tredje man är skyldig att inom den tid som Kronofogdemyndigheten bestämmer lämna de upplysningar som Kronofogdemyndigheten bedömer kan vara av betydelse för utredning om svarandens tillgångar angående svarandens fordran hos eller annat ekonomiskt mellanhavande med honom eller henne.

4 kap.

15 a §

Det som anges i 14 och 15 §§ gäller också upplysningar om svarandens tillgångar samt fordringar och ekonomiska mellanhavanden i utlandet.

4 kap.

15 b §

Kronofogdemyndigheten får vidta de utrednings- och spaningsåtgärder som är befogade för att utreda svarandens tillgångar.

Som ett led i att utreda tillgångar får Kronofogdemyndigheten

1. göra kontroller i offentliga register, och

2. samverka och utbyta information med andra myndigheter i syfte att utmätningsbara tillgångar ska kunna utmätas innan dessa lämnas ut eller utbetalas.

4 kap.

15 c §

De myndigheter som regeringen bestämmer ska samverka och utbyta information med Kronofogdemyndigheten i syfte att identifiera och utmäta utmätningsbara tillgångar som myndigheten har i sin besittning innan dessa lämnas ut eller utbetalas.

4 kap.

16 §

Bestämmelser om förhör med *gäldenären* eller tredje man och om tvångsmedel i samband med att upplysningar begärs av *gäldenären* eller tredje man finns i 2 kap. 10–16 §§.

Bestämmelser om förhör med *svaranden* eller tredje man och om tvångsmedel i samband med att upplysningar begärs av *svaranden* eller tredje man finns i 3 kap. 11–17 §§.

4 kap.

17 §

Lös egendom får utmätas, om det framgår att egendomen tillhör *gäldenären* eller om han enligt 18 eller 19 § *skall* anses vara ägare.

Lös egendom får utmätas, om det framgår att egendomen tillhör *svaranden* eller om han *eller hon* enligt 18 eller 19 § *ska* anses vara ägare.

4 kap.

18 §

Gäldenären anses vara ägare till lös egendom som han har i sin besittning, om det *ej* framgår att egendomen tillhör annan.

Svaranden anses vara ägare till lös egendom som han *eller hon* har i sin besittning, om det *inte* framgår att egendomen tillhör annan.

I fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg gäller dock att egendomen anses tillhöra *gäldenären*, om denne är inskri-

I fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg gäller dock att egendomen anses tillhöra *svaranden*, om denne är inskri-

ven som ägare och det *ej* framgår att egendomen tillhör annan.

som ägare och det *inte* framgår att egendomen tillhör annan.

Prop. 2021/22:197
Bilaga 2

4 kap.

19 §

Om *gäldenären* är gift och varaktigt sammanbor med sin make och de har lös egendom i sin gemensamma besittning, anses *gäldenären* som ägare till egendomen, om det *ej* görs sannolikt att de är samägare till egendomen enligt lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt och det *ej* heller framgår att egendomen tillhör den andre eller någon annan. Detsamma gäller, när *gäldenären* varaktigt sammanbor med annan under äktenskapsliknande förhållanden.

Om *gäldenären* och annan än som avses i första stycket har lös egendom i sin gemensamma besittning, får egendomen eller andel däri utmätas endast om det framgår att egendomen eller andelen tillhör *gäldenären*.

Första och andra styckena gäller *ej* i fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg.

Om *svaranden* är gift och varaktigt sammanbor med sin make och de har lös egendom i sin gemensamma besittning, anses *svaranden* som ägare till egendomen, om det *inte* görs sannolikt att de är samägare till egendomen enligt lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt och det *inte* heller framgår att egendomen tillhör den andre eller någon annan. Detsamma gäller, när *svaranden* varaktigt sammanbor med annan under äktenskapsliknande förhållanden.

Om *svaranden* och annan än som avses i första stycket har lös egendom i sin gemensamma besittning, får egendomen eller andel däri utmätas endast om det framgår att egendomen eller andelen tillhör *svaranden*.

Första och andra styckena gäller *inte* i fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg.

4 kap.

20 §

Utmäts lös egendom enligt 17, 18 eller 19 § trots att tredje man har påstått bättre rätt till egendomen, *skall* Kronofogdemyndigheten, om skäl föreligger, förelägga tredje mannen att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom väcka talan i saken mot sökanden och *gäldenären*. Detsamma gäller, om tredje man påstår bättre rätt först sedan utmätning har skett.

Utmäts lös egendom enligt 17, 18 eller 19 § trots att tredje man har påstått bättre rätt till egendomen, *ska* Kronofogdemyndigheten, om skäl föreligger, förelägga tredje mannen att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom *eller henne* väcka talan i saken mot sökanden och *svaranden*. Detsamma gäller, om tredje man påstår bättre rätt först sedan utmätning har skett.

Efterkommer tredje man *ej* föreläggandet, har han förlorat sin rätt mot sökanden, om *ej* denne inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot tredje mannen.

Följer tredje man *inte* föreläggandet, har han *eller hon* förlorat sin rätt mot sökanden, om *inte* denne inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot tredje mannen.

4 kap.

21 §

Sedan utmätt lös egendom har sålts eller utmätt fordran har drivits in, gäller 20 § beträffande rätten till *influtna medel*, om *ej* tredje mannen efter föreläggande har förlorat sin rätt mot sökanden.

Sedan utmätt lös egendom har sålts eller utmätt fordran har drivits in, gäller 20 § beträffande rätten till *pengarna*, om *inte* tredje mannen efter föreläggande har förlorat sin rätt mot sökanden.

4 kap.

22 §

Kan viss lös egendom *ej* utmätas enligt 17–19 §§ men föreligger sannolika skäl att egendomen tillhör *gäldenären*, får egendomen utmätas med förbehåll för tredje mans rätt.

Kronofogdemyndigheten *skall*, om det *ej* av särskilda skäl är obehövt, förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom väcka talan i saken mot tredje mannen. *Efterkommer* sökanden *ej* föreläggandet, *skall* utmätningen hävas, om *ej* tredje mannen inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot sökanden.

Första och andra styckena gäller *ej* i fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg.

Kan viss lös egendom *inte* utmätas enligt 17–19 §§ men föreligger sannolika skäl att egendomen tillhör *svaranden*, får egendomen utmätas med förbehåll för tredje mans rätt.

Kronofogdemyndigheten *ska*, om det *inte* av särskilda skäl är obehövt, förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom *eller henne* väcka talan i saken mot tredje mannen. *Följer* sökanden *inte* föreläggandet, *ska* utmätningen hävas, om *inte* tredje mannen inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot sökanden.

Första och andra styckena gäller *inte* i fråga om registrerat skepp eller registrerat luftfartyg.

4 kap.

23 §

Har fordran eller annan rättighet blivit utmätt och råder ovisshet om fordringens eller rättighetens bestånd, *skall* Kronofogdemyndigheten, om skäl föreligger, förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom väcka talan i saken mot tredje mannen. *Efterkommer*

Har fordran eller annan rättighet blivit utmätt och råder ovisshet om fordringens eller rättighetens bestånd, *ska* Kronofogdemyndigheten, om skäl föreligger, förelägga sökanden att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom *eller henne* väcka talan i saken mot tredje mannen. *Följer*

sökanden *ej* föreläggandet, *skall* utmätningen hävas, om *ej* tredje mannen inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot sökanden.

Första stycket gäller även när ovissheten i fall som avses i 2 § andra stycket rör i vad mån utmätt pantbrev eller annan inteckningshandling utgör säkerhet för fordran.

sökanden *inte* föreläggandet, *ska* utmätningen hävas, om *inte* tredje mannen inom den angivna tiden har väckt talan i saken mot sökanden.

Första stycket gäller även när ovissheten i fall som avses i 2 § andra stycket rör i vad mån utmätt pantbrev eller annan inteckningshandling utgör säkerhet för fordran.

4 kap.

24 §

Fast egendom får utmätas, om det framgår att egendomen tillhör *gäldenären*. Har *gäldenären* lagfart på egendomen, får utmätning ske, om det *ej* framgår att egendomen tillhör annan.

Fast egendom får utmätas, om det framgår att egendomen tillhör *svaranden*. Har *svaranden* lagfart på egendomen, får utmätning ske, om det *inte* framgår att egendomen tillhör annan.

4 kap.

25 §

När överlåtelse av fast egendom beror av villkor som ännu *ej* är uppfyllt, hindrar *ej* överlåtelsen att egendomen utmäts för fordran hos överlåtaren. Utmätningen omfattar i sådant fall även överlåtarens rätt mot den som har förvärvat egendomen. Uppfylls villkoret, gäller utmätningen därefter endast överlåtarens rätt mot förvärvaren.

När överlåtelse av fast egendom beror av villkor som ännu *inte* är uppfyllt, hindrar *inte* överlåtelsen att egendomen utmäts för fordran hos överlåtaren. Utmätningen omfattar i sådant fall även överlåtarens rätt mot den som har förvärvat egendomen. Uppfylls villkoret, gäller utmätningen därefter endast överlåtarens rätt mot förvärvaren.

Utmätning av fast egendom får även *äga rum* för fordran hos den som har förvärvat egendomen, fastän hans förvärv beror av villkor. Återgår hans förvärv, omfattar utmätningen därefter endast den rätt som han i sådant fall har mot den som överlät egendomen.

Utmätning av fast egendom får även *ske* för fordran hos den som har förvärvat egendomen, fastän hans *eller hennes* förvärv beror av villkor. Återgår hans *eller hennes* förvärv, omfattar utmätningen därefter endast den rätt som han *eller hon* i sådant fall har mot den som överlät egendomen.

4 kap.

27 §⁸

Har domstol eller Kronofogdemyndigheten fastställt att förfallen fordran *skall* utgå med särskild

Har domstol eller Kronofogdemyndigheten fastställt att förfallen fordran *ska* utgå med

⁸ SFS senaste lydelse 2006:672.

förmånsrätt i registrerat skepp, registrerat luftfartyg, in-tecknade reservdelar till luftfartyg eller fast egendom anses egendomen omedelbart utmätt.

Denna verkan förfaller, om inte försäljning begärs hos Kronofogdemyndigheten inom två månader från det att beslutet eller utslaget *vann* laga kraft. Utmät-ningsverkan förfaller dessutom om *borgenären* hos Kronofogdemyndigheten anmäler att han inte kommer att begära försäljning.

särskild förmånsrätt i registrerat skepp, registrerat luftfartyg, in-tecknade reservdelar till luftfartyg eller fast egendom anses egen-domen omedelbart utmätt.

Denna verkan förfaller, om inte försäljning begärs hos Kronofogdemyndigheten inom två må-nader från det att beslutet eller utslaget *fick* laga kraft. Utmät-ningsverkan förfaller dessutom om *sökanden* hos Kronofogdemyndigheten anmäler att han *eller hon* inte kommer att begära för-säljning.

4 kap.

28 §

Medel vilka gäldenären betalar till Kronofogdemyndigheten i anhängigt mål anses omedelbart utmäta i målet, om betalningen *ej* har skett med villkor som strider häremot.

Pengar som svaranden betalar till Kronofogdemyndigheten i anhängigt mål anses omedelbart utmäta i målet, om betalningen *inte* har skett med villkor som strider häremot.

4 kap.

29 §

När utmätning har beslutats, får *gäldenären ej* till skada för sökanden förfoga över egendomen genom överlåtelse eller på annat sätt, om *ej* Kronofogdemyndigheten efter hörande av sökanden medger det av särskilda skäl.

När utmätning har beslutats, får *svaranden inte* till skada för sökanden förfoga över egen-domen genom överlåtelse eller på annat sätt, om *inte* Kronofogde-myndigheten efter hörande av sökanden medger det av särskilda skäl.

Första stycket utgör *ej* hinder mot pantsättning av pantbrev eller annan in-teckningshandling som gäller i egendomen. Om förbud mot pantsättning av sådan handling när den har tagits i förvar av *kronofogdemyndigheten* finns bestämmelser i 6 kap. 5 § och 12 kap. 5 §.

Första stycket utgör *inte* hinder mot pantsättning av pantbrev eller annan in-teckningshandling som gäller i egendomen. Om förbud mot pantsättning av sådan handling när den har tagits i förvar av *Kronofogdemyndigheten* finns bestämmelser i 6 kap. 5 § och 12 kap. 5 §.

Om nyttjandet av utmätt egen-dom m.m. finns bestämmelser i 6 kap. 4 § andra stycket och 12 kap. 6–10 §§.

Om nyttjandet av utmätt egen-dom m.m. finns bestämmelser i 6 kap. 4 § andra stycket och 12 kap. 6–10 §§.

4 kap.
33 §⁹

Om det genom rättegång eller på annat sätt blir utrett att utmätt egendom tillhörde tredje man, *skall* utmätningen hävas, såvida inte tredje mannen efter föreläggande har förlorat sin rätt mot sökanden. Har egendomen sålts, gäller hävandet av utmätningen endast rätten till *influtna medel*.

Utmätningen *skall* också hävas, om försäljning av egendomen eller indrivning av utmätt fordran inte kan antas ge ett överskott som gör åtgärden försvarlig.

Om det genom rättegång eller på annat sätt blir utrett att utmätt egendom tillhörde tredje man, *ska* utmätningen hävas, såvida inte tredje mannen efter föreläggande har förlorat sin rätt mot sökanden. Har egendomen sålts, gäller hävandet av utmätningen endast rätten till *inbetalda pengar*.

Utmätningen *ska* också hävas, om försäljning av egendomen eller indrivning av utmätt fordran inte kan antas ge ett överskott som gör åtgärden försvarlig.

5 kap. Undantag från utmätning

5 kap.
1 §

Från utmätning undantas

1. kläder och andra föremål som tjänar uteslutande till *gäldenärens* personliga bruk, till skäligt värde,

2. möbler, husgeråd och annan utrustning, *i den mån egendomen är nödvändig för ett hem och dess skötsel*,

3. arbetsredskap och annan utrustning som behövs för *gäldenärens* förvärvsverksamhet eller yrkesutbildning samt djur, foder och sådant som i övrigt behövs för hans försörjning, allt till skäligt värde,

4. föremål med sådant övervägande personligt värde för *gäldenären* att det måste anses uppenbart obilligt att *taga* egendomen i anspråk,

5. hyresrätt till lägenhet som *tjänar gäldenären till stadigvarande bostad* eller behövs för *hans* förvärvsverksamhet, även om hyresrätten får överlätas,

Från utmätning undantas

1. kläder och andra föremål som tjänar uteslutande till *svarandens* personliga bruk, till skäligt värde,

2. möbler, husgeråd och annan utrustning *som är vanligt förekommande i ett hem*,

3. arbetsredskap och annan utrustning som behövs för *svarandens* förvärvsverksamhet eller yrkesutbildning samt djur, foder och sådant som i övrigt behövs för hans *eller hennes* försörjning, allt till skäligt värde,

4. föremål med sådant övervägande personligt värde för *svaranden* att det måste anses uppenbart obilligt att *ta* egendomen i anspråk,

5. hyresrätt till lägenhet som behövs för *svarandens* förvärvsverksamhet, även om hyresrätten får överlätas,

⁹ SFS senaste lydelse 2007:277.

6. *bostadsrätt till lägenhet som tjänar gäldenären till stadigvarande bostad, såvida ej gäldenären vid förvärv av bostadsrätten har åsidosatt tillbörlig hänsyn mot sina borgenärer eller det med hänsyn till gäldenärens behov och bostadsrättens värde är oskäligt att bostadsrätten undantas från utmätning,*

7. pengar, banktillgodohavande, annan fordran *och förnödenheter, i den mån annat ej är föreskrivet och tillgången skäligen fordras för underhåll åt gäldenären till dess inkomst som täcker behovet är att vänta, dock ej utan synnerliga skäl för längre tid än en månad.*

6.

7. pengar, banktillgodohavande, annan fordran *eller liknande tillgång som enkelt kan realiserats eller omvandlas till pengar om inte annat är föreskrivet och tillgången varit avsedd och behövs för underhåll åt svaranden, dock inte utan särskilda skäl för längre tid än en månad.*

5 kap.

2 §

När *gäldenären* har familj, bestäms vad som får *undantagas* enligt 1 § med skäligen hänsyn till vad familjen *brukar* eller behöver.

Om *gäldenären* eller någon som tillhör hans familj lider av *lyte* eller allvarlig sjukdom, *skall* det också beaktas.

Undantag enligt 1 § 7 bestäms med skäligen hänsyn även till *gäldenärens* skuldbörda.

När *svaranden* har familj, bestäms vad som får *undantas* enligt 1 § med skäligen hänsyn till vad familjen *använder* eller behöver.

Om *svaranden* eller någon som tillhör hans *eller hennes* familj lider av *allvarlig funktionsnedsättning* eller allvarlig sjukdom, *ska* det också beaktas.

Undantag enligt 1 § 7 bestäms med skäligen hänsyn även till *svarandens* skuldbörda.

5 kap.

4 §

Om egendom som avses i 1 § 1–3 har sådant värde att den *ej* kan *undantagas* enligt vad som sägs där, får utmätning ske med förbehåll att *gäldenären* efter egendomens försäljning *skall* av den behållna köpeskillingen få ut visst skäligen belopp för att kunna anskaffa vad han behöver i den sålda egendomens ställe.

Om egendom som avses i 1 § 1–3 har sådant värde att den *inte* kan *undantas* enligt vad som sägs där, får utmätning ske med förbehåll att *svaranden* efter egendomens försäljning *ska* av den behållna köpeskillingen få ut visst skäligen belopp för att kunna anskaffa vad han *eller hon* behöver i den sålda egendomens ställe.

5 kap.

5 §

Egendom, som till följd av sin beskaffenhet, enligt föreskrift vid gåva eller i testamente eller på annan grund som gäller mot envar *ej* får överlåtas, får *ej* heller utmätas, om *ej* annat följer av andra stycket eller av särskild föreskrift.

Egendom, som *gäldenären* har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får utmätas utan hinder av att egendomen *ej* får överlåtas.

Egendom, som till följd av sin beskaffenhet, enligt föreskrift vid gåva eller i testamente eller på annan grund som gäller mot envar *inte* får överlåtas, får *inte* heller utmätas, om *inte* annat följer av andra stycket eller av särskild föreskrift.

Egendom, som *svaranden* har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får utmätas utan hinder av att egendomen *inte* får överlåtas.

5 kap.

6 §¹⁰

Medel, som för särskilt angivet ändamål har anvisats *gäldenären* av staten, kommun eller annan menighet eller av samfund, stiftelse eller inrättning med allmännyttigt syfte eller har samlats in bland allmänheten, får *ej* utmätas, om det strider mot det angivna ändamålet.

Sedan medlen har betalats ut, gäller förbudet mot utmätning så länge de hålls avskilda.

Första och andra styckena gäller också *medel* för begravning som tillfaller ett dödsbo på grund av en försäkring eller en utfästelse av en arbetsgivare, i den mån beloppet inte överstiger det för dödsåret gällande prisbasbeloppet enligt *lagen (1962:381) om allmän försäkring*.

Pengar, som för särskilt angivet ändamål har anvisats *svaranden* av staten, kommun eller annan menighet eller av samfund, stiftelse eller inrättning med allmännyttigt syfte eller har samlats in bland allmänheten, får *inte* utmätas, om det strider mot det angivna ändamålet.

När pengarna har betalats ut, gäller förbudet mot utmätning så länge de hålls avskilda.

Första och andra styckena gäller också *pengar* för begravning som tillfaller ett dödsbo på grund av en försäkring eller en utfästelse av en arbetsgivare, i den mån beloppet inte överstiger det för dödsåret gällande prisbasbeloppet enligt *socialförsäkringsbalken*.

5 kap.

7 §

Skadestånd, som tillkommer *gäldenären* med anledning av personskada, frihetsberövande, falskt åtal, ärekränkning eller *annat sådant*, får *ej* utmätas medan skadeståndet inestår hos den som *skall* utge det. Har skadeståndet bestämts

Skadestånd, som tillkommer *svaranden* med anledning av personskada, frihetsberövande, falskt åtal, ärekränkning eller *annan kränkning av den personliga integriteten*, får *inte* utmätas medan skadeståndet inestår hos den som

¹⁰ SFS senaste lydelse 2005:108.

att utgå som livränta, gäller vad som har sagts nu rätten till livräntan.

Sedan skadeståndet har betalats ut, får vad som hålls avskilt *ej* utmätas, om skadeståndet *skall* tillgodose försörjningsbehov som alltjämt kvarstår eller, i annat fall, om mindre än två år har förflutit från det att *medlen* betalades ut.

ska utge det. Har skadeståndet bestämts att utgå som livränta, gäller vad som har sagts nu rätten till livräntan.

När skadeståndet har betalats ut, får vad som hålls avskilt *inte* utmätas, om skadeståndet *ska* tillgodose försörjningsbehov som alltjämt kvarstår eller, i annat fall, om mindre än två år har förflutit från det att *pengarna* betalades ut.

5 kap.

8 §

Rätt till pension eller till annan livränta än som avses i 7 § får *ej* utmätas i den mån rättigheten behövs för *gäldenärens* försörjning och fullgörande av underhållsskyldighet som åvilar honom. Detta gäller dock *ej*, om *gäldenären* vid förvärv av rättigheten har åsidosatt tillbörlig hänsyn mot sina borgenärer.

Rätt till pension eller till annan livränta än som avses i 7 § får *inte* utmätas i den mån rättigheten behövs för *svarandens* försörjning och fullgörande av underhållsskyldighet som åvilar honom *eller henne*. Detta gäller dock *inte*, om *svaranden* vid förvärv av rättigheten har åsidosatt tillbörlig hänsyn mot sina borgenärer.

5 kap.

12 §

Medel som *ej* får utmätas medan de inestår hos annan får *ej* heller sedan de har betalats ut utmätas förrän dagen efter utbetalningen.

Pengar som *inte* får utmätas medan de inestår hos annan får *inte* heller sedan de har betalats ut utmätas förrän dagen efter utbetalningen.

5 kap.

14 §

Gäldenären *skall* lämna de uppgifter som är tillgängliga för honom och som behövs för Kronofogdemyndighetens prövning av vad som bör *undantagas* från utmätning. Myndigheten *skall* *förfara* efter vad som är känt eller kan *utrönas utan omgång*.

Svaranden *ska* lämna de uppgifter som är tillgängliga för honom *eller henne* och som behövs för Kronofogdemyndighetens prövning av vad som bör *undantas* från utmätning. Myndigheten *ska* *beakta omständigheter* som är kända eller som enkelt kan utredas.

Kronofogdemyndigheten får *undanta* pengar från utmätning även om myndigheten *inte* har någon utredning om det faktiska behovet när det är uppenbart att

5 kap.

15 §

Anvisar *gäldenären* viss egendom till utmätning, hindrar bestämmelserna om förbud mot utmätning i 1–12 §§ *ej* att egendomen utmäts, om den kan överlåtas och utmätning *ej* uppenbart strider mot vad som är påkallat av hänsyn till *gäldenärens* eller hans familjs behov.

Anvisar *svaranden* viss egendom till utmätning, hindrar bestämmelserna om förbud mot utmätning i 1–12 §§ *inte* att egendomen utmäts, om den kan överlåtas och utmätning *inte* uppenbart strider mot vad som är påkallat av hänsyn till *svarandens* eller hans *eller hennes* familjs behov.

6 kap. Säkerställande av utmätning

6 kap.

8 §

Handling, som *ej* är nämnd i 2 eller 5 § men som visar *gäldenärens* rätt till utmätt egendom eller vars omhändertagande är påkallat för att hindra förfogande över egendomen eller som behövs vid nyttjande av denna, får *tagas* i förvar. Detta gäller även om handlingen innehas av tredje man.

Handling, som *inte* är nämnd i 2 eller 5 § men som visar *svarandens* rätt till utmätt egendom eller vars omhändertagande är påkallat för att hindra förfogande över egendomen eller som behövs vid nyttjande av denna, får *tas* i förvar. Detta gäller även om handlingen innehas av tredje man.

7 kap. Utmätning av lön m.m.

7 kap.

1 §¹¹

Bestämmelserna i detta kapitel gäller i fråga om utmätning av

Bestämmelserna i detta kapitel gäller i fråga om utmätning av

1. arbetstagares lön, vare sig den utgår som tidlön, ackordslön, provision eller annan gottgörelse,

1. arbetstagares lön, vare sig den utgår som tidlön, ackordslön, provision eller annan gottgörelse,

2. annan ersättning för arbetsinsats av *gäldenären*, om dennes ställning är jämförlig med en arbetstagares,

2. annan ersättning för arbetsinsats av *svaranden*, om dennes ställning är jämförlig med en arbetstagares,

3. periodiskt vederlag för utnyttjande av patent, rätt till litterärt eller konstnärligt verk eller

3. periodiskt vederlag för utnyttjande av patent, rätt till litterärt eller konstnärligt verk eller

¹¹ SFS senaste lydelse 2010:1229.

annan sådan rättighet eller för överlåtelse av rörelse,

4. belopp som utgår som pension eller livränta,

5. föräldrapenningsförmåner, sjukpenning, rehabiliteringspenning och närståendepenning enligt socialförsäkringsbalken samt annan ersättning som lämnas på grund av sjukdom, smitta, olycksfall, utbildning, arbetslöshet, värnpliktstjänstgöring eller annan tjänstgöring som ersätts med samma eller liknande förmåner som värnpliktstjänstgöring, allt i den utsträckning ersättningen inte avser att kompensera för särskilt angivna kostnader eller ska återbetalas.

Bestämmelserna i detta kapitel är inte tillämpliga när *gäldenären* är dödsbo eller annan juridisk person.

annan sådan rättighet eller för överlåtelse av rörelse,

4. belopp som utgår som pension eller livränta,

5. föräldrapenningsförmåner, sjukpenning, rehabiliteringspenning och närståendepenning enligt socialförsäkringsbalken samt annan ersättning som lämnas på grund av sjukdom, smitta, olycksfall, utbildning, arbetslöshet, värnpliktstjänstgöring eller annan tjänstgöring som ersätts med samma eller liknande förmåner som värnpliktstjänstgöring, allt i den utsträckning ersättningen inte avser att kompensera för särskilt angivna kostnader eller ska återbetalas.

Bestämmelserna i detta kapitel är inte tillämpliga när *svaranden* är dödsbo eller annan juridisk person.

7 kap.

5 §¹²

Den del av lönen som inte får tas i anspråk genom utmätning (förbehållsbeloppet) bestäms med ledning av belopp multiplicerade med ett tal som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i oktober närmast föregående år och prisläget i oktober 1993 (normalbelopp). Beloppen är 43 800 kronor för ensamstående, 72 360 kronor för sammanlevande makar och därmed jämställda, 23 240 kronor för varje barn till och med det kalenderår då barnet fyller sex år och 26 750 kronor för tid därefter.

Normalbeloppen skall anses innefatta alla vanliga levnads-kostnader utom bostadskostnad, som beräknas särskilt och läggs till normalbeloppen.

Kronofogdemyndigheten ska bestämma hur mycket av lönen som inte får tas i anspråk genom utmätning (förbehållsbeloppet). Förbehållsbeloppet består av ett normalbelopp som innefattar alla vanliga levnadskostnader, bostadskostnad och sådana särskilda kostnader som anges i 7 kap. 4 § ut-sökningsförfordningen. Bostadskostnaden och de särskilda kostnad-erna beräknas särskilt och läggs till normalbeloppet.

Normalbeloppet bestäms med ledning av belopp multiplicerade med ett tal som anger förhållan-det mellan det allmänna prisläget i oktober månad närmast före-gående år och prisläget i oktober

2016. Beloppen är 56 200 kronor för ensamstående, 92 800 kronor för makar och sambor, 30 000 kronor för barn 0–6 år, 36 000 kronor för barn 7–10 år, 42 000 kronor för barn 11–14 år och 48 000 kronor för barn som är 15 år och äldre.

Normalbeloppen fastställs för varje år av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Normalbeloppen fastställs för varje år av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

7 kap.

5 a §

Om svaranden lever tillsammans med make eller sambo och maken eller sambon har inkomst, ska dennes förmåga att bidra till familjens gemensamma kostnader inklusive bostadskostnad beaktas vid beräkningen av svarandens förbehållsbelopp. Respektive make eller sambo ska svara för den del av de gemensamma kostnaderna som motsvarar dennes inkomst i förhållande till parets sammanlagda inkomster.

7 kap.

6 §¹³

Utmätning av lön för underhållsbidrag som avses i 4 kap. 1 a § första stycket får ske endast om bidragsbeloppet utestår obetalt eller om *gäldenären* vid två eller flera tillfällen under de senaste två åren före utmättningsbeslutet har underlåtit att betala i rätt tid och det finns anledning att anta att detta *skall* upprepas.

Utmätning får bara ske för bidragsbelopp som är förfallet när verkställighet *skall* ske eller som förfaller näst därefter.

Utmätning av lön för underhållsbidrag som avses i 4 kap. 1 a § första stycket får ske endast om bidragsbeloppet utestår obetalt eller om *svaranden* vid två eller flera tillfällen under de senaste två åren före utmättningsbeslutet har underlåtit att betala i rätt tid och det finns anledning att anta att detta *ska* upprepas.

Utmätning får bara ske för bidragsbelopp som är förfallet när verkställighet *ska* ske eller som förfaller näst därefter.

¹³ SFS senaste lydelse 2004:479.

7 kap.
7 §¹⁴

Innan ett beslut om utmätning meddelas, *skall gäldenären* ges tillfälle att yttra sig, om det inte avsevärt skulle fördröja handläggningen. Om det inte finns särskilda skäl för det, behöver *gäldenären* dock inte höras när han byter anställning och beslut *skall* meddelas om utmätning hos den nye arbetsgivaren.

Innan ett beslut om utmätning meddelas, *ska svaranden* ges tillfälle att yttra sig, om det inte avsevärt skulle fördröja handläggningen. Om det inte finns särskilda skäl för det, behöver *svaranden* dock inte höras när han *eller hon* byter anställning och beslut *ska* meddelas om utmätning hos den nye arbetsgivaren.

7 kap.
10 §¹⁵

Ett beslut om utmätning *skall* ändras, om det finns anledning till det. Innan en ändring som är till nackdel för *gäldenären* beslutas, *skall* denne ges tillfälle att yttra sig, om det inte är uppenbart obehövt. Sådant tillfälle behöver inte heller ges, om beslutet inte kan uppskjutas.

Ett beslut om utmätning *ska* ändras, om det finns anledning till det. *Beslutet behöver dock inte ändras om ändringen skulle vara obetydlig.* Innan en ändring som är till nackdel för *svaranden* beslutas, *ska* denne ges tillfälle att yttra sig, om det inte är uppenbart obehövt. Sådant tillfälle behöver inte heller ges, om beslutet inte kan uppskjutas.

Ett beslut om utmätning för underhållsbidrag som avses i 4 kap. 1 a § första stycket *skall* hävas, om *gäldenären* betalar förfallna bidrag och uppkomna förrättningskostnader och det finns anledning att anta att *gäldenären* även i framtiden fullgör bidragskyldigheten.

Ett beslut om utmätning för underhållsbidrag som avses i 4 kap. 1 a § första stycket *ska* hävas, om *svaranden* betalar förfallna bidrag och uppkomna förrättningskostnader och det finns anledning att anta att *svaranden* även i framtiden fullgör bidragskyldigheten.

7 kap.
11 §¹⁶

Kronofogdemyndigheten får på begäran av sökanden eller *gäldenären* bevilja anstånd under pågående utmätning av lön. På begäran av *gäldenären* får anstånd dock beviljas endast om sökanden medger det eller om det finns särskilda skäl.

Kronofogdemyndigheten får på begäran av sökanden eller *svaranden* bevilja anstånd under pågående utmätning av lön. På begäran av *svaranden* får anstånd dock beviljas endast om sökanden medger det eller om det finns särskilda skäl *på grund av svaran-*

¹⁴ SFS senaste lydelse 1995:298.

¹⁵ SFS senaste lydelse 1995:298.

¹⁶ SFS senaste lydelse 1995:298.

7 kap.
17 §¹⁷

Bor *gäldenären* varaktigt tillsammans med sin make och överstiger underhållsbidrag till maken eller till makarnas barn vad som skäligen bör tillkomma den underhållsberättigade, får bidraget vid tillämpningen av 14 och 16 §§ jämkas med hänsyn till annan fordran för vilken utmätning sker samtidigt. Om det finns särskilda skäl, får sådan jämkning ske även av annat underhållsbidrag, om detta överstiger vad som skäligen behövs för den underhållsberättigades försörjning.

Har *gäldenären* rätt till avdrag enligt 7 kap. 4 § föräldrabalken, får belopp som på denna grund tillgodoräknas honom eller henne inte tas i anspråk genom utmätning för fordran, som tillkommer annan än den underhållsberättigade eller någon som har inträtt i dennes rätt, eller för fordran som avser underhållsstöd till samma barn.

Bor *svaranden* varaktigt tillsammans med sin make och överstiger underhållsbidrag till maken eller till makarnas barn vad som skäligen bör tillkomma den underhållsberättigade, får bidraget vid tillämpningen av 14 och 16 §§ jämkas med hänsyn till annan fordran för vilken utmätning sker samtidigt. Om det finns särskilda skäl, får sådan jämkning ske även av annat underhållsbidrag, om detta överstiger vad som skäligen behövs för den underhållsberättigades försörjning.

Har *svaranden* rätt till avdrag enligt 7 kap. 4 § föräldrabalken, får belopp som på denna grund tillgodoräknas honom eller henne inte tas i anspråk genom utmätning för fordran, som tillkommer annan än den underhållsberättigade eller någon som har inträtt i dennes rätt, eller för fordran som avser underhållsstöd till samma barn.

7 kap.
19 §¹⁸

Även om *gäldenären* är i konkurs får utmätning enligt detta kapitel ske för fordran med företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1. Utmätning får också ske för konkursboets räkning.

Försätts *gäldenären* i konkurs under pågående utmätning av lön för någon annan fordran än sådan som har företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1, *skall* utmätningen fortsätta för konkursboets räkning,

Även om *svaranden* är i konkurs får utmätning enligt detta kapitel ske för fordran med företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1. Utmätning får också ske för konkursboets räkning.

Försätts *svaranden* i konkurs under pågående utmätning av lön för någon annan fordran än sådan som har företrädesrätt enligt 14 § första stycket 1, *ska* utmätningen fortsätta för konkursboets räkning,

¹⁷ SFS senaste lydelse (2015:756).

¹⁸ SFS senaste lydelse 1996:1032.

om inte konkursförvaltaren begär
att verkställigheten skall upphöra.

om inte konkursförvaltaren begär
att verkställigheten skall upphöra.

7 kap.
22 §¹⁹

Arbetar *gäldenären* i annans förvärvsverksamhet utan lön eller mot uppenbart för låg ersättning och kan utmätning därför inte ske eller ske endast med för lågt belopp, får Kronofogdemyndigheten ålägga arbetsgivaren att, för tid efter det att beslut därom har meddelats och till dess annat beslutas, till myndigheten utge så mycket som hade kunnat tas ut genom utmätning, om skälig lön hade betalats för arbetet. Innan ett sådant beslut meddelas *skall gäldenären* och arbetsgivaren ges tillfälle att yttra sig.

En åtgärd som avses i första stycket räknas som utmätning av lön. Underlåter arbetsgivaren att utge belopp som har bestämts genom beslutet, gäller vad som sägs i 21 §.

Arbetar *svaranden* i annans förvärvsverksamhet utan lön eller mot uppenbart för låg ersättning och kan utmätning därför inte ske eller ske endast med för lågt belopp, får Kronofogdemyndigheten ålägga arbetsgivaren att, för tid efter det att beslut därom har meddelats och till dess annat beslutas, till myndigheten utge så mycket som hade kunnat tas ut genom utmätning, om skälig lön hade betalats för arbetet. Innan ett sådant beslut meddelas *ska svaranden* och arbetsgivaren ges tillfälle att yttra sig.

En åtgärd som avses i första stycket räknas som utmätning av lön. Underlåter arbetsgivaren att utge belopp som har bestämts genom beslutet, gäller vad som sägs i 21 §.

7 kap.
23 §²⁰

Har arbetsgivaren innehållit *medel* vid utmätning av lön i *allmänt mål för fordran som avses i 2 §* lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m., är *gäldenären* inte längre betalningsskyldig för den del av fordringen som motsvaras av det innehållna beloppet, även om det inte kan tas ut hos arbetsgivaren. Detsamma gäller när *medel* har innehållits för fordran som avser underhållsbidrag, om fordringen tillkommer Försäkringskassan enligt 19 kap. 29 § socialförsäkringsbalken.

Har arbetsgivaren innehållit *pengar* vid utmätning av lön i *mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. för fordran som avses i den lagens 2 §*, är *svaranden* inte längre betalningsskyldig för den del av fordringen som motsvaras av det innehållna beloppet, även om det inte kan tas ut hos arbetsgivaren. Detsamma gäller när *pengar* har innehållits för fordran som avser underhållsbidrag, om fordringen tillkommer Försäkringskassan enligt 19 kap. 29 § socialförsäkringsbalken.

¹⁹ SFS senaste lydelse 1995:298.

²⁰ SFS senaste lydelse 2010:1229.

7 kap.
24 §²¹

Sedan lön har betalats ut, kan *medlen* utmätas endast i enlighet med vad som sägs i 5 kap.

Sedan lön har betalats ut, kan *pengarna* utmätas endast i enlighet med vad som sägs i 5 kap.

8 kap. Allmänna bestämmelser om exekutiv försäljning m.m.

8 kap. Allmänna bestämmelser om försäljning m.m.

8 kap.
1 §

Utmätt egendom säljs genom Kronofogdemyndighetens försorg.

Utmätt egendom säljs genom Kronofogdemyndighetens försorg.

I 9 kap. finns bestämmelser om indrivning av utmätt fordran och om åtgärder efter utmätning av pantbrev eller intecknat skuldebrev.

I 9 kap. finns bestämmelser om indrivning av utmätt fordran och om åtgärder efter utmätning av pantbrev eller intecknat skuldebrev.

Bestämmelser om försäljning av utmätt egendom gäller i tillämpliga delar även när egendom *skall säljas exekutivt* under konkurs.

Bestämmelser om försäljning av utmätt egendom gäller i tillämpliga delar även när *Kronofogdemyndigheten ska sälja* egendom under konkurs.

8 kap.
2 §

Om sökanden beträffande egendom för vilken enligt 10–12 kap. skyddsbelopp *skall* bestämmas visar att hans fordran är förenad med bättre särskild förmånsrätt än som följer av utmätningen, kan han begära att försäljningsvillkoren bestäms med hänsyn till förstnämnda förmånsrätt. *Härvid tillämpas vad som föreskrivs om borgenärs anslutningsrätt.*

Om sökanden beträffande egendom för vilken enligt 10–12 kap. skyddsbelopp *ska* bestämmas visar att hans *eller hennes* fordran är förenad med bättre särskild förmånsrätt än som följer av utmätningen, kan han *eller hon* begära att försäljningsvillkoren bestäms med hänsyn till förstnämnda förmånsrätt. *Vad som föreskrivs om borgenärs anslutningsrätt ska då tillämpas.*

8 kap.
3 §

Försäljning av utmätt egendom *skall* ske utan dröjsmål, om *ej* hinder möter. I 10–12 kap. föreskrivs särskilda tidsfrister beträffande *egendom som avses där.*

Försäljning av utmätt egendom *ska* ske utan dröjsmål, om *inte* hinder möter. I 10–12 kap. föreskrivs särskilda tidsfrister beträffande *registrerat skepp, registrerat luftfartyg m.m. och fast egendom. Vid försäljning av bostadsrätt eller annan jämförbar*

²¹ SFS senaste lydelse 1995:298.

Kronofogdemyndigheten får bevilja anstånd med försäljningen på begäran av *utmätningssökanden eller gäldenären*. På begäran av *gäldenären* får anstånd beviljas endast om *utmätningssökanden* medger det eller särskilda skäl föreligger.

andel som medför nyttjanderätt till bostad gäller vad som föreskrivs om tidsfrister och anstånd i 12 kap. 11 §.

Kronofogdemyndigheten får bevilja anstånd med försäljningen på begäran av *sökanden, svaranden eller tredje man som berörs av försäljningen*. På begäran av *svaranden eller tredje man* får anstånd beviljas endast om *sökanden* medger det eller särskilda skäl föreligger. *När en begäran om anstånd prövas ska Kronofogdemyndigheten särskilt beakta om försäljningen avser svarandens eller tredje mans hem.*

Om det behövs för att Kronofogdemyndigheten ska kunna verka för att parterna träffar en frivillig överenskommelse får Kronofogdemyndigheten även utan begäran besluta om anstånd med försäljningen.

8 kap. 4 §²²

När utmätning har skett med stöd av 3 kap. 6 §, får egendomen *ej* säljas utan *gäldenärens* samtycke förrän *exekutionstiteln* har *vunnit* laga kraft. Detsamma gäller, när utmätning har skett på grund av utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning och *gäldenären* har sökt återvinning eller överklagat.

Lös egendom som har betydande värde eller fast egendom får *ej* heller i annat fall säljas utan *gäldenärens* samtycke, om *ej* *exekutionstiteln* har *vunnit* laga kraft eller får verkställas såsom lagakraftäggande dom.

Lös egendom som hastigt faller i värde eller kräver alltför kostsam

När utmätning har skett med stöd av 2 kap. 4 §, får egendomen *inte* säljas utan *svarandens* samtycke förrän *utsökningstiteln* har *fått* laga kraft. Detsamma gäller, när utmätning har skett på grund av utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning och *svaranden* har sökt återvinning eller överklagat.

Lös egendom som har betydande värde, *bostadsrätt eller annan jämförbar andel som medför nyttjanderätt till bostad* eller fast egendom får *inte* heller i annat fall säljas utan *svarandens* samtycke, om *inte* *utsökningstiteln* har *fått* laga kraft eller får verkställas såsom lagakraftäggande dom.

Lös egendom som hastigt faller i värde eller kräver alltför kostsam

vård *skall* utan hinder av första eller andra stycket säljas så snart som möjligt.

vård *ska* utan hinder av första eller andra stycket säljas så snart som möjligt.

Prop. 2021/22:197
Bilaga 2

Första och andra stycket gäller inte i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. I sådant mål ska försäljning av utmätt egendom ske utan dröjsmål, om inte hinder möter eller anstånd lämnas av Kronofogdemyndigheten.

8 kap.

8 §

Har utmätning skett av andel i viss egendom som tillhör två eller flera och är lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt tillämplig, kan Kronofogdemyndigheten på yrkande av sökanden, *gäldenären* eller annan delägare *förordna* att hela egendomen *skall* säljas. När någon av nämnda sakägare har framställt sådant yrkande, *skall* de övriga beredas tillfälle att yttra sig över yrkandet. I fråga om hinder mot försäljningen gäller 6 och 7 §§ lagen om samäganderätt.

Första stycket gäller *ej* andel i fordran, om andelen utan olägenhet kan drivas in för sig. Är så *ej* fallet, gäller första stycket i fråga om såväl indrivning som försäljning av hela fordringen.

Har utmätning skett av andel i viss egendom som tillhör två eller flera och är lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt tillämplig, kan Kronofogdemyndigheten på yrkande av sökanden, *svaranden* eller annan delägare *besluta* att hela egendomen *ska* säljas. När någon av nämnda sakägare har framställt sådant yrkande, *ska* de övriga beredas tillfälle att yttra sig över yrkandet. I fråga om hinder mot försäljningen gäller 6 och 7 §§ lagen om samäganderätt.

Första stycket gäller *inte* andel i fordran, om andelen utan olägenhet kan drivas in för sig. Är så *inte* fallet, gäller första stycket i fråga om såväl indrivning som försäljning av hela fordringen.

8 kap.

9 §

Bifalls yrkande om försäljning som avses i 8 §, anses hela egendomen utmätt. Försäljning får *ej äga rum* innan beslutet har *vunnit* laga kraft, såvida *ej* egendomen är sådan som avses i 4 § tredje stycket.

Framställs *ej* yrkande som avses i 8 § eller *vinner* sådant yrkande *ej* bifall, *skall* den utmätta andelen bjudas ut till försäljning i den ordning som gäller för *exekutiv*

Bifalls yrkande om försäljning som avses i 8 §, anses hela egendomen utmätt. Försäljning får *inte ske* innan beslutet har *fått* laga kraft, såvida *inte* egendomen är sådan som avses i 4 § tredje stycket.

Framställs *inte* yrkande som avses i 8 § eller *får* sådant yrkande *inte* bifall, *ska* den utmätta andelen bjudas ut till försäljning i den ordning som gäller för *tvångsvis*

försäljning av utmätt rättighet eller, i fråga om andel i fordran, drivas in när det kan ske. Detsamma gäller, om yrkande som avses i 8 § har bifallits men försäljning av hela egendomen eller indrivning av hela fordringen *ej* kommer till stånd.

försäljning av utmätt rättighet eller, i fråga om andel i fordran, drivas in när det kan ske. Detsamma gäller, om yrkande som avses i 8 § har bifallits men försäljning av hela egendomen eller indrivning av hela fordringen *inte* kommer till stånd.

8 kap.

10 §

När utmätning har skett av annat fartyg än registrerat skepp eller gods i fartyg eller av luftfartyg som *ej* är registrerat eller gods i luftfartyg, har borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt eller luftpanträtt i egendomen, rätt att få betalning ur egendomen, om han anmäler sin fordran hos Kronofogdemyndigheten innan egendomen säljs eller, om försäljning sker under hand, senast när fördelning *skall äga rum*.

Borgenär, som har gjort anmälan som avses i första stycket, kan, om hans rätt till betalning är ostridig eller styrks, begära att egendomen säljs för hans fordran. Har sådan begäran framställts, får förfarandet *ej* läggas ned därför att frågan om försäljning för *utmätningssökandens* fordran förfaller.

När utmätning har skett av annat fartyg än registrerat skepp eller gods i fartyg eller av luftfartyg som *inte* är registrerat eller gods i luftfartyg, har borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt eller luftpanträtt i egendomen, rätt att få betalning ur egendomen, om han *eller hon* anmäler sin fordran hos Kronofogdemyndigheten innan egendomen säljs eller, om försäljning sker under hand, senast när fördelning *ska ske*.

Borgenär, som har gjort anmälan som avses i första stycket, kan, om hans *eller hennes* rätt till betalning är ostridig eller styrks, begära att egendomen säljs för hans *eller hennes* fordran. Har sådan begäran framställts, får förfarandet *inte* läggas ned därför att frågan om försäljning för *sökandens* fordran förfaller.

8 kap.

11 §

Borgenär, vars fordran är förenad med handpanträtt eller retentionsrätt i utmätt egendom, är skyldig att *taga* betalning i förtid i den ordning som anges i 13 kap. Han *är dock ej pliktig att* avstå från sin pant- eller retentionsrätt utan att hans fordran blir betald, om *ej* försäljning eller, i fråga om utmätt fordran, indrivning sker för fordran med lika eller bättre rätt.

Borgenär, vars fordran är förenad med handpanträtt eller retentionsrätt i utmätt egendom, är skyldig att *ta emot* betalning i förtid i den ordning som anges i 13 kap. Han *eller hon måste dock inte* avstå från sin pant- eller retentionsrätt utan att hans *eller hennes* fordran blir betald, om *inte* försäljning eller, i fråga om utmätt fordran, indrivning sker för fordran med lika eller bättre rätt.

8 kap.

12 §

Borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i utmätt egendom på grund av registrering av båtbyggnadsförskott, har rätt att få betalning ur egendomen, om han anmäler sin fordran enligt vad som sägs i 10 § första stycket.

Borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i utmätt egendom på grund av registrering av båtbyggnadsförskott, har rätt att få betalning ur egendomen, om han *eller hon* anmäler sin fordran enligt vad som sägs i 10 § första stycket.

8 kap.

13 §²³

En borgenär, vars fordran är förenad med företagshypotek i utmätt egendom, har rätt att få betalning ur egendomen, om borgenären anmäler sin fordran hos Kronofogdemyndigheten innan egendomen säljs. Om försäljning sker under hand eller utmätt fordran drivs in eller försäljning i annat fall inte behövs, görs anmälan senast när fördelning ska *äga rum*.

Sökanden har dock företräde i den mån betalning till en borgenär som avses i första stycket är obehövlig för att trygga borgenären och dem som har sämre förmånsrätt i egendomen på grund av företagshypotek. Vid prövningen ska hänsyn tas även till säkerhet som borgenären på annan grund har i egendom som tillhör *gäldenären*.

En borgenär, vars fordran är förenad med företagshypotek i utmätt egendom, har rätt att få betalning ur egendomen, om borgenären anmäler sin fordran hos Kronofogdemyndigheten innan egendomen säljs. Om försäljning sker under hand eller utmätt fordran drivs in eller försäljning i annat fall inte behövs, görs anmälan senast när fördelning ska *ske*.

Sökanden har dock företräde i den mån betalning till en borgenär som avses i första stycket är obehövlig för att trygga borgenären och dem som har sämre förmånsrätt i egendomen på grund av företagshypotek. Vid prövningen ska hänsyn tas även till säkerhet som borgenären på annan grund har i egendom som tillhör *svaranden*.

8 kap.

15 §²⁴

Säljs egendom *exekutivt* under konkurs, *skall* betalning utgå för de konkursboets kostnader som enligt 14 kap. 18 § konkurslagen (1987:672) får tas ut ur egendomen, om kostnaderna anmäls enligt vad som sägs i 10 § första stycket.

När Kronofogdemyndigheten säljer egendom under konkurs, *ska* betalning utgå för de konkursboets kostnader som enligt 14 kap. 18 § konkurslagen (1987:672) får tas ut ur egendomen, om kostnaderna anmäls enligt vad som sägs i 10 § första stycket.

²³ SFS senaste lydelse 2008:991.

²⁴ SFS senaste lydelse 2003:531.

När egendom *säljs exekutivt* under konkurs eller utmätt fordran drivs in under konkurs, har även borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979), rätt att få betalning ur egendomen, om han anmäler sin fordran hos Kronofogdemyndigheten innan egendomen säljs eller, om försäljning sker under hand eller utmätt fordran drivs in eller försäljning i annat fall inte behövs, senast när fördelning *skall äga rum*.

När *Kronofogdemyndigheten säljer* egendom under konkurs eller utmätt fordran drivs in under konkurs, har även borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979), rätt att få betalning ur egendomen, om han *eller hon* anmäler sin fordran hos Kronofogdemyndigheten innan egendomen säljs eller, om försäljning sker under hand eller utmätt fordran drivs in eller försäljning i annat fall inte behövs, senast när fördelning *ska ske*.

8 kap.

17 §

Verkställigheten *skall* avbrytas, om *influtna medel förslår* att täcka sökandens fordran och fordringar med lika eller bättre rätt till betalning ur *medlen* samt kostnad som *skall tagas* ut i målet.

Undantag från första stycket följer av 10 § andra stycket samt av 10 kap. 5 §, 11 kap. 1 och 2 §§ och 12 kap. 13 §.

Verkställigheten *ska* avbrytas, om *inbetalda pengar räcker till* att täcka sökandens fordran och fordringar med lika eller bättre rätt till betalning ur *pengarna* samt kostnad som *ska tas* ut i målet.

Undantag från första stycket följer av 10 § andra stycket samt av 10 kap. 5 §, 11 kap. 1 och 2 §§ och 12 kap. 13 §.

8 kap.

18 §

När utmätt egendom har sålts, har köparen rätt att vid behov få handräkning av Kronofogdemyndigheten för att komma i besittning av vad han har förvärvat. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som sägs i 16 kap. 2–9, 11 och 12 §§.

När utmätt egendom har sålts, har köparen rätt att vid behov få handräkning av Kronofogdemyndigheten för att komma i besittning av vad han *eller hon* har förvärvat. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som sägs i 15 kap. 1–8 och 16 kap. 1 och 2 §§.

9 kap. Försäljning av lös egendom i allmänhet och indrivning av utmätt fordran m.m.

9 kap.

2 §²⁵

För förhandling om försäljningen får Kronofogdemyndigheten

besluta att bevakningssammanträde ska hållas antingen samma dag som auktionen eller lämplig dag före denna.

En auktion ska kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Om det kan förutses att ett sammanträde behöver hållas för fördelning av köpeskillingen, ska kungörelsen innehålla uppgift om sammanträdet.

Sökanden, *gäldenären* och annan känd sakägare vars rätt berörs av försäljningen ska i god tid underrättas särskilt, om inte en underrättelse är uppenbart obehövlig.

En auktion ska kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Om det *ska hållas ett bevakningssammanträde eller om* det kan förutses att ett sammanträde behöver hållas för fördelning av köpeskillingen, ska kungörelsen innehålla uppgift om det.

Sökanden, *svaranden* och annan känd sakägare vars rätt berörs av försäljningen ska i god tid underrättas särskilt, om inte en underrättelse är uppenbart obehövlig.

9 kap.

6 §²⁶

Om det inte lämnas något bud som godtas och fullföljs genom att köpeskillingen eller handpenning betalas genast, ska ett nytt försäljningsförsök göras, om inte sökanden avstår från det. Detsamma gäller, om ett bud har blivit ogiltigt enligt 5 § tredje stycket.

Om två auktioner har hållits utan att egendomen har blivit såld och det saknas anledning att anta att egendomen kan säljas inom rimlig tid, ska ett nytt försäljningsförsök inte göras.

Om en ny auktion ska hållas, gäller 2–5 §§. Anmälan av en fordran som har skett för en auktion gäller även för ett senare försäljningsförsök.

Om ett nytt försäljningsförsök inte ska göras, ska utmätningen hävas. Detta gäller dock inte *medel* som har *influtit* eller *inflyter* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

Om det inte lämnas något bud som godtas och fullföljs genom att köpeskillingen eller handpenning betalas genast, ska ett nytt försäljningsförsök göras, om inte sökanden avstår från det. Detsamma gäller, om ett bud har blivit ogiltigt enligt 5 § tredje stycket.

Om två auktioner har hållits utan att egendomen har blivit såld och det saknas anledning att anta att egendomen kan säljas inom rimlig tid, ska ett nytt försäljningsförsök inte göras.

Om en ny auktion ska hållas, gäller 2–5 §§. Anmälan av en fordran som har skett för en auktion gäller även för ett senare försäljningsförsök.

Om ett nytt försäljningsförsök inte ska göras, ska utmätningen hävas. Detta gäller dock inte *pengar* som har *kommit in* eller *kommer in i målet* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

²⁶ SFS senaste lydelse 2014:151.

9 kap.
8 §

Utmätt egendom bör säljas under hand, om det är sannolikt att högre köpeskilling kan uppnås därigenom och sådan försäljning även i övrigt är ändamålsenlig. Sökanden, *gäldenären* och annan känd sakägare vars rätt beror av försäljningen *skall beredas* tillfälle att yttra sig i frågan, om anledning *föreligger därtill*.

Försäljning får dock *ej* ske under hand, om egendomen häftar för sjö- eller luftpanträtt eller ovisshet råder härom samt det *ej* är känt vem som gör anspråk på sådan panträtt eller var han uppehåller sig.

Utmätt egendom bör säljas under hand, om det är sannolikt att högre köpeskilling kan uppnås därigenom och sådan försäljning även i övrigt är ändamålsenlig. Sökanden, *svaranden* och annan känd sakägare vars rätt beror av försäljningen *ska ges* tillfälle att yttra sig i frågan, om *det finns* anledning.

Försäljning får dock *inte* ske under hand, om egendomen häftar för sjö- eller luftpanträtt eller ovisshet råder härom samt det *inte* är känt vem som gör anspråk på sådan panträtt eller var han *eller hon* uppehåller sig.

9 kap.
10 §²⁷

Har utmätning skett av egendom som *gäldenären* har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen förslår till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväldigt enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Sker försäljningen med förbehåll för kreditgivarens rätt, svarar därefter den som förvärvar egendomen i stället för *gäldenären*

Har utmätning skett av egendom som *svaranden* har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen förslår till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans eller hennes rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är inte någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväldigt enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Sker försäljningen med förbehåll för kreditgivarens rätt, svarar därefter den som förvärvar egendomen i stället för *svaranden*

för dennes skyldigheter enligt avtalet.

för dennes skyldigheter enligt avtalet.

Prop. 2021/22:197
Bilaga 2

9 kap.

11 §

Om utmätt fordran är förfallen till betalning, *skall* Kronofogdemyndigheten utan dröjsmål *anmoda* sekundogäldenären att betala sin skuld till myndigheten.

Betalar sekundogäldenären *ej* frivilligt, *skall* Kronofogdemyndigheten utsöka fordringen, om *exekutionstitel* finns.

Vad som föreskrivs i 4 kap. 23 § första stycket får tillämpas även när sekundogäldenären underlåter att betala utmätt fordran utan att ovisshet råder om fordringens bestånd.

Om utmätt fordran är förfallen till betalning, *ska* Kronofogdemyndigheten utan dröjsmål *uppmåna* sekundogäldenären att betala sin skuld till myndigheten.

Betalar *inte* sekundogäldenären frivilligt, *ska* Kronofogdemyndigheten utsöka fordringen, om *utsökningstitel* finns.

Vad som föreskrivs i 4 kap. 23 § första stycket får tillämpas även när sekundogäldenären underlåter att betala utmätt fordran utan att ovisshet råder om fordringens bestånd.

9 kap.

15 §

Har sökanden *ej* inom tid som anges i 14 § första stycket yrkat att den intecknade egendomen *skall tagas* i anspråk, *skall* pantbrevet pantförskrivas till honom.

Pantförskrivning sker genom att Kronofogdemyndigheten till sökanden utfärdar bevis att pantbrevet utgör pant för *hans* fordran och överlämnar pantbrevet eller, om annan än den intecknade egendomens ägare innehar detta, underrättar innehavaren om pantförskrivningen. I underrättelsen *skall* anges att innehavaren *ej* får lämna ut handlingen till skada för sökanden. Andel i pantbrev som tillkommer delägare i intecknad egendom får *ej* pantförskrivas för sig.

Bestämmelsen i 14 § andra stycket gäller även beträffande pantförskrivning av pantbrevet.

Har sökanden *inte* inom tid som anges i 14 § första stycket yrkat att den intecknade egendomen *ska tas* i anspråk, *ska* pantbrevet pantförskrivas till honom *eller henne*.

Pantförskrivning sker genom att Kronofogdemyndigheten till sökanden utfärdar bevis att pantbrevet utgör pant för *sökandens* fordran och överlämnar pantbrevet eller, om annan än den intecknade egendomens ägare innehar detta, underrättar innehavaren om pantförskrivningen. I underrättelsen *ska* anges att innehavaren *inte* får lämna ut handlingen till skada för sökanden. Andel i pantbrev som tillkommer delägare i intecknad egendom får *inte* pantförskrivas för sig.

Bestämmelsen i 14 § andra stycket gäller även beträffande pantförskrivning av pantbrevet.

9 kap.

16 §

Bestämmelserna i 14 och 15 §§ gäller även när skuldebrev som är intecknat i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg har utmätts hos den intecknade egendomens ägare.

Pantförskrivning av teckningshandlingen omfattar *ej* personligt betalningsansvar som enligt handlingen åvilar *utmätningsgäldenären*.

Bestämmelserna i 14 och 15 §§ gäller även när skuldebrev som är intecknat i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg har utmätts hos den intecknade egendomens ägare.

Pantförskrivning av teckningshandlingen omfattar *inte* personligt betalningsansvar som enligt handlingen åvilar *svaranden*.

10 kap. Försäljning av registrerat skepp

10 kap.

3 §

Utmätt skepp bör säljas inom fyra månader från utmätningen eller, i fall som avses i 4 kap. 27 § eller 8 kap. 1 § tredje stycket, från det att begäran om försäljning kom in till Kronofogdemyndigheten, om *ej* hinder *möter* eller anstånd beviljas enligt 8 kap. 3 §.

Utmätt skepp bör säljas inom fyra månader från utmätningen eller, i fall som avses i 4 kap. 27 § eller 8 kap. 1 § tredje stycket, från det att begäran om försäljning kom in till Kronofogdemyndigheten, om *inte* hinder *uppstår* eller anstånd beviljas enligt 8 kap. 3 §.

10 kap.

4 §

Borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av skeppets försäljning får utlösa sökanden. Han träder därigenom i sökandens ställe.

Den som vill utlösa sökanden *skall*, innan skeppet har sålts, till Kronofogdemyndigheten betala *exekutionsfordringen* och uppkomna förrättningskostnader.

Borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av skeppets försäljning får utlösa sökanden. Han *eller hon* träder därigenom i sökandens ställe.

Den som vill utlösa sökanden *ska*, innan skeppet har sålts, till Kronofogdemyndigheten betala *utsökningsfordringen* och uppkomna förrättningskostnader.

10 kap.

5 §

Borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt i skeppet, kan begära att detta säljs för hans fordran, om hans rätt till betalning är ostridig eller styrks. Hör skeppet till konkursbo, har även borgenär, vars fordran är förenad med panträtt på grund av

Borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt i skeppet, kan begära att detta säljs för hans *eller hennes* fordran, om hans *eller hennes* rätt till betalning är ostridig eller styrks. Hör skeppet till konkursbo, har även borgenär, vars fordran är förenad med panträtt

inteckning, retentionsrätt eller förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979), sådan befogenhet.

Skall arvode eller annan kostnad för skeppets förvaltning under konkurs utgå ur skeppet, kan förvaltaren begära att det säljs för den fordringen.

Om borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt i skeppet, har begärt att det säljs för hans fordran, får förfarandet *ej* läggas ned därför att frågan om försäljning för annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.

I fråga om rätt att utlösa borgenär eller konkursbo som har anslutit sig enligt första eller andra stycket tillämpas bestämmelserna i 4 §.

på grund av inteckning, retentionsrätt eller förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979), sådan befogenhet.

Ska arvode eller annan kostnad för skeppets förvaltning under konkurs utgå ur skeppet, kan förvaltaren begära att det säljs för den fordringen.

Om borgenär, vars fordran är förenad med sjöpanträtt i skeppet, har begärt att det säljs för hans fordran, får förfarandet *inte* läggas ned därför att frågan om försäljning för annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.

I fråga om rätt att utlösa borgenär eller konkursbo som har anslutit sig enligt första eller andra stycket tillämpas bestämmelserna i 4 §.

10 kap.

6 §

Auktion *skall* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *skall* innehålla uppgift om sammanträde för fördelning av köpeskillingen.

Innehavare av fordran som bör *iakttagas* vid auktionen *skall* i kungörelsen uppmanas att anmäla sin rätt till Kronofogdemyndigheten senast vid auktionen.

Auktion *ska* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *ska* innehålla uppgift om sammanträde för fördelning av köpeskillingen *om sådant sammanträde ska hållas*.

Innehavare av fordran som bör *beaktas* vid auktionen *ska* i kungörelsen uppmanas att anmäla sin rätt till Kronofogdemyndigheten senast vid auktionen.

10 kap.

7 §²⁸

Minst trettio dagar före auktionen *skall* underrättelser om försäljningen sändas till sökanden och ägaren samt till kända borgenärer som har sjöpanträtt, panträtt på grund av inteckning eller retentionsrätt. Blir sådan borgenär känd senare, *skall* underrättelse genast sändas till honom. Har registermyndigheten uppgift

Minst trettio dagar före auktionen *ska* underrättelser om försäljningen sändas till sökanden och ägaren samt till kända borgenärer som har sjöpanträtt, panträtt på grund av inteckning eller retentionsrätt. Blir sådan borgenär känd senare, *ska* underrättelse genast sändas till honom *eller henne*. Har registermyndig-

²⁸ SFS senaste lydelse 1994:480.

om adress, *skall* den användas.
*Underrättelse till utrikes ort skall
om möjligt sändas med flygpost.*

heten uppgift om adress, *ska* den
användas.

10 kap.

10 §²⁹

I sakägarförteckningen upptas, förutom *exekutionsfordringen*, fordran som är förenad med sjöpanträtt, panträtt på grund av inteckning eller retentionsrätt samt förrättningskostnaderna.

Om skeppet hör till konkursbo, upptas även arvode och annan kostnad för skeppets förvaltning under konkursen. Är skeppet därjämte utmätt, upptas fordran som *skall* utgå med förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979).

Med fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckning avses även fordran för vilken skepp har tagits i anspråk enligt 9 kap. 14 § samt rätt till betalning på grund av ägarhypotek.

I sakägarförteckningen upptas, förutom *utsökningsfordringen*, fordran som är förenad med sjöpanträtt, panträtt på grund av inteckning eller retentionsrätt samt förrättningskostnaderna.

Om skeppet hör till konkursbo, upptas även arvode och annan kostnad för skeppets förvaltning under konkursen. Är skeppet därjämte utmätt, upptas fordran som *ska* utgå med förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979).

Med fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckning avses även fordran för vilken skepp har tagits i anspråk enligt 9 kap. 14 § samt rätt till betalning på grund av ägarhypotek.

10 kap.

11 §

Fordringarna upptas efter det företräde som gäller enligt lag. Ränta och annan biförpliktelse upptas före fordringens kapitalbelopp, om *ej borgenären* yrkar annat.

Förrättningskostnaderna upptas närmast före *exekutionsfordringen*.

Fordran upptas även om den är beroende av villkor eller tvistig. Är panträtt för fordran beroende av att sökt inteckning beviljas, upptas fordringen med det företräde som tillkommer den om inteckningen beviljas.

När försäljning har begärts av förvaltaren i konkurs, anses konkursboet som sökande utan förmånsrätt, om *ej* annat följer av 5 §.

Fordringarna upptas efter det företräde som gäller enligt lag. Ränta och annan biförpliktelse upptas före fordringens kapitalbelopp, om *inte sökanden* yrkar annat.

Förrättningskostnaderna upptas närmast före *utsökningsfordringen*.

Fordran upptas även om den är beroende av villkor eller tvistig. Är panträtt för fordran beroende av att sökt inteckning beviljas, upptas fordringen med det företräde som tillkommer den om inteckningen beviljas.

När försäljning har begärts av förvaltaren i konkurs, anses konkursboet som sökande utan förmånsrätt, om *inte* annat följer

10 kap.

13 §

I övrigt anges i sakägarförteckningen

1. sammanlagda beloppet av fordringar med bättre rätt än *exekutionsfordringen* och förrättningskostnaderna (skyddsbeloppet) samt vilka fordringar som är skyddade,

2. det lägsta bud som måste avges för att skeppet enligt 14 § *skall* få säljas,

3. betalningsvillkoren.

I övrigt anges i sakägarförteckningen

1. sammanlagda beloppet av fordringar med bättre rätt än *utsökningsfordringen* och förrättningskostnaderna (skyddsbeloppet) samt vilka fordringar som är skyddade,

2. det lägsta bud som måste avges för att skeppet enligt 14 § *ska* få säljas,

3. betalningsvillkoren.

10 kap.

14 §

Vid försäljningen *skall* skyddsbeloppet täckas av köpeskillingen för skeppet och andra *medel som finns att tillgå*.

Vid försäljningen *ska* skyddsbeloppet täckas av köpeskillingen för skeppet och andra *tillgängliga pengar*.

10 kap.16 §³⁰

Den som *ropar in* skeppet är skyldig att *efter inropet* lämna handpenning som motsvarar en sjättedel av köpeskillingen, dock *ej* mindre än de förrättningskostnader som *skall* utgå ur skeppet.

Handpenningen *skall* betalas kontant, om *ej inroparen* ställer säkerhet för beloppet. Som säkerhet får *godtagas* även fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckning i skeppet, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, kommun, landsting och kommunalförbund behöver *ej* lämna handpenning men blir i fall som avses i 22 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.

Obetald del av den kontanta köpeskillingen *skall* betalas senast

Den som *vinner budgivningen* av skeppet är *därefter* skyldig att lämna handpenning som motsvarar en sjättedel av köpeskillingen, dock *inte* mindre än de förrättningskostnader som *ska* utgå ur skeppet.

Handpenningen *ska* betalas kontant, om *inte den som vinner budgivningen* ställer säkerhet för beloppet. Som säkerhet får *godtas* även fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckning i skeppet, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, kommun, landsting och kommunalförbund behöver *inte* lämna handpenning men blir i fall som avses i 22 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.

Obetald del av den kontanta köpeskillingen *ska* betalas senast

³⁰ SFS senaste lydelse 2007:277.

vid *det sammanträde som enligt 6 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning.*

När köpeskillingen har till fullo betalats, får köparen komma i besittning av skeppet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på köpeskillingen och den förre ägaren blir fri från ansvar härför.

vid *den tidpunkt Kronofogdemyndigheten bestämmer.*

När köpeskillingen har till fullo betalats, får köparen komma i besittning av skeppet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på köpeskillingen och den förre ägaren blir fri från ansvar härför.

10 kap.

18 §

Innan skeppet *ropas ut skall* redogörelse lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. Upplysning *skall* lämnas om att skeppet *ropas ut* med förbehåll att *inrop skall* prövas enligt 19 §.

Innan skeppet *bjuds ut ska* redogörelse lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. Upplysning *ska* lämnas om att skeppet *bjuds ut* med förbehåll att *bud ska* prövas enligt 19 §.

10 kap.

19 §

Innan *inrop* godtas *skall* Kronofogdemyndigheten pröva, om det i 14 § angivna villkoret för försäljning är uppfyllt. Även om detta är förhållandet får *inropet ej godtagas*, om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskillning kan uppnås.

Utan hinder av första stycket *skall inrop godtagas*, om samtliga berörda sakägare medger det. Sökanden kan medge att *inrop* godtas fastän förrättningskostnaderna *ej* har blivit täckta.

Inrop får *ej* mot sökandens bestridande *godtagas*, om *exekutionsfordringen ej* täcks.

Innan *bud* godtas *ska* Kronofogdemyndigheten pröva, om det i 14 § angivna villkoret för försäljning är uppfyllt. Även om detta är förhållandet får *budet inte godtas*, om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskillning kan uppnås.

Utan hinder av första stycket *ska bud godtas*, om samtliga berörda sakägare medger det. Sökanden kan medge att *bud* godtas fastän förrättningskostnaderna *inte* har blivit täckta.

Bud får *inte* mot sökandens bestridande *godtas*, om *utsökningensfordringen inte* täcks.

10 kap.

20 §

Sedan *inrop* har godtagits *skall inroparen* omedelbart lämna föreskriven handpenning. Kronofogdemyndigheten kan dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att bereda *inroparen* tillfälle att anskaffa handpenning, om uppehållet *ej*

Sedan *bud* har godtagits *ska den som vunnit budgivningen* omedelbart lämna föreskriven handpenning. Kronofogdemyndigheten kan dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att bereda *denne* tillfälle att anskaffa handpenning, om uppehållet *inte*

kan *antagas* medföra beaktansvärd olägenhet. Lämnas *ej* handpenning, *skall* skeppet *ropas* ut på nytt.

Fullgör *ej inroparen* sin betalningsskyldighet enligt 16 § fjärde stycket, är *inropet* ogiltigt.

kan *antas* medföra beaktansvärd olägenhet. Lämnas *inte* handpenning, *ska* skeppet *bjudas* ut på nytt.

Fullgör *inte den som vunnit budgivningen* sin betalningsskyldighet enligt 16 § fjärde stycket, är *budet* ogiltigt.

10 kap.

21 §

Sker ej inrop som godtas och fullföljs genom att handpenning lämnas, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *inrop* blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om *ej* sökanden avstår därifrån.

Har två auktioner hållits utan att skeppet har blivit sålt och saknas anledning *antaga* att skeppet kan säljas inom rimlig tid, får Kronofogdemyndigheten avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.

Om ny auktion *skall* hållas, gäller vad som sägs i 6–20 §§. Anmälan av fordran som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.

Skall nytt försäljningsförsök *ej* göras, *skall* utmätningen hävas. Detta gäller dock *ej medel* som har *influtit* eller *inflyter* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

Lämnas inte bud som godtas och fullföljs genom att handpenning lämnas, *ska* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *bud* blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *ska* nytt försäljningsförsök göras, om *inte* sökanden avstår därifrån.

Har två auktioner hållits utan att skeppet har blivit sålt och saknas anledning *anta* att skeppet kan säljas inom rimlig tid, får Kronofogdemyndigheten avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.

Om ny auktion *ska* hållas, gäller vad som sägs i 6–20 §§. Anmälan av fordran som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.

Ska nytt försäljningsförsök *inte* göras, *ska* utmätningen hävas. Detta gäller dock *inte pengar* som har *betalats in* eller *som betalas in* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

10 kap.

22 §

När ny auktion hålls sedan *inrop* har blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *skall* handpenningen *tagas* i anspråk i den mån det behövs för att sammanlagt samma belopp *skall* uppnås som vid den förra auktionen jämte ränta därå, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från utsatt dag för köpeskillings fördelning till och

När ny auktion hålls sedan *bud* har blivit ogiltigt enligt 20 § andra stycket, *ska* handpenningen *tas* i anspråk i den mån det behövs för att sammanlagt samma belopp *ska* uppnås som vid den förra auktionen jämte ränta därå, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från utsatt dag för köpeskillings fördelning till och med den nya

med den nya dagen för sådan fördelning och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *skall* täckas. Detta gäller även om ändrade förhållanden har inträtt. Vad som *ej* behöver *tagas* i anspråk *skall* återlämnas när den nye *inroparen* har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir skeppet *ej* sålt vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Hålls *ej* ny auktion, *skall* handpenningen användas till betalning av förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Vad som *ej* behöver *tagas* i anspråk *skall* återlämnas.

dagen för sådan fördelning och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *ska* täckas. Detta gäller även om ändrade förhållanden har inträtt. Vad som *inte* behöver *tas* i anspråk *ska* återlämnas när den nye *vinnaren av budgivningen* har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir skeppet *inte* sålt vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Hålls *inte* ny auktion, *ska* handpenningen användas till betalning av förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Vad som *inte* behöver *tas* i anspråk *ska* återlämnas.

10 kap.

23 §

Köparen *skall* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt 16 § fjärde stycket även om auktionen överklagas.

Utan hinder av att auktionen överklagas får köparen komma i besittning av skeppet, om *ej* annat har *förordnats* enligt 18 kap. 12 eller 19 § innan han har blivit berättigad därtill. Får han på grund av sådant *förordnande ej* komma i besittning av skeppet och är hindret *ej* hävt inom tre månader från utsatt dag för köpeskillingens fördelning, får han frånträda köpet och återfå vad han har betalat jämte upplupen ränta, om han gör anmälan därom hos Kronofogdemyndigheten medan hindret *alltjämt* består.

Köparen *ska* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt 16 § fjärde stycket även om auktionen överklagas.

Utan hinder av att auktionen överklagas får köparen komma i besittning av skeppet, om *inte* annat har *beslutats* enligt 18 kap. 12 eller 19 § innan han *eller hon* har blivit berättigad därtill. Får han *eller hon* på grund av sådant *beslut inte* komma i besittning av skeppet och är hindret *inte* hävt inom tre månader från utsatt dag för köpeskillingens fördelning, får han *eller hon* frånträda köpet och återfå vad han *eller hon* har betalat jämte upplupen ränta, om han *eller hon* gör anmälan därom hos Kronofogdemyndigheten medan hindret *fortfarande* består.

11 kap. Försäljning av registrerat luftfartyg m.m.

11 kap.

1 §

Beträffande *exekutiv* försäljning av registrerat luftfartyg och intecknade reservdelar till luft-

Beträffande *tvångsvis* försäljning av registrerat luftfartyg och intecknade reservdelar till luft-

fartyg tillämpas 10 kap., om *ej* annat föreskrivs nedan.

I fråga om vissa främmande luftfartyg eller intecknade reservdelar till sådana luftfartyg skall även tillämpas lagen (1955:229) i anledning av Sveriges tillträde till 1948 års konvention rörande internationellt erkännande av rätt till luftfartyg.

Bestämmelserna i detta kapitel gäller *ej* försäljning av andel i eller villkorlig rätt till luftfartyg eller reservdelar.

fartyg tillämpas 10 kap., om *inte* annat föreskrivs nedan.

I fråga om vissa främmande luftfartyg eller intecknade reservdelar till sådana luftfartyg skall även tillämpas lagen (1955:229) i anledning av Sveriges tillträde till 1948 års konvention rörande internationellt erkännande av rätt till luftfartyg.

Bestämmelserna i detta kapitel gäller *inte* försäljning av andel i eller villkorlig rätt till luftfartyg eller reservdelar.

11 kap.

3 §

Vad som sägs om pantbrev och tillägg i 10 kap. 12 och 15 §§ *skall* i stället gälla intecknat skuldebrev och ränta som anges i 19 a § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg. I fall som avses i 10 kap. 12 § andra stycket upptas, i stället för tio procents tillägg, ett belopp motsvarande ett års ränta enligt det intecknade skuldebrevet.

Om reservdelar *skall* säljas på begäran av borgenär som *ej* har inteckning för sin fordran, får skyddsbelopp enligt 10 kap. 13 § 1 *ej* i något fall bestämmas högre än till två tredjedelar av det värde som i målet har åsatts reservdelarna av sakkunniga som Kronofogdemyndigheten har anlitat.

I fall som avses i andra stycket får, vid fördelning av *influtna medel*, den som har inteckning i reservdelarna *ej* till skada för borgenär som *ej* har inteckning göra sin rätt gällande till högre belopp än som svarar mot två tredjedelar av köpeskillingen minskad med förrättningskostnaderna. Därvid *skall* i fall som avses i 10 kap. 22 § handpenning för reservdelarna läggas

Vad som sägs om pantbrev och tillägg i 10 kap. 12 och 15 §§ *ska* i stället gälla intecknat skuldebrev och ränta som anges i 19 a § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg. I fall som avses i 10 kap. 12 § andra stycket upptas, i stället för tio procents tillägg, ett belopp motsvarande ett års ränta enligt det intecknade skuldebrevet.

Om reservdelar *ska* säljas på begäran av borgenär som *inte* har inteckning för sin fordran, får skyddsbelopp enligt 10 kap. 13 § 1 *inte* i något fall bestämmas högre än till två tredjedelar av det värde som i målet har åsatts reservdelarna av sakkunniga som Kronofogdemyndigheten har anlitat.

I fall som avses i andra stycket får, vid fördelning av *pengar*, den som har inteckning i reservdelarna *inte* till skada för borgenär som *inte* har inteckning göra sin rätt gällande till högre belopp än som svarar mot två tredjedelar av köpeskillingen minskad med förrättningskostnaderna. Därvid *ska* i fall som avses i 10 kap. 22 § handpenning för reservdelarna läggas till köpeskillingen, i den mån den

till köpeskillingen, i den mån den
ej skall tillkomma *inroparen*.

inte ska tillkomma *den som vunnit*
budgivningen.

11 kap.

3 a §³¹

Nyttjanderätt är skyddad utan särskilt förbehåll, om rättigheten har bättre rätt än *exekutionsfordringen*.

Om sakägarförteckningen upp-
tar en rättighet som inte enligt
första stycket är skyddad utan
särskilt förbehåll, *skall* luft-
fartyget först *ropas* ut utan för-
behåll för rättighetens bestånd och
därefter med sådant förbehåll.
Uppnås vid *det* senare *utropet* bud
som täcker fordringar med bättre
rätt än rättigheten eller som, utan
att täcka dem, är lika högt som
eller högre än budet vid *det*
föregående *utropet*, har budet vid
det senare *utropet* företräde. Att
ägarhypotek inte täcks, utgör inte
hinder mot att bud med förbehåll
för rättigheten godtas.

Upp-
tar sakägarförteckningen
två eller flera sådana rättigheter
som avses i andra stycket, *skall*
luftfartyget först *ropas* ut utan
förbehåll för någon av rättig-
heterna och därefter med förbehåll
först endast för den rättighet som
har bästa rätt och efter hand för
ökat antal rättigheter enligt deras
inbördes ordning. Ett bud som
skyddar fler rättigheter än ett
annat bud har företräde framför
detta, om det inte leder till sämre
täckning av fordran som har bättre
rätt än någon av rättigheterna.

När ett bud med förbehåll för en
rättighet inte täcker fordringar med
bättre rätt, kan rättighetshavaren
skydda sin rättighet genom att
betala skillnaden mellan det budet
och bud utan förbehåll för rättig-
heten eller så stor del av skillnaden

Nyttjanderätt är skyddad utan
särskilt förbehåll, om rättigheten har
bättre rätt än *utsökningsford-
ringen*.

Om sakägarförteckningen upp-
tar en rättighet som inte enligt
första stycket är skyddad utan
särskilt förbehåll, *ska* luftfartyget
först *bjudas* ut utan förbehåll för
rättighetens bestånd och därefter
med sådant förbehåll. Uppnås vid
den senare *budgivningen* bud som
täcker fordringar med bättre rätt
än rättigheten eller som, utan att
täcka dem, är lika högt som eller
högre än budet vid *den* föregående
budgivningen, har budet vid *den*
senare *budgivningen* företräde.
Att ägarhypotek inte täcks, utgör
inte hinder mot att bud med
förbehåll för rättigheten godtas.

Upp-
tar sakägarförteckningen
två eller flera sådana rättigheter
som avses i andra stycket, *ska*
luftfartyget först *bjudas* ut utan
förbehåll för någon av rättig-
heterna och därefter med förbehåll
först endast för den rättighet som
har bästa rätt och efter hand för
ökat antal rättigheter enligt deras
inbördes ordning. Ett bud som
skyddar fler rättigheter än ett
annat bud har företräde framför
detta, om det inte leder till sämre
täckning av fordran som har bättre
rätt än någon av rättigheterna.

När ett bud med förbehåll för en
rättighet inte täcker fordringar med
bättre rätt, kan rättighetshavaren
skydda sin rättighet genom att
betala skillnaden mellan det budet
och bud utan förbehåll för rättig-
heten eller så stor del av skillnaden

som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Om rättighetshavaren i fall som avses i tredje stycket är villig att betala enligt vad som sägs i fjärde stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, inte ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans rättighet *skall* skyddas, *skall* luftfartyget *ropas* ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

Om en borgenär vars fordran inte har blivit täckt genom ett visst bud godtar budet, *skall* fordringen vid tillämpningen av andra–femte styckena anses täckt.

Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, *skall* det gälla.

som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Om rättighetshavaren i fall som avses i tredje stycket är villig att betala enligt vad som sägs i fjärde stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, inte ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans *eller hennes* rättighet *ska* skyddas, *ska* luftfartyget *bjudas* ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

Om en borgenär vars fordran inte har blivit täckt genom ett visst bud godtar budet, *ska* fordringen vid tillämpningen av andra–femte styckena anses täckt.

Om en rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, *ska* det gälla.

11 kap.

4 §

Vid försäljning av flera luftfartyg *skall* varje luftfartyg *ropas* ut för sig. Luftfartyg som är i samma ägares hand och svarar för samma fordringar *skall* dock *ropas* ut gemensamt, om ägaren eller borgenär *ej* begär särskild försäljning av visst eller vissa luftfartyg. Särskild sakägarförteckning *skall* upprättas för egendom som *ropas* ut för sig. Beträffande fordran för vilken flera luftfartyg svarar *skall* i förteckningen anmärkas att mindre belopp än som anges i förteckningen kan komma att falla på egendomen till följd av att köpeskillingen för annan egendom lämnar tillgång till betalning av fordringen eller del därav.

Bestämmelserna i första stycket gäller också i fråga om försäljning av luftfartyg och intecknade

Vid försäljning av flera luftfartyg *ska* varje luftfartyg *bjudas* ut för sig. Luftfartyg som är i samma ägares hand och svarar för samma fordringar *ska* dock *bjudas* ut gemensamt, om ägaren eller borgenär *inte* begär särskild försäljning av visst eller vissa luftfartyg. Särskild sakägarförteckning *ska* upprättas för egendom som *bjuds* ut för sig. Beträffande fordran för vilken flera luftfartyg svarar *ska* i förteckningen anmärkas att mindre belopp än som anges i förteckningen kan komma att falla på egendomen till följd av att köpeskillingen för annan egendom lämnar tillgång till betalning av fordringen eller del därav.

Bestämmelserna i första stycket gäller också i fråga om försäljning av luftfartyg och intecknade reserv-

reservdelar. Luftfartyg och reservdelar får dock *ej ropas* ut gemensamt, om fordran har bevakats av borgenär som *ej* har inteckning i reservdelarna.

Reservdelar som *ej ropas* ut gemensamt med luftfartyg kan på begäran av ägaren eller borgenär *ropas* ut i skilda poster, med förbehåll att försäljning av sådan post sker endast om försäljningen med hänsyn även till de bud som avges för andra poster kan *godtagas* enligt 10 kap. 19 §.

delar. Luftfartyg och reservdelar får dock *inte bjudas* ut gemensamt, om fordran har bevakats av borgenär som *inte* har inteckning i reservdelarna.

Reservdelar som *inte bjuds* ut gemensamt med luftfartyg kan på begäran av ägaren eller borgenär *bjudas* ut i skilda poster, med förbehåll att försäljning av sådan post sker endast om försäljningen med hänsyn även till de bud som avges för andra poster kan *godtas* enligt 10 kap. 19 §.

11 kap.

5 §

Omfattar inteckning flera luftfartyg eller luftfartyg och reservdelar, får fordringen inbestå enligt 10 kap. 15 § endast om all den inbestecknade egendomen har blivit utmätt och säljs vid gemensamt *utrop*.

I stället för 10 kap. 16 § sjätte stycket gäller 33 § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg.

Omfattar inteckning flera luftfartyg eller luftfartyg och reservdelar, får fordringen inbestå enligt 10 kap. 15 § endast om all den inbestecknade egendomen har blivit utmätt och säljs vid gemensamt *budgeteringsförfarande*.

I stället för 10 kap. 16 § sjätte stycket gäller 33 § lagen (1955:227) om inskrivning av rätt till luftfartyg.

12 kap. Försäljning av fast egendom

12 kap.

4 §

Fastighetens ägare *skall på anmodan* tillhandahålla de handlingar som visar hans äganderätt eller tjänar till upplysning om rättigheter som besvärar fastigheten eller om tillhör till denna och uppge vilka som har fordran eller rättighet som bör iakttagas vid egendomens försäljning. Kronofogdemyndigheten *skall* även på annat sätt söka införskaffa utredning i dessa hänseenden samt om den belastning som rättighet utgör och det vederlag som utgår.

Fastighetens ägare *ska efter uppmaning* tillhandahålla de handlingar som visar hans *eller hennes* äganderätt eller tjänar till upplysning om rättigheter som besvärar fastigheten eller om tillhör till denna och uppge vilka som har fordran eller rättighet som bör iakttagas vid egendomens försäljning. Kronofogdemyndigheten *ska* även på annat sätt söka införskaffa utredning i dessa hänseenden samt om den belastning som rättighet utgör och det vederlag som utgår.

12 kap.

6 §

Ägare till utmätt fastighet får *ej* minska dess värde genom att överlåta tillbehör eller genom att annat än till husbehov avverka skog, bedriva grus- eller stentäkt eller på annat sätt utnyttja naturtillgångarna eller förändra fastigheten. Om *ej* annat följer av 8 eller 9 §, får han i övrigt tillgodogöra sig vanlig avkastning till dess fastigheten har sålts och *skall* tillträdas av köparen. Sådan rätt föreligger dock *ej* i fråga om växande gröda eller annan avkastning som har förklarats ingå i försäljningen.

Ägaren får *ej* upplåta rättighet som går utöver vad som är medgivet enligt första stycket. Kronofogdemyndigheten kan förbjuda honom att upplåta rättighet som kan försvåra fastighetens försäljning.

På begäran av ägaren kan Kronofogdemyndigheten medge undantag från första eller andra stycket i den mån det kan ske utan intrång i *utmätningssökandens* rätt och i övrigt är lämpligt.

Ägare till utmätt fastighet får *inte* minska dess värde genom att överlåta tillbehör eller genom att annat än till husbehov avverka skog, bedriva grus- eller stentäkt eller på annat sätt utnyttja naturtillgångarna eller förändra fastigheten. Om *inte* annat följer av 8 eller 9 §, får han *eller hon* i övrigt tillgodogöra sig vanlig avkastning till dess fastigheten har sålts och *ska* tillträdas av köparen. Sådan rätt föreligger dock *inte* i fråga om växande gröda eller annan avkastning som har förklarats ingå i försäljningen.

Ägaren får *inte* upplåta rättighet som går utöver vad som är medgivet enligt första stycket. Kronofogdemyndigheten kan förbjuda honom *eller henne* att upplåta rättighet som kan försvåra fastighetens försäljning.

På begäran av ägaren kan Kronofogdemyndigheten medge undantag från första eller andra stycket i den mån det kan ske utan intrång i *sökandens* rätt och i övrigt är lämpligt.

12 kap.

11 §

Utmätt fastighet bör säljas inom fyra månader från utmätningen eller, i fall som avses i 4 kap. 27 § eller 8 kap. 1 § tredje stycket, från det att begäran om försäljning kom in till *kronofogdemyndigheten*, om *ej* hinder möter eller anstånd beviljas enligt 8 kap. 3 §. Anstånd får *ej* utan synnerliga skäl medges utöver ett år från nämnda tidpunkt.

Utmätt fastighet bör säljas inom fyra månader från utmätningen eller, i fall som avses i 4 kap. 27 § eller 8 kap. 1 § tredje stycket, från det att begäran om försäljning kom in till *Kronofogdemyndigheten*, om *inte* hinder möter eller anstånd beviljas enligt 8 kap. 3 §. Anstånd får *inte* utan synnerliga skäl medges utöver ett år från nämnda tidpunkt.

12 kap.

12 §

Borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av fastighetens försäljning får utlösa sökanden. Han träder därigenom i sökandens ställe.

Den som vill utlösa sökanden *skall*, innan fastigheten har sålts, till Kronofogdemyndigheten betala *exekutionsfordringen* och uppkomna förrättningskostnader.

Borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av fastighetens försäljning får utlösa sökanden. Han *eller hon* träder därigenom i sökandens ställe.

Den som vill utlösa sökanden *ska*, innan fastigheten har sålts, till Kronofogdemyndigheten betala *utsökningsfordringen* och uppkomna förrättningskostnader.

12 kap.

13 §³²

Borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979), kan begära att fastigheten säljs för hans fordran, om hans rätt till betalning är ostridig eller styrks. Hör fastigheten till konkursbo, har även borgenär, vars fordran är förenad med panträtt i fastigheten, sådan befogenhet.

Förvaltaren i en konkurs kan begära att fastigheten säljs för den rätt till betalning som följer med ett ägarhypotek i fastigheten. Förvaltaren kan också begära att fastigheten säljs för hans fordran avseende arvode och sådana kostnader för fastighetens vård under konkursen som *skall* utgå ur fastigheten, om konkursgäldenären är en juridisk person.

Vill borgenär ansluta sig enligt första stycket, *skall* han anmäla det hos Kronofogdemyndigheten senast två veckor före bevakningssammanträdet.

Om borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen, har begärt att

Borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979), kan begära att fastigheten säljs för hans *eller hennes* fordran, om hans *eller hennes* rätt till betalning är ostridig eller styrks. Hör fastigheten till konkursbo, har även borgenär, vars fordran är förenad med panträtt i fastigheten, sådan befogenhet.

Förvaltaren i en konkurs kan begära att fastigheten säljs för den rätt till betalning som följer med ett ägarhypotek i fastigheten. Förvaltaren kan också begära att fastigheten säljs för hans *eller hennes* fordran avseende arvode och sådana kostnader för fastighetens vård under konkursen som *ska* utgå ur fastigheten, om konkursgäldenären är en juridisk person.

Vill borgenär ansluta sig enligt första stycket, *ska* han *eller hon* anmäla det hos Kronofogdemyndigheten senast två veckor före bevakningssammanträdet.

Om borgenär, vars fordran är förenad med förmånsrätt i fastigheten enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen, har begärt att

fastigheten säljs för hans fordran, får förfarandet *ej* läggas ned därför att frågan om försäljning för annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.

I fråga om rätt att lösa ut den som har anslutit sig enligt första eller andra stycket tillämpas bestämmelserna i 12 §.

fastigheten säljs för hans *eller hennes* fordran, får förfarandet *inte* läggas ned därför att frågan om försäljning för annan borgenärs eller konkursboets räkning förfaller.

I fråga om rätt att lösa ut den som har anslutit sig enligt första eller andra stycket tillämpas bestämmelserna i 12 §.

12 kap.

16 §

Vad som har influtit genom särskild försäljning av tillbehör tillkommer dem som har fordringar med rätt i fastigheten med det företräde mellan dem som gäller enligt lag. Den som har fordran med panträtt i fastigheten kan avstå från betalning utan att det minskar hans rätt i fastigheten i övrigt. Innehavare av fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får dock *ej* avstå från betalning *ur tillbehörsmedel* under annan förutsättning än att samtycke till avståendet har lämnats av såväl ägare till övriga av inteckningen besvärade fastigheter som innehavare av panträtt vilken gäller i en eller flera av fastigheterna med lika rätt som eller sämre rätt än inteckningen.

Avstående som inverkar på villkoren vid fastighetens försäljning på auktion *skall* ske senast vid bevakningssammanträdet *och kan därefter ej återkallas.*

Inkommen betalning efter särskild försäljning av tillbehör tillkommer dem som har fordringar med rätt i fastigheten med det företräde mellan dem som gäller enligt lag. Den som har fordran med panträtt i fastigheten kan avstå från betalning utan att det minskar hans *eller hennes* rätt i fastigheten i övrigt. Innehavare av fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får dock *inte* avstå från betalning *med anledning av genomförd försäljning av tillbehör* under annan förutsättning än att samtycke till avståendet har lämnats av såväl ägare till övriga av inteckningen besvärade fastigheter som innehavare av pant- rätt vilken gäller i en eller flera av fastigheterna med lika rätt som eller sämre rätt än inteckningen.

Avstående som inverkar på villkoren vid fastighetens försäljning på auktion *ska* ske senast vid bevakningssammanträdet *eller, om bevakningssammanträde inte ska hållas, vid den tidpunkt Kronofogdemyndigheten bestämmer. Avstående kan därefter inte återkallas.*

12 kap.

17 §

Om medel som har influtit genom särskild försäljning av tillbehör *förlår* att förnöja sök-

Om betalning efter särskild försäljning av tillbehör *räcker* att förnöja sökanden samt dem som

anden samt dem som har bättre rätt och *ej* har avstått från betalning, *skall* förfarandet avbrytas, *såvida ej* egendom är avträdd till konkurs och förvaltaren begär att förfarandet *skall fortgå*.

har bättre rätt och *inte* har avstått från betalning, *ska* förfarandet avbrytas, *om inte* egendom är avträdd till konkurs och förvaltaren begär att förfarandet *ska fortsätta*.

12 kap.

18 §

Senast när sakägarförteckning har upprättats ska sökanden, svaranden och annan känd sakägare vars rätt berörs av försäljningen ges tillfälle att yttra sig om budgivningsförfarandet.

Tid och plats för *auktion på fastighet* bestäms av Kronofogdemyndigheten.

Tid och plats för *auktionen samt hur bud ska lämnas* bestäms av Kronofogdemyndigheten.

Fastighetens ägare och innehavare av nyttjanderätt till fastigheten är skyldiga att låta fastigheten visas på lämplig tid.

Fastighetens ägare och innehavare av nyttjanderätt till fastigheten är skyldiga att låta fastigheten visas på lämplig tid.

12 kap.

19 §

För förhandling om försäljningen *skall* bevakningssammanträde hållas antingen samma dag som auktionen eller lämplig dag före denna.

För förhandling om försäljningen *får Kronofogdemyndigheten besluta att bevakningssammanträde ska* hållas antingen samma dag som auktionen eller lämplig dag före denna.

Om det inte ska hållas ett bevakningssammanträde ska Kronofogdemyndigheten bestämma en senaste dag när fordran eller rättigheter senast ska anmälas.

12 kap.

20 §

Auktionen *skall* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *skall* innehålla uppgift om bevakningssammanträde och sammanträde för fördelning av köpeskillingen.

Auktionen *ska* kungöras i god tid och på lämpligt sätt. Kungörelsen *ska* innehålla uppgift om *tillträdesdag samt* om bevakningssammanträde och sammanträde för fördelning av köpeskillingen *om sådana sammanträden ska hållas*.

Innehavare av fordran eller rättighet som bör *iakttagas* vid auktionen *skall* i kungörelsen uppmanas att anmäla sin rätt till

Innehavare av fordran eller rättighet som bör *beaktas* vid auktionen *ska* i kungörelsen uppmanas att anmäla sin rätt till Kronofogde-

Kronofogdemyndigheten senast vid *bevakningssammanträdet*.

Har Kronofogdemyndigheten *förordnat* om särskild försäljning av tillbehör, får kungörelsen *ej* utfärdas förrän försäljningen har *vunnit* laga kraft och köpeskillingen har betalats eller frågan om sådan försäljning har förfallit.

myndigheten senast vid *den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer*.

Har Kronofogdemyndigheten *beslutat* om särskild försäljning av tillbehör, får kungörelsen *inte* utfärdas förrän försäljningen har *fått* laga kraft och köpeskillingen har betalats eller frågan om sådan försäljning har förfallit.

Prop. 2021/22:197
Bilaga 2

12 kap.

24 §

När förhandlingen vid bevakningssammanträdet har avslutats, upprättas sakägarförteckning.

Kronofogdemyndigheten ska upprätta en sakägarförteckning när en förhandling vid ett bevakningssammanträde har avslutats eller, om bevakningssammanträde inte ska hållas, vid en annan tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer.

12 kap.

25 §³³

I sakägarförteckningen upptas förutom *exekutionsfordringen*

1. fordran som *skall* utgå med förmånsrätt enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979) och som förfaller till betalning senast den tillträdesdag som anges i 36 §,

2. fordran som är förenad med panträtt i fastigheten,

3. nyttjanderätt, servitut eller rätt till elektrisk kraft som besvärar fastigheten, om rättigheten är inskriven eller grundar sig på skriftlig handling som är tillgänglig eller avser hyra av en bostadslägenhet i en fastighet, som är taxerad som hyreshusenhet, om hyresgästen har tillträtt lägenheten, dock *ej* sådan rättighet som *skall* bestå oavsett fastighetens försäljning,

4. förrättningskostnaderna.

Om fastigheten tillhör konkursbo, upptas även arvode och annan

I sakägarförteckningen upptas förutom *utsökningsfordringen*

1. fordran som ska utgå med förmånsrätt enligt 6 § 1 eller 7 § 1 eller 2 förmånsrättslagen (1970:979) och som förfaller till betalning senast den tillträdesdag som anges i 36 §,

2. fordran som är förenad med panträtt i fastigheten,

3. nyttjanderätt, servitut eller rätt till elektrisk kraft som besvärar fastigheten, om rättigheten är inskriven eller grundar sig på skriftlig handling som är tillgänglig eller avser hyra av en bostadslägenhet i en fastighet, som är taxerad som hyreshusenhet, om hyresgästen har tillträtt lägenheten, dock *inte* sådan rättighet som *ska* bestå oavsett fastighetens försäljning,

4. förrättningskostnaderna.

Om fastigheten tillhör konkursbo, upptas även arvode och annan

³³ SFS senaste lydelse 1994:480.

kostnad för fastighetens förvaltning under konkursen.

kostnad för fastighetens förvaltning under konkursen.

12 kap.

26 §

Fordringar och rättigheter upptas efter det företräde som gäller enligt lag. Ränta och annan biförpliktelse upptas före fordringens kapitalbelopp, om *ej* borgenären yrkar annat.

Förrättningskostnaderna upptas närmast före *exekutionsfordringen*.

Fordran eller rättighet upptas även om den är beroende av villkor eller tvistig. Är panträtt för fordran beroende av att sökt in-teckning beviljas eller är inskrivning av rättighet sökt men ännu *ej* beviljad, upptas fordringen eller rättigheten med det företräde som tillkommer den om in-teckningen eller inskrivningen beviljas.

När försäljning har begärts av förvaltaren i konkurs, anses konkursboet som sökande utan förmånsrätt, om *ej* anslutning har skett enligt 13 §.

Fordringar och rättigheter upptas efter det företräde som gäller enligt lag. Ränta och annan biförpliktelse upptas före fordringens kapitalbelopp, om *inte* borgenären yrkar annat.

Förrättningskostnaderna upptas närmast före *utsökningsfordringen*.

Fordran eller rättighet upptas även om den är beroende av villkor eller tvistig. Är panträtt för fordran beroende av att sökt in-teckning beviljas eller är inskrivning av rättighet sökt men ännu *inte* beviljad, upptas fordringen eller rättigheten med det företräde som tillkommer den om in-teckningen eller inskrivningen beviljas.

När försäljning har begärts av förvaltaren i konkurs, anses konkursboet som sökande utan förmånsrätt, om *inte* anslutning har skett enligt 13 §.

12 kap.

29 §

I övrigt anges i sakägarför-teckningen

1. sammanlagda beloppet av fordringar med bättre rätt än *exekutionsfordringen* och förrättningskostnaderna (skyddsbeloppet) samt vilka fordringar som är skyddade,

2. i vad mån behållen köpe-skillning för tillbehör *skall* användas för betalning av fordringar som har upptagits i förteckningen,

3. det lägsta bud som måste avges för att fastigheten enligt 32 § *skall* få säljas,

4. vilka rättigheter som enligt 33 § första stycket är skyddade

I övrigt anges i sakägarför-teckningen

1. sammanlagda beloppet av fordringar med bättre rätt än *utsökningsfordringen* och förrättningskostnaderna (skyddsbeloppet) samt vilka fordringar som är skyddade,

2. i vad mån behållen köpe-skillning för tillbehör *ska* användas för betalning av fordringar som har upptagits i förteckningen,

3. det lägsta bud som måste avges för att fastigheten enligt 32 § *ska* få säljas,

4. vilka rättigheter som enligt 33 § första stycket är skyddade

utan förbehåll eller enligt 33 § andra stycket *skall* förbehållas vid försäljningen,

5. betalningsvillkoren och tillträdesdag.

Av fordran som gäller endast andel i fastigheten *skall* vid tillämpning av första stycket 1 medräknas så mycket som med hänsyn till andelens storlek och fordringens läge täcks, när övriga fordringar med bättre rätt än *exekutionsfordringen* samt förrättningskostnaderna är fullt täckta.

Köpeskilling för tillbehör får *ej* tagas i anspråk för betalning av fordran inom skyddsbeloppet i vidare mån än som har *angivits* i sakägarförteckningen.

utan förbehåll eller enligt 33 § andra stycket *ska* förbehållas vid försäljningen,

5. betalningsvillkoren och tillträdesdag.

Av fordran som gäller endast andel i fastigheten *ska* vid tillämpning av första stycket 1 medräknas så mycket som med hänsyn till andelens storlek och fordringens läge täcks, när övriga fordringar med bättre rätt än *utsökningsfordringen* samt förrättningskostnaderna är fullt täckta.

Köpeskilling för tillbehör får *inte tas* i anspråk för betalning av fordran inom skyddsbeloppet i vidare mån än som har *angetts* i sakägarförteckningen.

12 kap.

30 §

I sakägarförteckningen *skall* i förekommande fall erinras om

1. verkan av underlåten uppsägning av arrende- eller hyresavtal i fall som avses i 46 § andra stycket samt rätt till förlängt avtal eller skadestånd som enligt lag tillkommer arrendator eller hyresgäst om han blir uppsagd med anledning av fastighetens försäljning,

2. rätt att bo kvar såsom hyresgäst som enligt lag tillkommer bostadsrättshavare,

3. rätt att bo kvar på fastigheten som Kronofogdemyndigheten enligt 36 § tredje stycket har *medgivit* ägaren.

I sakägarförteckningen *ska* i förekommande fall erinras om

1. verkan av underlåten uppsägning av arrende- eller hyresavtal i fall som avses i 46 § andra stycket samt rätt till förlängt avtal eller skadestånd som enligt lag tillkommer arrendator eller hyresgäst om han *eller hon* blir uppsagd med anledning av fastighetens försäljning,

2. rätt att bo kvar såsom hyresgäst som enligt lag tillkommer bostadsrättshavare,

3. rätt att bo kvar på fastigheten som Kronofogdemyndigheten enligt 36 § tredje stycket har *medgett* ägaren.

4. *egendomen är försäkrad.*

12 kap.

33 §

Tomträtt som har inskrivits är vid försäljningen skyddad utan särskilt förbehåll. Annan nyttjanderätt samt servitut och rätt till elektrisk kraft är skyddade utan särskilt förbehåll, om rättigheten

Tomträtt som har inskrivits är vid försäljningen skyddad utan särskilt förbehåll. Annan nyttjanderätt samt servitut och rätt till elektrisk kraft är skyddade utan särskilt förbehåll, om rättigheten har

har bättre rätt än *exekutionsfordringen*.

I andra fall än som avses i första stycket *skall* nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft särskilt förbehållas, om det saknas anledning *antaga* att rättigheten belastar fastigheten till beaktansvärd skada för innehavare av fordran med bättre rätt. Härvid *skall* rätt till betalning på grund av ägarhypotek *ej* anses som fordran.

Bestämmelser om inskränkningar i rätten att föra talan mot beslut angående förbehåll som avses i andra stycket finns i 18 kap.

Rättighet som *ej* enligt första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och *ej* heller har förbehållits enligt andra stycket kan skyddas genom förbehåll vid auktionen enligt 39 §.

bättre rätt än *utsökningsfordringen*.

I andra fall än som avses i första stycket *ska* nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft särskilt förbehållas, om det saknas anledning *anta* att rättigheten belastar fastigheten till beaktansvärd skada för innehavare av fordran med bättre rätt. Härvid *ska* rätt till betalning på grund av ägarhypotek *inte* anses som fordran.

Bestämmelser om inskränkningar i rätten att föra talan mot beslut angående förbehåll som avses i andra stycket finns i 18 kap.

Rättigheten som *inte* enligt första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och *inte* heller har förbehållits enligt andra stycket kan skyddas genom förbehåll vid auktionen enligt 39 §.

12 kap.

34 §

I avräkning på köpeskillingen för fastigheten *skall* innestå kapitalbeloppet av sådan fordran inom skyddsbeloppet som är förenad med panträtt och *ej* enligt sakägarförteckningen *skall* betalas med köpeskilling för tillbehör. Detta gäller dock *ej* om,

1. fordringen är förfallen till betalning senast på tillträdesdagen och borgenären har yrkat kontant betalning,

2. fordringen är sådan som avses i 26 § tredje stycket eller

3. fordringen är förenad med panträtt endast i andel i fastigheten.

För ägarhypotek *skall*, även om det faller inom skyddsbeloppet, kontant betalning alltid erläggas.

I den mån avräkning *ej skall* ske enligt första stycket *skall* köpeskillingen för fastigheten betalas kontant, om *ej inroparen* visar att han har avtalat annat med den som

I avräkning på köpeskillingen för fastigheten *ska* innestå kapitalbeloppet av sådan fordran inom skyddsbeloppet som är förenad med panträtt och *inte* enligt sakägarförteckningen *ska* betalas med köpeskilling för tillbehör. Detta gäller dock *inte* om,

1. fordringen är förfallen till betalning senast på tillträdesdagen och borgenären har yrkat kontant betalning,

2. fordringen är sådan som avses i 26 § tredje stycket eller

3. fordringen är förenad med panträtt endast i andel i fastigheten.

För ägarhypotek *ska*, även om det faller inom skyddsbeloppet, kontant betalning alltid erläggas.

I den mån avräkning *inte ska* ske enligt första stycket *ska* köpeskillingen för fastigheten betalas kontant, om *inte den som vunnit budgivningen* visar att han eller

enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad. Om det enligt förteckningen är ovisst vem ett belopp tillkommer, får det *ej* avräknas.

hon har avtalat annat med den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad. Om det enligt förteckningen är ovisst vem ett belopp tillkommer, får det *inte* avräknas.

12 kap.

35 §³⁴

Den som *ropar in* fastigheten är skyldig att efter *inropet* lämna handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock *ej* mer än som enligt 34 § *skall* betalas kontant eller mindre än de förrättningskostnader som *skall* utgå ur fastigheten.

Handpenningen *skall* betalas kontant, om *ej inroparen ställer* säkerhet för beloppet. Som säkerhet får godtas även fordran som är förenad med panträtt i fastigheten, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, kommun, landsting och kommunalförbund behöver *ej* lämna handpenning men blir i fall som avses i 43 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.

Obetald del av den kontanta köpeskillingen *skall* betalas senast vid det sammanträde som enligt 20 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning.

Den som *vinner budgivningen* är skyldig att efter *auktionen* lämna handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock *inte* mer än som enligt 34 § *ska* betalas kontant eller mindre än de förrättningskostnader som *ska* utgå ur fastigheten.

Handpenningen *ska* betalas kontant, om *inte säkerhet ställs* för beloppet. Som säkerhet får godtas även fordran som är förenad med panträtt i fastigheten, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, kommun, landsting och kommunalförbund behöver *inte* lämna handpenning men blir i fall som avses i 43 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.

Obetald del av den kontanta köpeskillingen *ska* betalas senast vid *den tidpunkt som Kronofogdemyndigheten bestämmer, dock senast på den tillträdesdag som Kronofogdemyndigheten bestämmer enligt 12 kap. 36 §.*

12 kap.

36 §

Som tillträdesdag räknas den dag då enligt kungörelse fördelningssammanträdet skall äga rum. Kronofogdemyndigheten kan dock medge *inroparen* att *taga* vård om fastigheten eller del *därav* före tillträdesdagen.

Kronofogdemyndigheten får *förordna* att obetald avkastning av

Kronofogdemyndigheten ska besluta om tillträdesdag. Kronofogdemyndigheten kan medge *den som vunnit budgivningen* att *ta* vård om fastigheten eller del *av den* före tillträdesdagen.

Kronofogdemyndigheten får *besluta* att obetald avkastning av

³⁴ SFS senaste lydelse 2007:277.

fastigheten, som enligt 8 eller 9 § *har skolat betalas* till myndigheten eller syssloman och som har förfallit under tiden till och med den dag köparen har tillträtt fastigheten, *skall* tillkomma denne. Om sådan avkastning i annat fall betalas till köparen, *skall* denne redovisa därför till Kronofogdemyndigheten.

Har före ägaren *ej* annan bostad, kan Kronofogdemyndigheten tillåta honom att bo kvar på fastigheten högst tre månader efter tillträdesdagen.

fastigheten, som enligt 8 eller 9 § *skulle ha betalats* till myndigheten eller syssloman och som har förfallit under tiden till och med den dag köparen har tillträtt fastigheten, *ska* tillkomma denne. Om sådan avkastning i annat fall betalas till köparen, *ska* denne redovisa därför till Kronofogdemyndigheten.

Om före ägaren *inte har* annan bostad, kan Kronofogdemyndigheten tillåta honom *eller henne* att bo kvar på fastigheten högst tre månader efter tillträdesdagen. *Vid denna bedömning ska Kronofogdemyndigheten särskilt beakta om fastigheten är försäkrad.*

12 kap.

37 §

På begäran av de sakägare *vilkas* rätt beror därav kan försäljningen, såvitt avser annat än erläggande av handpenning och den återstående kontanta köpeskillingen samt tiden för tillträde, ske på andra villkor än som anges i detta kapitel. Skyddsbeloppet får höjas även om borgenär som inte själv har begärt försäljning motsätter sig det.

Begäran som avses i första stycket *skall* framställas senast vid bevakningssammanträdet.

På begäran av de sakägare *vars* rätt beror därav kan försäljningen, såvitt avser annat än erläggande av handpenning och den återstående kontanta köpeskillingen samt tiden för tillträde, ske på andra villkor än som anges i detta kapitel. Skyddsbeloppet får höjas även om borgenär som inte själv har begärt försäljning motsätter sig det.

Begäran som avses i första stycket *ska* framställas senast vid bevakningssammanträdet. *Om bevakningssammanträde inte ska hållas ska begäran framställas innan Kronofogdemyndigheten fästställer sakägarförteckningen.*

12 kap.

38 §

Vid auktionen *skall*, i den mån det är påkallat med hänsyn till värdet av fastighetens tillbehör eller av annan orsak, anges vilken egendom som framstår som tillbehör *ej skall* följa den. Vad sålunda angivits är avgörande för vad försäljningen omfattar i den delen. I övrigt ingår i försälj-

Vid auktionen *ska*, i den mån det är påkallat med hänsyn till värdet av fastighetens tillbehör eller av annan orsak, anges vilken egendom som framstår som tillbehör *inte ska* följa den. Vad sålunda angivits är avgörande för vad försäljningen omfattar i den delen. I övrigt ingår i försälj-

ningen vad som enligt lag utgör tillbehör till fastigheten. Råder tvist om tillbehör, *skall* det anmälas.

Redogörelse *skall* lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. Upplysning *skall* lämnas om att fastigheten *ropas* ut med förbehåll att *inrop skall* prövas enligt 40 §.

ningen vad som enligt lag utgör tillbehör till fastigheten. Råder tvist om tillbehör, *ska* det anmälas.

Redogörelse *ska* lämnas för innehållet i sakägarförteckningen. Upplysning *ska* lämnas om att fastigheten *bjuds* ut med förbehåll att *bud ska* prövas enligt 40 §.

12 kap.

39 §

Om sakägarförteckningen *upp-tager* rättighet som *ej* enligt 33 § första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och *ej* heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket, *skall* fastigheten först *ropas* ut utan förbehåll om rättighetens bestånd och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid det senare *utropet* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid det föregående *utropet*, har *budet vid* det senare *utropet* företräde. Att ägarhypotek *ej* täcks utgör *ej* hinder mot att bud med förbehåll för rättigheten godtas.

Upp-tager sakägarförteckningen två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, *skall* fastigheten först *ropas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Bud som skyddar flera rättigheter än annat bud har företräde framför detta, om det *ej* leder till sämre täckning av fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När bud med förbehåll för rättighet *ej* täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att

Om sakägarförteckningen *upp-tar* rättighet som *inte* enligt 33 § första stycket är skyddad utan särskilt förbehåll och *inte* heller har förbehållits enligt 33 § andra stycket, *ska* fastigheten först *bjudas* ut utan förbehåll om rättighetens bestånd och därefter med sådant förbehåll. Uppnås vid det senare *budgivningsförfarandet* bud som täcker fordringar med bättre rätt än rättigheten eller som, utan att täcka dem, är lika högt som eller högre än budet vid det föregående *budgivningsförfarandet*, har det senare *budet* företräde. Att ägarhypotek *inte* täcks utgör *inte* hinder mot att bud med förbehåll för rättigheten godtas.

Upp-tar sakägarförteckningen två eller flera sådana rättigheter som avses i första stycket, *ska* fastigheten först *bjudas* ut utan förbehåll för någon av rättigheterna och därefter med förbehåll först endast för den rättighet som har bästa rätt och efter hand för ökat antal rättigheter enligt deras inbördes ordning. Bud som skyddar flera rättigheter än annat bud har företräde framför detta, om det *inte* leder till sämre täckning av fordran som har bättre rätt än någon av rättigheterna.

När bud med förbehåll för rättighet *inte* täcker fordringar med bättre rätt, kan rättighetshavaren skydda sin rättighet genom att betala

betala skillnaden mellan det budet och bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Om rättighetshavare i fall som avses i andra stycket är villig att betala enligt vad som sägs i tredje stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, *ej* ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans rättighet *skall* skyddas, *skall* fastigheten *ropas* ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

Om borgenär vars fordran *ej* har blivit täckt genom visst bud *godtager* budet, *skall* fordringen vid tillämpning av första–fjärde styckena anses täckt.

Om rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, *skall* det gälla.

skillnaden mellan det budet och bud utan förbehåll för rättigheten eller så stor del av skillnaden som behövs för att täcka fordringar med bättre rätt.

Om rättighetshavare i fall som avses i andra stycket är villig att betala enligt vad som sägs i tredje stycket men det sålunda erbjudna beloppet, till följd av att flera tillskott behövs, *inte* ensamt eller i förening med annat tillskott som bjuds är tillräckligt för att hans *eller hennes* rättighet *ska* skyddas, *ska* fastigheten *bjudas* ut med förbehåll för rättigheten och den eller de rättigheter som är skyddade genom tidigare bud och annat tillskott som bjuds.

Om borgenär vars fordran *inte* har blivit täckt genom visst bud *godtar* budet, *ska* fordringen vid tillämpning av första–fjärde styckena anses täckt.

Om rättighetshavare i stället för att betala ställer säkerhet, *ska* det gälla.

12 kap.

40 §

Innan *inrop* godtas *skall* Kronofogdemyndigheten pröva, om det i 32 § angivna villkoret för försäljning är uppfyllt. Även om detta är förhållandet får *inropet ej godtagas*, om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Utän hinder av första stycket *skall inrop godtagas*, om samtliga berörda sakägare medger det. Sökanden kan medge att *inrop* godtas fastän förrättningskostnaderna *ej* har blivit täckta.

Inrop får *ej* mot sökandens bestridande *godtagas*, om *exekutionsfordringen ej* täcks.

Innan *bud* godtas *ska* Kronofogdemyndigheten pröva, om det i 32 § angivna villkoret för försäljning är uppfyllt. Även om detta är förhållandet får *budet inte godtas*, om det är sannolikt att avsevärt högre köpeskilling kan uppnås.

Utän hinder av första stycket *ska bud godtas*, om samtliga berörda sakägare medger det. Sökanden kan medge att *bud* godtas fastän förrättningskostnaderna *inte* har blivit täckta.

Bud får *inte* mot sökandens bestridande *godtas*, om *utsökningensfordringen inte* täcks.

12 kap.

41 §

Sedan *inrop* har godtagits *skall inroparen* omedelbart lämna föreskriven handpenning. Kronofogdemyndigheten kan dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att bereda *inroparen* tillfälle att anskaffa handpenning, om uppehållet *ej kan antagas* medföra beaktansvärd olägenhet. Lämnas *ej* handpenning, *skall* fastigheten *ropas* ut på nytt.

I fall som avses i 39 § *skall* handpenning lämnas för varje *inrop*, även om fastigheten *skall ropas* ut på nytt. Om *inropet ej skall* bestå, återlämnas handpenningen.

Fullgör *ej inroparen* sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket, är *inropet* ogiltigt.

Sedan *bud* har godtagits *ska den som vunnit budgivningen* omedelbart lämna föreskriven handpenning. Kronofogdemyndigheten kan dock på begäran göra ett kort uppehåll i handläggningen för att bereda *den som vunnit budgivningen* tillfälle att anskaffa handpenning, om uppehållet *inte kan antas* medföra beaktansvärd olägenhet. Lämnas *inte* handpenning, *ska* fastigheten *bjudas* ut på nytt.

I fall som avses i 39 § *ska* handpenning lämnas för varje *bud*, även om fastigheten *ska bjudas* ut på nytt. Om *budet inte ska* bestå, återlämnas handpenningen.

Fullgör *inte den som vunnit budgivningen* sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket, är *budet* ogiltigt.

12 kap.

42 §

Sker ej inrop som godtas och fullföljs genom att handpenning lämnas, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *inrop* blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *skall* nytt försäljningsförsök göras, om *ej* sökanden avstår därifrån.

Har två auktioner hållits utan att fastigheten har blivit såld och saknas anledning *antaga* att fastigheten kan säljas inom rimlig tid, får Kronofogdemyndigheten avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.

Om ny auktion *skall* hållas, gäller vad som sägs i 18–41 §§. Anmälan av fordran eller rättighet som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.

Lämnas *inte bud* som godtas och fullföljs genom att handpenning lämnas, *ska* nytt försäljningsförsök göras, om sökanden begär det inom en vecka från auktionen. Har *bud* blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *ska* nytt försäljningsförsök göras, om *inte* sökanden avstår därifrån.

Har två auktioner hållits utan att fastigheten har blivit såld och saknas anledning *anta* att fastigheten kan säljas inom rimlig tid, får Kronofogdemyndigheten avvisa begäran om nytt försäljningsförsök.

Om ny auktion *ska* hållas, gäller vad som sägs i 18–41 §§. Anmälan av fordran eller rättighet som har skett för en auktion gäller även för senare auktion.

Skall nytt försäljningsförsök *ej* göras, *skall* utmätningen hävas. Detta gäller dock *ej medel* som *har influtit eller inflyter* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

Ska nytt försäljningsförsök *inte* göras, *ska* utmätningen hävas. Detta gäller dock *inte pengar* som *betalats in* med anledning av redan vidtagna åtgärder.

12 kap.

43 §

När ny auktion hålls sedan *inrop* har blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *skall* handpenningen *tagas* i anspråk i den mån det behövs för att sammanlagt samma belopp *skall* uppnås som vid den förra auktionen jämte ränta därå, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från tillträdesdagen till och med den nya tillträdesdagen och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *skall* täckas. Detta gäller även om fastigheten säljs med förbehåll för rättighet som *ej* har förbehållits vid den förra auktionen eller ändrade förhållanden har inträtt. Vad som *ej* behöver *tagas* i anspråk *skall* återlämnas när den nye *inroparen* har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir fastigheten *ej* såld vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Hålls *ej* ny auktion, *skall* handpenningen användas till betalning av förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Vad som *ej* behöver *tagas* i anspråk *skall* återlämnas.

När ny auktion hålls sedan *bud* har blivit ogiltigt enligt 41 § tredje stycket, *ska* handpenningen *tas* i anspråk i den mån det behövs för att sammanlagt samma belopp *ska* uppnås som vid den förra auktionen jämte ränta därå, beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635), från tillträdesdagen till och med den nya tillträdesdagen och för att även förrättningskostnaderna med anledning av den nya auktionen *ska* täckas. Detta gäller även om fastigheten säljs med förbehåll för rättighet som *inte* har förbehållits vid den förra auktionen eller ändrade förhållanden har inträtt. Vad som *inte* behöver *tas* i anspråk *ska* återlämnas när den nye *vinnaren av budgivningen* har fullgjort sin betalningsskyldighet. Blir fastigheten *inte* såld vid den nya auktionen, är hela handpenningen förverkad.

Hålls *inte* ny auktion, *ska* handpenningen användas till betalning av förrättningskostnader som har blivit onyttiga. Vad som *inte* behöver *tas* i anspråk *ska* återlämnas.

12 kap.

44 §

Sedan auktion som har lett till försäljning av fastigheten har *vunnit* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpebrev.

Sedan auktion som har lett till försäljning av fastigheten har *vunnit* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpebrev.

Visar *inroparen* att han har bjudit för annans räkning, *skall* köpebrev utfärdas till denne.

Visar *den som vunnit budgivningen* att han *eller hon* har bjudit för annans räkning, *ska* köpebrev utfärdas till denne.

Prop. 2021/22:197
Bilaga 2

12 kap.

45 §

Sedan fastigheten har sålts svarar den *ej* för fordran som avses i 25 § första stycket 1.

Borgenär som har pantbrev kan *ej* efter fastighetens försäljning mot köparen göra gällande pant rätt i fastigheten för större fordran än som har avräknats på köpeskillingen jämte utfäst ränta därå från tillträdesdagen samt framtida skadestånd och kostnad som för anleds av fordringsförhållandet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på den kontanta köpeskillingen och den förra ägaren blir fri från ansvar härför. I fall som avses i 44 § andra stycket blir även den som har *gjort inropet* betalningsskyldig.

Sedan fastigheten har sålts svarar den *inte* för fordran som avses i 25 § första stycket 1.

Borgenär som har pantbrev kan *inte* efter fastighetens försäljning mot köparen göra gällande pant rätt i fastigheten för större fordran än som har avräknats på köpeskillingen jämte utfäst ränta därå från tillträdesdagen samt framtida skadestånd och kostnad som för anleds av fordringsförhållandet.

Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på den kontanta köpeskillingen och den förra ägaren blir fri från ansvar härför. I fall som avses i 44 § andra stycket blir även den som har *vunnit budgivningen* betalningsskyldig.

12 kap.

46 §

Köpare som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket får tillträda fastigheten på den dag som har bestämts för köpeskillingens fördelning. Han svarar därefter för ägares skyldigheter i den mån de *skall* fullgöras efter tillträdesdagen.

Vill köparen att i sakägarförteckningen upptagen arrende- eller hyresrätt, som *ej* är skyddad enligt 33 § första stycket eller har förbehållits enligt 33 § andra stycket eller vid auktionen, *skall* upphöra, åligger det honom att inom en månad från tillträdesdagen säga upp avtalet. I annat fall gäller avtalet mot honom. Beträffande den tidpunkt vid

Köpare som har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket får tillträda fastigheten på den dag som har bestämts för köpeskillingens fördelning. Han *eller hon* svarar därefter för ägares skyldigheter i den mån de *ska* fullgöras efter tillträdesdagen.

Vill köparen att i sakägarförteckningen upptagen arrende- eller hyresrätt, som *inte* är skyddad enligt 33 § första stycket eller har förbehållits enligt 33 § andra stycket eller vid auktionen, *ska* upphöra, åligger det honom *eller henne* att inom en månad från tillträdesdagen säga upp avtalet. I annat fall gäller avtalet mot honom *eller henne*. Beträffande

vilken arrende- eller hyresavtal *skall* upphöra med anledning av uppsägning gäller vad som är föreskrivet i fråga om uppsägning efter frivillig överlåtelse av fastighet.

Om rätt i vissa fall för arrendator eller hyresgäst att begära förlängning av avtalet eller att få ersättning vid uppsägning finns särskilda föreskrifter.

den tidpunkt vid vilken arrende- eller hyresavtal *ska* upphöra med anledning av uppsägning gäller vad som är föreskrivet i fråga om uppsägning efter frivillig överlåtelse av fastighet.

Om rätt i vissa fall för arrendator eller hyresgäst att begära förlängning av avtalet eller att få ersättning vid uppsägning finns särskilda föreskrifter.

12 kap.

48 §

Köparen *skall* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket även om auktionen överklagas.

Utan hinder av att auktionen överklagas får köparen tillträda fastigheten på den bestämda dagen, om *ej* dessförinnan annat har *förordnats* enligt 18 kap. 12 eller 19 §. Får han på grund av sådant *förordnande ej* tillträda fastigheten och är hindret *ej* hävt inom tre månader från den bestämda tillträdesdagen, får han frånträda köpet och återfå vad han har betalat jämte upplupen ränta, om han gör anmälan därom hos Kronofogdemyndigheten medan hindret alltjämt består.

Köparen *ska* fullgöra sin betalningsskyldighet enligt 35 § fjärde stycket även om auktionen överklagas.

Utan hinder av att auktionen överklagas får köparen tillträda fastigheten på den bestämda dagen, om *inte* dessförinnan annat har *beslutats* enligt 18 kap. 12 eller 19 §. Får han *eller hon* på grund av sådant *beslut inte* tillträda fastigheten och är hindret *inte* hävt inom tre månader från den bestämda tillträdesdagen, får han *eller hon* frånträda köpet och återfå vad han *eller hon* har betalat jämte upplupen ränta, om han *eller hon* gör anmälan därom hos Kronofogdemyndigheten medan hindret alltjämt består.

12 kap.

49 §

När någon av flera gemensamt intecknade fastigheter *skall* säljas på auktion har den som har fordran med panträtt på grund av den gemensamma inteckningen rätt att *indraga* annan av de intecknade fastigheterna i försäljningen, om den svarar för det intecknade beloppet eller av detta före den fastighet som *skall* säljas. *Ska* denna säljas för panträtts-havarens fordran eller för fordran som har lika eller bättre rätt, får

När någon av flera gemensamt intecknade fastigheter *ska* säljas på auktion har den som har fordran med panträtt på grund av den gemensamma inteckningen rätt att *dra in* annan av de intecknade fastigheterna i försäljningen, om den svarar för det intecknade beloppet eller av detta före den fastighet som *ska* säljas. *Ska* denna säljas för panträtts-havarens fordran eller för fordran som har lika eller bättre rätt, får

han även *indraga* fastighet som svarar för inteckningen först efter den fastighet som *skall* säljas.

Yrkande om indragning *skall* framställas hos Kronofogdemyndigheten senast vid *bevakningssammanträdet*. Fastighetens ägare *skall* beredas tillfälle att yttra sig över yrkandet. *Bevakningssammanträde och auktion skall inställas* och *nya tider* sätts ut, om det behövs för att yrkandet ska hinna prövas.

Bifalls yrkandet, anses den indragna fastigheten utmätt när beslutet meddelas. Den får *ej* säljas innan beslutet har *vunnit* laga kraft.

han *eller hon* även *dra in* fastighet som svarar för inteckningen först efter den fastighet som *ska* säljas.

Yrkande om indragning *ska* framställas hos Kronofogdemyndigheten senast vid *den tidpunkt Kronofogdemyndigheten bestämmer*. Fastighetens ägare *ska ges* tillfälle att yttra sig över yrkandet. *Auktion och i förekommande fall bevakningssammanträde ska ställas in* och sätts ut *på nytt*, om det behövs för att yrkandet ska hinna prövas.

Bifalls yrkandet, anses den indragna fastigheten utmätt när beslutet meddelas. Den får *inte* säljas innan beslutet har *fått* laga kraft.

12 kap.

51 §

Om samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *skall* säljas på auktion och förhållande som anges i 52 § andra stycket *ej* föreligger, upprättas gemensam sakägarförteckning för fastigheterna. Rättighet i någon av fastigheterna *skall* härvid anses upplåten i dem alla. Vid auktionen *ropas* fastigheterna ut gemensamt.

Om samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *ska* säljas på auktion och förhållande som anges i 52 § andra stycket *inte* föreligger, upprättas gemensam sakägarförteckning för fastigheterna. Rättighet i någon av fastigheterna *ska* härvid anses upplåten i dem alla. Vid auktionen *bjuds* fastigheterna ut gemensamt.

12 kap.

52 §

Skall flera av gemensamt in-tecknade fastigheter men inte alla säljas på auktion, gäller 53–55 §§.

När samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *skall* säljas, gäller likaledes 53–55 §§, om

1. fastigheterna har olika ägare,
2. någon av fastigheterna med stöd av 49 § har *indragits* i försäljningen,
3. någon av fastigheterna endast i andra hand svarar för gemensam inteckning,

Ska flera av gemensamt in-tecknade fastigheter men inte alla säljas på auktion, gäller 53–55 §§.

När samtliga fastigheter som besväras av gemensam inteckning *ska* säljas, gäller likaledes 53–55 §§, om

1. fastigheterna har olika ägare,
2. någon av fastigheterna med stöd av 49 § har *dragits in* i försäljningen,
3. någon av fastigheterna endast i andra hand svarar för gemensam inteckning,

4. någon av fastigheterna be-
sväras av särskild inteckning,

5. någon fastighets ansvar för
gemensam inteckning inte avser
inteckningens hela belopp,

6. det yrkas av innehavare av
sådan rättighet i någon av fastig-
heterna som *ej skall* bestå oavsett
om fastigheten säljs, eller

7. det i annat fall yrkas av ägare
eller borgenär vars rätt kan bero
därav.

Yrkande som avses i andra
stycket 6 eller 7 *skall* framställas
senast vid bevakningssamman-
trädet.

4. någon av fastigheterna be-
sväras av särskild inteckning,

5. någon fastighets ansvar för
gemensam inteckning inte avser
inteckningens hela belopp,

6. det yrkas av innehavare av
sådan rättighet i någon av fastig-
heterna som *inte ska* bestå oavsett
om fastigheten säljs, eller

7. det i annat fall yrkas av ägare
eller borgenär vars rätt kan bero
därav.

Yrkande som avses i andra
stycket 6 eller 7 *ska* framställas
senast vid bevakningssammanträ-
det. *Om bevakningssammanträde
inte ska hållas ska yrkandet fram-
ställas innan Kronofogdemyndig-
heten fastställer sakägarförteck-
ningen.*

12 kap.

53 §

Särskild sakägarförteckning
skall upprättas för varje fastighet
som *skall* säljas. Förteckningen
upprättas som om försäljningen
hade begärts på grund av den bästa
gemensamma inteckningen, om *ej
exekutionsfordringen* har bättre
rätt. Fordran med panträtt på
grund av gemensam inteckning
upptas för varje fastighet med det
belopp för vilket fastigheten
svarar i förhållande till de andra
fastigheterna. Kan ansvaret
komma att vid försäljningen vid-
gas härutöver, *skall* det anmärkas.
Beträffande fastighet som svarar
endast i andra hand anges om
sådant ansvar kan ifrågakomma.

När fastighet har *indragits* i
försäljningen enligt 49 §, *skall* vid
beräkning av tillägg enligt 6 kap.
3 § jordabalken anses som om
fastigheten hade utmätts samtidigt
med den ursprungligen utmätta
fastigheten.

Särskild sakägarförteckning *ska*
upprättas för varje fastighet som
ska säljas. Förteckningen upp-
rättas som om försäljningen hade
begärts på grund av den bästa
gemensamma inteckningen, om
inte utsökningsfordringen har
bättre rätt. Fordran med panträtt
på grund av gemensam inteckning
upptas för varje fastighet med det
belopp för vilket fastigheten
svarar i förhållande till de andra
fastigheterna. Kan ansvaret
komma att vid försäljningen vid-
gas härutöver, *ska* det anmärkas.
Beträffande fastighet som svarar
endast i andra hand anges om
sådant ansvar kan ifrågakomma.

När fastighet har *dragits in* i
försäljningen enligt 49 §, *ska* vid
beräkning av tillägg enligt 6 kap.
3 § jordabalken anses som om
fastigheten hade utmätts samtidigt
med den ursprungligen utmätta
fastigheten.

12 kap.
54 §

Vid auktionen *skall* fastigheterna *ropas* ut var för sig. Därefter *skall* de *ropas* ut gemensamt, om de har samma ägare. Efterföljande gemensamt *utrop* *skall* även *eljest äga rum*, om full betalning *ej* har uppnåtts för fordran för vilken samtliga fastigheter svarar eller fastigheternas ägare är ense om att de *skall ropas* ut gemensamt.

Uppnås vid gemensamt *utrop* högre bud än summan av buden vid de särskilda *utropen*, *skall* budet vid det gemensamma *utropet* ha företräde. Den köpeskillning som har bjudits vid det gemensamma *utropet* *skall* fördelas på fastigheterna efter de värden som har åsatts dem i målet. Fastighets andel i den gemensamma köpeskillningen utgör dock minst vad som har bjudits för den fastigheten vid särskilt *utrop*. Har någon av fastigheterna *ropats* ut med tillbehör som *ej* ingick i det värde efter vilket dess andel i köpeskillningen *skall* beräknas eller *ropats* ut utan tillbehör som omfattades av nämnda värde, *skall* den fastighetens värde vid tillämpningen av det sagda jämkas efter vad som påkallas av nämnda förhållande. Uppgår i fråga om någon av fastigheterna dess andel i köpeskillningen och andra tillgängliga *medel* *ej* till skyddsbeloppet och *skall* därför frågan om den fastighetens försäljning förfalla, *skall* de övriga fastigheterna *ropas* ut gemensamt.

Uppnås *ej* bud som förslår till betalning av någon del av *exekutionsfordringen*, får *ej* någon av fastigheterna säljas.

Har fastighet *indragits* i försäljningen med stöd av 49 §, *skall*

Vid auktionen *ska* fastigheterna *bjudas* ut var för sig. Därefter *ska* de *bjudas* ut gemensamt, om de har samma ägare. Efterföljande gemensamt *budgivningsförfarande* *ska* även *annars ske*, om full betalning *inte* har uppnåtts för fordran för vilken samtliga fastigheter svarar eller fastigheternas ägare är ense om att de *ska bjudas* ut gemensamt.

Uppnås vid gemensamt *budgivningsförfarande* högre bud än summan av buden vid de särskilda *budgivningsförfarandena*, *ska* budet vid det gemensamma *budgivningsförfarandet* ha företräde. Den köpeskillning som har bjudits vid det gemensamma *budgivningsförfarandet* *ska* fördelas på fastigheterna efter de värden som har åsatts dem i målet. Fastighets andel i den gemensamma köpeskillningen utgör dock minst vad som har bjudits för den fastigheten vid särskilt *budgivningsförfarande*. Har någon av fastigheterna *bjudits* ut med tillbehör som *inte* ingick i det värde efter vilket dess andel i köpeskillningen *ska* beräknas eller *bjudits* ut utan tillbehör som omfattades av nämnda värde, *ska* den fastighetens värde vid tillämpningen av det sagda jämkas efter vad som påkallas av nämnda förhållande. Uppgår i fråga om någon av fastigheterna dess andel i köpeskillningen och andra tillgängliga *pengar* *inte* till skyddsbeloppet och *ska* därför frågan om den fastighetens försäljning förfalla, *ska* de övriga fastigheterna *bjudas* ut gemensamt.

Uppnås *inte* bud som förslår till betalning av någon del av *ut-sökningsfordringen*, får *inte* någon av fastigheterna säljas.

Har fastighet *dragits in* i försäljningen med stöd av 49 §, *ska*

den ursprungligen utmätta fastigheten *ropas* ut först. Om därvid *ej* uppnås bud som förslår till betalning av någon del av *exekutionsfordringen*, får fastigheten *ej* säljas. Blir den *ej* såld, *skall ej* heller den indragna fastigheten säljas.

Fastighet som endast i andra hand svarar för fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får *ej* säljas för den fordringen innan det har visat sig att betalning *ej* kan utgå ur den fastighet som svarar i första hand. I andra hand ansvarig fastighet får *ej* heller säljas, om dess ägare eller annan sakägare betalar den brist för vilken fastigheten *skall* svara eller ställer säkerhet för beloppet. Gemensamt *utrop* av fastigheterna behöver *ej* ske annat än om särskilda skäl föreligger.

den ursprungligen utmätta fastigheten *bjudas* ut först. Om därvid *inte* uppnås bud som förslår till betalning av någon del av *utsökningsfordringen*, får fastigheten *inte* säljas. Blir den *inte* såld, *ska inte* heller den indragna fastigheten säljas.

Fastighet som endast i andra hand svarar för fordran med panträtt på grund av gemensam inteckning får *inte* säljas för den fordringen innan det har visat sig att betalning *inte* kan utgå ur den fastighet som svarar i första hand. I andra hand ansvarig fastighet får *inte* heller säljas, om dess ägare eller annan sakägare betalar den brist för vilken fastigheten *ska* svara eller ställer säkerhet för beloppet. Gemensamt *budgeteringsförfarande* av fastigheterna behöver *inte* ske annat än om särskilda skäl föreligger.

12 kap.

55 §

Om rättighet har förbehållits vid särskilt *utrop*, *skall* förbehållet gälla även vid efterföljande *gemensamt utrop*. Har rättigheten *ej* förbehållits vid det särskilda *utropet*, tillämpas 39 § även vid det gemensamma *utropet*.

Vid tillämpning av 40 § *skall* prövningen *hurvida* avsevärt högre köpeskillning kan uppnås avse den sammanlagda köpeskillningen för samtliga fastigheter *som har ropats in vid auktionen*.

Handpenning *skall* lämnas efter varje *inrop*, även om *inropad* fastighet *skall ropas* ut på nytt. Om *inropet ej skall* bestå, återlämnas handpenningen.

Fordran som på grund av gemensam inteckning är förenad med panträtt i såld fastighet be-

Om rättighet har förbehållits vid särskilt *budgeteringsförfarande*, *ska* förbehållet gälla även vid efterföljande gemensamt *budgeteringsförfarande*. Har rättigheten *inte* förbehållits vid det särskilda *budgeteringsförfarandet*, tillämpas 39 § även vid det gemensamma *budgeteringsförfarandet*.

Vid tillämpning av 40 § *ska* prövningen *om* avsevärt högre köpeskillning kan uppnås avse den sammanlagda köpeskillningen för samtliga fastigheter *där bud har avgetts*.

Handpenning *ska* lämnas efter varje *vunnet budgeteringsförfarande*, även om fastighet *ska bjudas* ut på nytt. Om *budgetet inte ska* bestå, återlämnas handpenningen.

Fordran som på grund av gemensam inteckning är förenad med panträtt i såld fastighet betalas

talas kontant, om *ej* köparen och den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad avtalar annat.

kontant, om *inte* köparen och den som enligt sakägarförteckningen är betalningsberättigad avtalar annat.

Prop. 2021/22:197
Bilaga 2

12 kap. 56 §³⁵

Sådant förordnande av Kronofogdemyndigheten om fortsatt in-teckningsansvar som avses i 6 kap. 12 § jordabalken får meddelas på begäran av köparen.

Har fastighet sålts i fall som avses i 6 kap. 12 § andra stycket andra eller tredje meningen jordabalken, får *förordnande* om fortsatt in-teckningsansvar meddelas beträffande gemensam in-teckning som besvärar fastigheten endast om fastigheten i förhållande till de andra gemensamt in-tecknade fastigheterna svarar för hela in-teckningen och den fordran som är förenad med panträtt på grund av in-teckningen blivit täckt. Om *medel som har inlutit genom* särskild försäljning av tillbehör utfaller på pantbrevets belopp, får *förordnande ej* meddelas beträffande motsvarande del av in-teckningen.

Begäran om *förordnande* enligt denna paragraf *skall* framställas senast vid sammanträdet för köpeskillingens fördelning eller, vid försäljning under hand, innan Kronofogdemyndigheten utfärdar köpebrev. Därvid *skall* pantbrevet ges in, om det inte redan är tillgängligt för Kronofogdemyndigheten eller om Kronofogdemyndigheten i annat fall finner skäl att medge undantag.

Beslut av Kronofogdemyndigheten om fortsatt in-teckningsansvar som avses i 6 kap. 12 § jordabalken får meddelas på begäran av köparen.

Har fastighet sålts i fall som avses i 6 kap. 12 § andra stycket andra eller tredje meningen jordabalken, får *beslut* om fortsatt in-teckningsansvar meddelas beträffande gemensam in-teckning som besvärar fastigheten endast om fastigheten i förhållande till de andra gemensamt in-tecknade fastigheterna svarar för hela in-teckningen och den fordran som är förenad med panträtt på grund av in-teckningen blivit täckt. Om *inbetalade pengar efter* särskild försäljning av tillbehör utfaller på pantbrevets belopp, får *beslut inte* meddelas beträffande motsvarande del av in-teckningen.

Begäran om *beslut* enligt denna paragraf *ska* framställas senast vid sammanträdet för köpeskillingens fördelning eller, vid försäljning under hand, innan Kronofogdemyndigheten utfärdar köpebrev. Därvid *ska* pantbrevet ges in, om det inte redan är tillgängligt för Kronofogdemyndigheten eller om Kronofogdemyndigheten i annat fall finner skäl att medge undantag.

12 kap. 62 §

Bestämmelserna i 3–61 §§ gäller i tillämpliga delar även när utmätning av fast egendom har

Bestämmelserna i 3–61 §§ gäller i tillämpliga delar även när utmätning av fast egendom har

³⁵ SFS senaste lydelse 1994:444.

skett medan *gäldenärens* rätt är villkorlig och när utmätning av fast egendom *ej* har avsett hel fastighet, om *ej* annat följer av 63–68 §§.

skett medan *svarandens* rätt är villkorlig och när utmätning av fast egendom *inte* har avsett hel fastighet, om *inte* annat följer av 63–68 §§.

12 kap.

63 §

Har, i fall då överlåtelse av fastighet är beroende av villkor, fastigheten blivit utmätt för fordran hos överlåtaren, får försäljning *ej* ske förrän det visar sig om villkoret uppfylls.

Vad som sägs i första stycket gäller också om del av fastighet genom överlåtelse har kommit i särskild ägares hand och fastigheten har blivit utmätt för fordran hos överlåtaren innan fastighetsbildning som enligt lag utgör villkor för överlåtelsens giltighet har kommit till stånd. Skulle det medföra betydande *tidsutdräkt* att avvakta *huruvida* fastighetsbildningen kommer till stånd, får dock fastigheten säljas med förbehåll för den rätt som tillkommer förvärvaren. Försäljningen omfattar då även *gäldenärens* rätt mot förvärvaren. Köparen svarar för *gäldenärens* skyldigheter mot förvärvaren.

Har, i fall då överlåtelse av fastighet är beroende av villkor, fastigheten blivit utmätt för fordran hos överlåtaren, får försäljning *inte* ske förrän det visar sig om villkoret uppfylls.

Vad som sägs i första stycket gäller också om del av fastighet genom överlåtelse har kommit i särskild ägares hand och fastigheten har blivit utmätt för fordran hos överlåtaren innan fastighetsbildning som enligt lag utgör villkor för överlåtelsens giltighet har kommit till stånd. Skulle det medföra betydande *dröjsmål* att avvakta *om* fastighetsbildningen kommer till stånd, får dock fastigheten säljas med förbehåll för den rätt som tillkommer förvärvaren. Försäljningen omfattar då även *svarandens* rätt mot förvärvaren. Köparen svarar för *svarandens* skyldigheter mot förvärvaren.

12 kap.

64 §

Har, i fall då förvärv av fastighet eller del av fastighet är beroende av villkor, egendomen blivit utmätt för fordran hos förvärvaren, *skall* Kronofogdemyndigheten bjuda ut *gäldenärens* rätt till egendomen till försäljning i den ordning som gäller för *exekutiv* försäljning av utmätt rättighet. Kommer försäljning till stånd, svarar köparen för *gäldenärens* skyldigheter mot sin fångesman, Ansökan om inteckning, som har gjorts samma dag som utmät-

Har, i fall då förvärv av fastighet eller del av fastighet är beroende av villkor, egendomen blivit utmätt för fordran hos förvärvaren, *ska* Kronofogdemyndigheten bjuda ut *svarandens* rätt till egendomen till försäljning i den ordning som gäller för *tvångsvis* försäljning av utmätt rättighet. Kommer försäljning till stånd, svarar köparen för *svarandens* skyldigheter mot sin fångesman, Ansökan om inteckning, som har gjorts samma dag som utmät-

ningen eller senare, förfaller genom försäljningen, om *ej* Kronofogdemyndigheten på begäran av köparen *förordnar* annat.

Kan det inte utan betydande *tidsutdräkt* avvaktas om det för förvärvet gällande villkoret uppfylls, kan anstånd med försäljningen medges tills det visar sig om så blir fallet. Uppfylls villkoret, sker försäljning i den ordning som i allmänhet gäller för *exekutiv* försäljning av fast egendom.

När försäljning som har skett enligt första stycket har *vunnit* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpehandling.

ningen eller senare, förfaller genom försäljningen, om *inte* Kronofogdemyndigheten på begäran av köparen *beslutar* annat.

Kan det inte utan betydande *dröjsmål* avvaktas om det för förvärvet gällande villkoret uppfylls, kan anstånd med försäljningen medges tills det visar sig om så blir fallet. Uppfylls villkoret, sker försäljning i den ordning som i allmänhet gäller för *tvångsvis* försäljning av fast egendom.

När försäljning som har skett enligt första stycket har *fått* laga kraft och köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpehandling.

12 kap.

66 §

Om villkoret uppfylls i fall som avses i 63 § eller om förvärvet går åter i fall som avses i 64 § andra stycket, *skall* Kronofogdemyndigheten driva in eller bjuda ut till försäljning vad som därefter tillkommer *gäldenären* och omfattas av utmätningen. Härvid tillämpas den ordning som enligt 8 och 9 kap. gäller i fråga om utmätt fordran eller rättighet.

Om villkoret uppfylls i fall som avses i 63 § eller om förvärvet går åter i fall som avses i 64 § andra stycket, *ska* Kronofogdemyndigheten driva in eller bjuda ut till försäljning vad som därefter tillkommer *svaranden* och omfattas av utmätningen. Härvid tillämpas den ordning som enligt 8 och 9 kap. gäller i fråga om utmätt fordran eller rättighet.

12 kap.

67 §

Har endast andel i fastighet blivit utmätt men *skall* enligt 8 kap. 8 § hela fastigheten säljas på auktion, *skall* av sakägarförteckningen framgå vilka fordringar och rättigheter som belastar varje särskild andel. Skyddsbeloppet *skall* bestämmas så att fordringar, som gäller i den först utmätta andelen enbart eller i nämnda andel jämte annan andel och som har bättre rätt än *exe-*

Har endast andel i fastighet blivit utmätt men *ska* enligt 8 kap. 8 § hela fastigheten säljas på auktion, *ska* av sakägarförteckningen framgå vilka fordringar och rättigheter som belastar varje särskild andel. Skyddsbeloppet *ska* bestämmas så att fordringar, som gäller i den först utmätta andelen enbart eller i nämnda andel jämte annan andel och som har bättre rätt än *ut-*

kutionsfordringen, samt förrättningskostnaderna blir fullt täckta.

Är någon av delägarna i konkurs, får borgenär utöva anslutningsrätt enligt 13 § även om han har förmånsrätt endast i andel av fastigheten.

sökningsfordringen, samt förrättningskostnaderna blir fullt täckta.

Är någon av delägarna i konkurs, får borgenär utöva anslutningsrätt enligt 13 § även om han *eller hon* har förmånsrätt endast i andel av fastigheten.

12 kap.

68 §

När andel i fastighet har sålts enligt 8 kap. 9 § andra stycket och försäljningen har *vunnit* laga kraft samt köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpebrev.

När andel i fastighet har sålts enligt 8 kap. 9 § andra stycket och försäljningen har *fått* laga kraft samt köparen har fullgjort sin betalningsskyldighet, utfärdar Kronofogdemyndigheten köpebrev.

13 kap. Redovisning av *influtna medel*

13 kap. Redovisning av *pengar*

Allmänna bestämmelser om redovisning

13 kap.

1 §³⁶

Medel som har flutit in till Kronofogdemyndigheten i mål om utmätning skall redovisas så snart som möjligt. Är influtet belopp ringa och kan det antas att ytterligare medel kommer att flyta in i målet, får myndigheten avvakta med redovisningen.

Pengar som ska fördelas ska redovisas så snart som möjligt.

Om det sammanlagda belopp som tillkommer en borgenär understiger 100 kronor ska beloppet bara betalas ut om det finns särskilda skäl.

Pengar som inte kan betalas ut till den betalningsberättigade borgenären ska i första hand fördelas mellan övriga mål där fordringen inte har fått full täckning. Kan betalning inte ske till någon annan borgenär ska pengarna återbetalas till svaranden. Om utbetalning eller återbetalning inte är möjlig inom tio

Vid utmätning för ej förfallet underhållsbidrag enligt 7 kap. 6 § andra stycket får redovisning ske tidigast i nära anslutning till den tidpunkt då bidraget förfaller till betalning.

år tillfaller pengarna staten. Om pengar ska tillfalla staten, gäller det även inlåningsräntan.

Om utmätning har skett för underhållsbidrag innan det har förfallit till betalning ska redovisning ske i nära anslutning till den tidpunkt då bidraget förfaller till betalning.

13 kap.

2 §

Vad som sägs i detta kapitel om *influtna medel* gäller även ränta som utgår på *medlen* till och med den i 6 § angivna fördelningsdagen. *Ränta på belopp som innesår därefter tillkommer den som är berättigad till beloppet.*

Vad som sägs i detta kapitel om *pengar som ska fördelas* gäller även ränta som *enligt utsökningstiteln* utgår på *pengarna* till och med den i 6 § angivna fördelningsdagen.

Om fördelat belopp inte kan betalas ut i samband med fördelningsdagen ska utbetalningen innefatta upplupen inlåningsränta från fördelningsdagen fram till dess utbetalning sker.

13 kap.

4 §

För fördelning av influtna medel skall Kronofogdemyndigheten hålla fördelningssammanträde, när det är föreskrivet i balken eller när det i annat fall är oklart hur medlen skall fördelas.

Kronofogdemyndigheten ska hålla ett fördelningssammanträde när det är oklart hur pengar ska fördelas eller om Kronofogdemyndigheten i annat fall anser att det behövs. Sådant sammanträde får inte hållas senare än tillträdesdag som bestämts enligt 12 kap. 36 §.

Sammanträde som *ej* har blivit utsatt i samband med kungörande av auktion *skall* kungöras särskilt, om det är *behövligt* med hänsyn till okända sakägare eller av annat skäl. Kungörande *skall* ske i god tid och på lämpligt sätt. Sökanden, *gäldenären* och andra kända sakägare *skall* kallas till sammanträdet.

Sammanträde som *inte* har blivit utsatt i samband med kungörande av auktion *ska* kungöras särskilt, om det *behövs* med hänsyn till okända sakägare eller av annat skäl. Kungörande *ska* ske i god tid och på lämpligt sätt. Sökanden, *svaranden* och andra kända sakägare *ska* kallas till sammanträdet.

13 kap.

6 §³⁷

En fordran som *skall* beaktas *skall* tas upp med det belopp som den uppgår till på fördelningsdagen.

Vid bedömningen av om en fordran är förenad med särskild förmånsrätt i en fastighet *skall* ett pantbrev vars belopp är bestämt i utländsk valuta räknas om till svenska kronor enligt den kurs som gäller på fördelningsdagen. Pantbrevets belopp får dock inte sättas högre än det belopp som har bestämts vid omräkning enligt 12 kap. 27 § fjärde stycket.

Som fördelningsdag anses den dag till vilken fördelningssammanträde är utsatt, även om det då finns något hinder mot att verkställa fördelningen. Om det inte hålls något sammanträde, anses den dag *då Kronofogdemyndighetens beslut meddelas* som fördelningsdag.

Vid fördelning räknas som fordran i ett mål även sådan förrättningskostnad som avser endast det målet.

Begär borgenär betalning för fordran som *ej* har anmälts i tid, *skall* utdelning utgå av överskott, om sådant uppkommer.

En fordran som *ska* beaktas *skaltas* tas upp med det belopp som den uppgår till på fördelningsdagen.

Vid bedömningen av om en fordran är förenad med särskild förmånsrätt i en fastighet *ska* ett pantbrev vars belopp är bestämt i utländsk valuta räknas om till svenska kronor enligt den kurs som gäller på fördelningsdagen. Pantbrevets belopp får dock inte sättas högre än det belopp som har bestämts vid omräkning enligt 12 kap. 27 § fjärde stycket.

Som fördelningsdag anses den dag till vilken fördelningssammanträde är utsatt, även om det då finns något hinder mot att verkställa fördelningen. Om det inte hålls något sammanträde, anses den dag *Kronofogdemyndighetens meddelar* beslut som fördelningsdag.

Vid fördelning räknas som fordran i ett mål även sådan förrättningskostnad som avser endast det målet.

Begär borgenär betalning för fordran som *inte* har anmälts i tid, *ska* utdelning utgå av överskott, om sådant uppkommer.

13 kap.

7 §³⁸

Är fordran eller därmed förenad förmånsrätt beroende av villkor eller tvistig eller är förmånsrätt beroende av att sökt in-teckning beviljas, *skall* Kronofogdemyndigheten avsätta *vad* som belöper på fordringen i avvaktan på att villkoret uppfylls eller förfaller eller att tvisten eller frågan om in-teckning blir slutligt avgjord.

Är fordran eller därmed förenad förmånsrätt beroende av villkor eller tvistig eller är förmånsrätt beroende av att sökt in-teckning beviljas, *ska* Kronofogdemyndigheten avsätta *det* som belöper på fordringen i avvaktan på att villkoret uppfylls eller förfaller eller att tvisten eller frågan om in-teckning blir slutligt avgjord.

³⁷ SFS senaste lydelse 2004:448.

³⁸ SFS senaste lydelse 1994:480.

Avsättning *skall* dock *ej* ske i fall då tvist *skall* prövas enligt tredje stycket.

Borgenär vars fordran eller förmånsrätt är tvistig *skall*, om det *ej* av särskilda skäl är obehövt, föreläggas att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom väcka talan om rätten till *medlen* mot sakägare som *medlen skall* tillkomma om borgenärens anspråk faller bort. *Efterkommer* borgenären *ej* föreläggandet, har han förlorat sin rätt till *medlen*, om *ej* motparten inom den angivna tiden har väckt talan mot borgenären.

Kan fördelningen *ej* utan betydande olägenhet för parterna avslutas utan att tvisten har blivit avgjord, *skall* Kronofogdemyndigheten själv pröva tvisten, om det är ändamålsenligt. Därvid gäller vad som sägs i 2 kap. 22 och 23 §§.

Avsättning *ska* dock *inte* ske om tvist *ska* prövas enligt tredje stycket.

Borgenär vars fordran eller förmånsrätt är tvistig *ska*, om det *inte* av särskilda skäl är obehövt, föreläggas att inom en månad från det att föreläggandet delgavs honom *eller henne* väcka talan om rätten till *pengarna* mot sakägare som *pengarna ska* tillkomma om borgenärens anspråk faller bort. *Följer inte* borgenären föreläggandet, har han *eller hon* förlorat sin rätt till *pengarna*, om *inte* motparten inom den angivna tiden har väckt talan mot borgenären.

Kan fördelningen *inte* utan betydande olägenhet för parterna avslutas utan att tvisten har blivit avgjord, *ska* Kronofogdemyndigheten själv pröva tvisten, om det är ändamålsenligt. Då gäller vad som sägs i 3 kap. 23 och 24 §§.

13 kap.

8 §

När *medel* avsätts enligt 7 §, *skall* Kronofogdemyndigheten ange hur *det skall förfaras* med dem om fordringen faller bort helt eller delvis.

När *pengar* avsätts enligt 7 §, *ska* Kronofogdemyndigheten ange hur *de ska fördelas* om fordringen helt eller delvis faller bort.

13 kap.

9 §

Om alla berörda sakägare är *ense* om hur *medlen skall* fördelas, *skall* fördelningen *ske i enlighet därmed*.

Om alla berörda sakägare är *överens* om hur *pengarna ska* fördelas, *ska* fördelningen *göras enligt överenskommelsen*.

**Särskilda bestämmelser
beträffande registrerat skepp,
registrerat luftfartyg m.m. och
fast egendom**

**Särskilda bestämmelser för
registrerat skepp, registrerat
luftfartyg m.m. och fast
egendom**

13 kap.

10 §

När registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fastighet har sålts på auktion, *skall* behållen avkastning av egendomen, ersättning som har *influtit* med anledning av misslyckat försök att sälja egendomen och tillskott som någon har betalat för att bevara sin rätt vid försäljningen fördelas tillsammans med köpeskillingen för egendomen. *Medel som har influtit genom särskild försäljning av tillbehör till fastighet skall* fördelas samtidigt som köpeskillingen för fastigheten.

Fördelningen *skall* ske i enlighet med sakägarförteckningen, om det *ej* framgår att fordran understiger *vad* som anges i förteckningen. Angående begränsning av inteckningshavares rätt vid försäljning av intecknade reservdelar till luftfartyg finns föreskrift i 11 kap. 3 § tredje stycket.

Utdelning för fordran som *ej* har tagits upp i förteckningen utgår endast av överskott, om sådant uppkommer.

När registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fastighet har sålts på auktion, *ska* behållen avkastning av egendomen, ersättning som har *betalats in* med anledning av misslyckat försök att sälja egendomen och tillskott som någon har betalat för att bevara sin rätt vid försäljningen fördelas tillsammans med köpeskillingen för egendomen. *Pengar från särskild försäljning av tillbehör till fastighet ska* fördelas samtidigt som köpeskillingen för fastigheten.

Fördelningen *ska* ske i enlighet med sakägarförteckningen, om det *inte* framgår att fordran understiger *det* som anges i förteckningen. Angående begränsning av inteckningshavares rätt vid försäljning av intecknade reservdelar till luftfartyg finns föreskrift i 11 kap. 3 § tredje stycket.

Utdelning för fordran som *inte* har tagits upp i förteckningen utgår endast av överskott, om sådant uppkommer.

13 kap.

11 §

Bestämmelserna i 10 § första stycket gäller också när fastighet har sålts under hand. *Medlen skall* fördelas i första hand enligt köpevillkoren och i övrigt enligt de grunder som gäller för upprättande av sakägarförteckning.

Bestämmelserna i 10 § första stycket gäller också när fastighet har sålts under hand. *Pengarna ska* fördelas i första hand enligt köpevillkoren och i övrigt enligt de grunder som gäller för upprättande av sakägarförteckning.

13 kap.

12 §

Avbryts förfarandet i fråga om egendom som avses i 10 § utan att egendomen har blivit såld, *skall influtna medel* fördelas enligt vad som sägs där, om sakägarförteckning har upprättats, och i annat fall enligt de grunder som gäller för

Avbryts förfarandet i fråga om egendom som avses i 10 § utan att egendomen har blivit såld, *ska pengarna* fördelas enligt vad som sägs där, om sakägarförteckning har upprättats, och i annat fall enligt de grunder som gäller för

upprättande av sådan förteckning. Annan borgenär än sökanden har dock *ej* rätt att få betalning *ur medlen* för annat än ränta och kostnader, om hans fordran är förenad med panträtt på grund av inteckning.

När tillbehör till fastighet har sålts för sig, *skall* borgenär, som *ej* har avstått från betalning, få utdelning med tillämpning av 12 kap. 16 §, även om fastigheten *ej* säljs.

upprättande av sådan förteckning. Annan borgenär än sökanden har dock *inte* rätt att få betalning för annat än ränta och kostnader, om hans *eller hennes* fordran är förenad med panträtt på grund av inteckning.

När tillbehör till fastighet har sålts för sig, *ska* borgenär, som *inte* har avstått från betalning, få utdelning med tillämpning av 12 kap. 16 §, även om fastigheten *inte* säljs.

13 kap.

13 §

Medel som *tillkommer* borgenär *skall* avräknas på ränta och annan biförpliktelse före fordrans kapitalbelopp, om *ej* borgenären har yrkat annat före fördelningen eller, om fördelning *ej äger rum*, före utbetalningen.

Om ordningen mellan fordrans kapitalbelopp och biförpliktelser när registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fastighet har utmätts finns bestämmelser i 10 kap. 11 § första stycket, 11 kap. 1 § och 12 kap. 26 § första stycket.

Pengar som *en* borgenär *har rätt till ska* avräknas på ränta och annan biförpliktelse före fordrans kapitalbelopp, om *inte* borgenären har yrkat annat före fördelningen eller, om fördelning *inte sker*, före utbetalningen.

Om ordningen mellan fordrans kapitalbelopp och biförpliktelser när registrerat skepp, registrerat luftfartyg, intecknade reservdelar till luftfartyg eller fastighet har utmätts finns bestämmelser i 10 kap. 11 § första stycket, 11 kap. 1 § och 12 kap. 26 § första stycket.

13 kap.

14 §³⁹

Medel får *ej* betalas ut utan att säkerhet ställs, om

1. utmätning har skett med stöd av 3 kap. 5 § 1 eller 6 § och *exekutionstiteln ej har vunnit laga kraft* eller utmätning har skett på grund av utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning och *gäldenären* har sökt återvinning eller överklagat,

2. utmätning har skett hos dödsbo för fordran som *ej* var förenad med särskild förmånsrätt i egendomen och den tid som anges i

Pengar får *inte* betalas ut utan att säkerhet ställs, om

1. utmätning har skett med stöd av 2 kap. 4 § och *utsökningstiteln inte har fått laga kraft* eller utmätning har skett på grund av utslag eller beslut i mål om betalningsföreläggande eller handräckning och *svaranden* har sökt återvinning eller överklagat,

2. utmätning har skett hos dödsbo för fordran som *inte* var förenad med särskild förmånsrätt i egendomen och den tid som anges i

³⁹ SFS senaste lydelse 1994:1038.

8 kap. 6 § första stycket *ej* har gått till ända,

3. rätten till *medlen* är beroende av ett överklagande av utmätningen eller den utmätta egendomens försäljning eller av talan som avses i 4 kap. 20–22 eller 26 §,

4. fördelning som har skett vid fördelningssammanträde *ej* har vunnit laga kraft,

5. i annat fall tvist råder om vem som är betalningsberättigad.

i 8 kap. 6 § första stycket *inte* har löpt ut,

3. rätten till *pengarna* är beroende av ett överklagande av utmätningen eller den utmätta egendomens försäljning eller av talan som avses i 4 kap. 20–22 eller 26 §,

4. fördelning som har skett vid fördelningssammanträde *inte* har fått laga kraft,

5. i annat fall tvist råder om vem som är betalningsberättigad.

13 kap.

15 §

Har *medel* avsatts enligt 7 § första stycket på grund av tvist och har tvisten prövats av domstol, får den vinnande parten *mot säkerhet lyfta medlen utan hinder av att avgörandet ej* har vunnit laga kraft. I annat fall får *medel* som har avsatts enligt 7 § första stycket, om skäl föreligger, mot säkerhet betalas ut till den borgenär för vilken de har avsatts eller, om denne *ej* vill *lyfta medlen*, till den som i andra hand är berättigad till dem.

Har *pengar* avsatts enligt 7 § första stycket på grund av tvist och har tvisten prövats av domstol, får *pengarna betalas ut till* den vinnande parten *även om avgörandet inte* har fått laga kraft *om säkerhet ställs*. I annat fall får *pengar* som har avsatts enligt 7 § första stycket, om skäl föreligger, mot säkerhet betalas ut till den borgenär för vilken de har avsatts eller, om denne *inte* vill *ha pengarna utbetalda*, till den som i andra hand har rätt till dem.

13 kap.

16 §⁴⁰

Att en verkställd fördelning överklagas *hindrar inte att* belopp som inte berörs av överklagandet betalas ut.

Om en verkställd fördelning överklagas *får* belopp som inte berörs av överklagandet betalas ut.

13 kap.

17 §⁴¹

När *medel* betalas ut, *skall iakttagas* vad som i allmänhet gäller om skyldighet för borgenär att *förete* eller *återställa* fordringsbevis eller säkerhet som har lämnats för fordran.

När *pengar* betalas ut, *ska iakttas* vad som i allmänhet gäller om skyldighet för borgenär att *uppvisa* eller *lämna tillbaka* fordringsbevis eller säkerhet som har lämnats för fordran.

⁴⁰ SFS senaste lydelse 1994:1038.

⁴¹ SFS senaste lydelse 2003:531.

Pantbrev i skepp eller fastighet eller företagsinteckningsbrev, vilket utgör säkerhet för fordran på vilken betalning har utfallit, *skall förete* även om borgenären *ej* är skyldig att *återställa* handlingen, om *ej* Kronofogdemyndigheten *finner* skäl att medge undantag. Detsamma gäller skuldebrev som är intecknat i annan egendom, när skyldighet att *förete* eller *återställa* skuldebrevet *ej* följer redan av första stycket.

När köparen åberopar att den som enligt sakägarförteckning *är berättigad* till betalning har *medgivit* honom avräkning på köpeskillingen, gäller vid Kronofogdemyndighetens prövning av överenskommelsen vad som föreskrivs i första och andra styckena.

Pantbrev i skepp eller fastighet eller företagsinteckningsbrev, vilket utgör säkerhet för fordran på vilken betalning har utfallit, *ska uppvisas* även om borgenären *inte* är skyldig att *lämna tillbaka* handlingen, om *inte* Kronofogdemyndigheten *anser att det finns* skäl att medge undantag. Detsamma gäller skuldebrev som är intecknat i annan egendom, när skyldighet att *uppvisa* eller *lämna tillbaka* skuldebrevet *inte* följer redan av första stycket.

När köparen åberopar att den som enligt sakägarförteckning *har rätt till* betalning har *medgett* honom *eller henne* avräkning på köpeskillingen, gäller vid Kronofogdemyndighetens prövning av överenskommelsen vad som föreskrivs i första och andra styckena.

13 kap.

18 §

Om borgenär för vilken utdelning har beräknats *ej* inom ett år från det att fördelningen har *vunnit* laga kraft *förete* fordringsbevis eller i övrigt fullgör vad som krävs enligt 17 § för att han *skall få lyfta medlen*, får dessa *mot säkerhet* betalas ut till den som i andra hand *är berättigad* till dem, om *ej* särskilda skäl *föreligger*.

Om borgenär för vilken utdelning har beräknats *inte* inom ett år från det att fördelningen har *fått* laga kraft *uppvisar* fordringsbevis eller i övrigt fullgör vad som krävs enligt 17 § för att han *eller hon ska få pengarna utbetalda*, får dessa betalas ut *mot säkerhet* till den som i andra hand *har rätt* till dem, om *det inte finns* särskilda skäl.

13 kap.

19 §

Om alla berörda sakägare medger att belopp betalas ut utan säkerhet när sådan annars krävs, skall det ske.

Om säkerhet krävs får belopp betalas ut utan säkerhet om alla berörda sakägare medger det.

13 kap.

20 §

Ändras beslut om fördelning eller utbetalning, *skall* Kronofogdemyndigheten på begäran *utsöka* vad som *skall* betalas till-

Ändras beslut om fördelning eller utbetalning, *ska* Kronofogdemyndigheten på begäran *utmäta* vad som *ska* betalas tillbaka.

baka. Härvid får ställd säkerhet tagas i anspråk. Motsvarande gäller, om *medel* som någon har fått *lyfta* enligt 14 eller 15 § skall tillkomma annan sakägare eller om borgenär har fått *lyfta medel* enligt 18 § och den som har bättre rätt till *medlen* anmäler sig och fullgör vad som krävs för betalning till honom.

I sådana fall får ställd säkerhet tas i anspråk. Motsvarande gäller, om *pengar* som någon har fått *utbetalda* enligt 14 eller 15 § ska tillkomma annan sakägare eller om borgenär har fått *pengar utbetalda* enligt 18 § och den som har bättre rätt till *pengarna* anmäler sig och fullgör vad som krävs för betalning till honom *eller henne*.

Om återbetalningsskyldigheten avser en fordran som handläggs enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. ska den myndighet för vilken utmätning skett omedelbart betala tillbaka pengarna till Kronofogdemyndigheten.

Särskilda bestämmelser beträffande allmänna mål

Särskilda bestämmelser för mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

13 kap.

21 §

Bestämmelserna i 1, 13, 14 och 20 §§ gäller *ej i fråga om sökanden i allmänt mål. I sådant mål gäller ej heller 4–6 §§, 7 § första–tredje styckena, 8 och 9 §§ annat än om fördelning skall ske med enskild borgenär eller om det är särskilt föreskrivet att fördelningssammanträde skall hållas. Bestämmelsen i 7 § tredje stycket får ej tillämpas i allmänt mål, om sökandens fordran berörs av tvisten.*

Bestämmelserna i 1 § *första och fjärde stycket, 13 och 14 §§ och 20 § första stycket* gäller *inte sökanden i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. För sådana mål gäller inte heller 4–9 §§ annat än om fördelning ska ske med enskild borgenär eller om det hålls ett fördelningssammanträde. Bestämmelsen i 7 § tredje stycket får inte tillämpas för mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m., om sökandens fordran berörs av tvisten.*

14 kap.

1 §

Exekutiv försäljning ger köparen samma rätt till den sålda egendomen som frivillig försäljning, om *ej* annat följer av vad som sägs i detta kapitel.

Tvångsvis försäljning ger köparen samma rätt till den sålda egendomen som frivillig försäljning, om *inte* annat följer av vad som sägs i detta kapitel.

14 kap.

2 §

När utmätning av viss egendom ger företrädare framför överlåtelse av egendomen, gäller det till förmån även för den som förvärvar egendomen vid *exekutiv* försäljning. Detsamma gäller, när tredje man efter föreläggande enligt 4 kap. 20 § eller 26 § jämförd med 20 § har förlorat sin rätt mot sökanden.

När utmätning av viss egendom ger företrädare framför överlåtelse av egendomen, gäller det till förmån även för den som förvärvar egendomen vid *tvångsvis* försäljning. Detsamma gäller, när tredje man efter föreläggande enligt 4 kap. 20 § eller 26 § jämförd med 20 § har förlorat sin rätt mot sökanden.

14 kap.

3 §⁴²

Har *exekutiv* försäljning av registrerat skepp eller luftfartyg som registrerats i luftfartygsregistret *vunnit* laga kraft och köpeskillingen betalats *skall*, om *gäldenären* inte var rätt ägare, köparens förvärv dock gälla, om *gäldenärens* åtkomst var inskriven när försäljningen *ägde rum*.

När *exekutiv* försäljning av fast egendom har *vunnit* laga kraft och köpeskillingen har erlagts, har den som åberopar annat förvärv av egendomen från *gäldenären* eller någon hans företrädare förlorat sin rätt mot köparen. Även den som åberopar att *gäldenärens* eller någon hans företrädarens åtkomst var ogiltig eller av annat skäl *ej* gällde mot rätte ägaren har förlorat sin rätt mot köparen, om lagfart var beviljad för *gäldenären* när

Har *tvångsvis* försäljning av registrerat skepp eller luftfartyg som registrerats i luftfartygsregistret *fått* laga kraft och köpeskillingen betalats *ska*, om *svaranden* inte var rätt ägare, köparens förvärv dock gälla, om *svarandens* åtkomst var inskriven när försäljningen *skedde*.

När *tvångsvis* försäljning av fast egendom har *fått* laga kraft och köpeskillingen har erlagts, har den som åberopar annat förvärv av egendomen från *svaranden* eller någon hans *eller hennes* företrädare förlorat sin rätt mot köparen. Även den som åberopar att *svarandens* eller någon hans *eller hennes* företrädarens åtkomst var ogiltig eller av annat skäl *inte* gällde mot rätte ägaren har förlorat sin rätt mot köparen, om lagfart

⁴² SFS senaste lydelse 2004:84.

den *exekutiva* försäljningen *ägde rum*.

var beviljad för *svaranden* när den *tvångsvisa* försäljningen *skedde*.

14 kap.

4 §

Om *exekutivt såld egendom* frångår köparen därför att *gälde-nären ej* var rätt ägare, är *gälde-nären* skyldig att ersätta köparen dennes skada med sammanlagda beloppet av vad som har gått till betalning av fordran mot *gälde-nären* och har betalats ut till denne. Har *gälde-nären* uppsåt-ligen eller av vårdslöshet vållat köparens skada, är han skyldig att ersätta skadan utan sådan be-gränsning.

Borgenär, som *ej* var i god tro när han mottog betalning, är skyldig att solidariskt med *gälde-nären* ersätta köparen dennes skada med det belopp som han har erhållit i betalning. Har borgenären upp-såtligen eller av vårdslöshet vållat köparens skada, är han skyldig att ersätta skadan utan sådan begränsning.

Om *den av Kronofogde-myndigheten sålda egendomen* frångår köparen därför att *svaranden inte* var rätt ägare, är *svaranden* skyldig att ersätta köparen dennes skada med sammanlagda beloppet av vad som har gått till betalning av fordran mot *svaranden* och har betalats ut till denne. Har *svaranden* uppsåtligen eller av vårdslöshet vållat köparens skada, är han *eller hon* skyldig att ersätta skadan utan sådan begränsning.

Borgenär, som *inte* var i god tro när han *eller hon* mottog betalning, är skyldig att solidariskt med *svaranden* ersätta köparen dennes skada med det belopp som han *eller hon* har erhållit i betalning. Har borgenären uppsåtligen eller av vårdslöshet vållat köparens skada, är han *eller hon* skyldig att ersätta skadan utan sådan begränsning.

14 kap.

5 §

När *tvångsvis* försäljning medför att tredje man förlorar sin äganderätt till den sålda egen- domen, gäller i fråga om tredje mans rätt till ersättning för liden skada vad som sägs i 4 § om köparens rätt till ersättning av *svaranden* och borgenär. Mot-svarande gäller, när indrivning av utmätt fordran medför att tredje man förlorar sin rätt till fordringen.

När *tvångsvis* försäljning medför att tredje man förlorar sin äganderätt till den sålda egen- domen, gäller i fråga om tredje mans rätt till ersättning för liden skada vad som sägs i 4 § om köparens rätt till ersättning av *svaranden* och borgenär. Mot-svarande gäller, när indrivning av utmätt fordran medför att tredje man förlorar sin rätt till fordringen.

15 kap. Avhysning

15 kap. 1 §

Avhysning ska genomföras så att skäligen hänsyn tas till såväl sökandens intresse som svarandens situation.

Innan avhysning sker ska svaranden ges tillfälle att yttra sig. Om svaranden saknar känd hemvist och det inte kan klarläggas var han eller hon uppehåller sig, får avhysning ske även om svaranden inte har fått tillfälle att yttra sig.

I fråga om delgivning av handling varigenom svaranden har fått tillfälle att yttra sig gäller delgivningslagen (2010:1932). Om delgivningsmottagaren har känd hemvist inom riket men varken denne eller någon som handlingen kan lämnas till enligt 34–37 §§ delgivningslagen påträffas och det inte kan klarläggas var delgivningsmottagaren uppehåller sig, får kungörelsedelgivning användas eller handlingen lämnas i delgivningsmottagarens hemvist eller på lämplig plats i anslutning till dennes hemvist. Om svaranden är bosatt utomlands får handlingen sändas till honom eller henne med posten under svarandens utländska adress.

15 kap. 2 §

Om det är möjligt ska avhysning ske inom fyra veckor från det att de handlingar som behövs har kommit in till Kronofogdemyndigheten.

Avhysning får ske tidigast en vecka från det att svaranden fick tillfälle att yttra sig eller, om svaranden är bosatt utomlands, två veckor från det att ett underrättelse skickades till honom eller henne.

15 kap. 3 §

Om det behövs av hänsyn till svaranden eller för att Kronofogdemyndigheten ska kunna verka för att parterna träffar en frivillig överenskommelse får Kronofogdemyndigheten medge anstånd med avhysningen under högst sex veckor från det att de handlingar som behövs kom in till myndigheten. Om det finns synnerliga skäl får anståndet förlängas till högst åtta veckor, om skälig ersättning betalas för hela den anståndstid som har medgetts av myndigheten. När en begäran om anstånd prövas ska Kronofogdemyndigheten särskilt beakta om svaranden eller tredje man ska avhysas från sitt hem.

Om det på grund av 2 § andra stycket finns hinder mot att genomföra avhysningen inom den tid som anges i 2 § första stycket, ska anståndstiden räknas från den dag då förrättningen tidigast hade kunnat ske.

15 kap. 4 §

Om sökanden medger uppskov med avhysningen och uppskovet varar över sex månader från dagen för ansökan, är ansökan förfallen, om det inte finns särskilda skäl att godta ytterligare uppskov.

15 kap. 5 §

Kronofogdemyndigheten ska vid behov ordna transport av egendom som ska bortföras, hyra utrymme för förvaring av egendomen och vidta andra liknande åtgärder som föranleds av avhysningen.

Egendom som uppenbart saknar värde eller av annat skäl inte bör förvaras får kastas i samband med avhysningsförrättningen.

Innan åtgärd enligt första eller andra stycket vidtas, ska parterna underrättas, om det kan ha betydelse för dem.

Den som har mottagit egendom för förvaring i fall som avses i första stycket har rätt till skälig ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har mottagit egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, kasta den. Innan egendomen säljs eller kastas ska svaranden uppmanas att hämta egendomen genom rekommenderat brev till svarandens kända adress. I övrigt tillämpas 5–7 §§ samt 10 § första och andra styckena lagen (1985:982) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser ska vad som sägs om beställaren avse svaranden och vad som sägs om näringsidkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.

15 kap. 6 §

Om avhysning ska ske från annat än bostad och svaranden underlåter att ta hand om egendomen, får Kronofogdemyndigheten besluta att egendomen ska säljas om lämpligt förvaringsutrymme inte kan ordnas. Om egendomen kan antas sakna försäljningsvärde, får det i stället beslutas att egendomen ska förstöras. Egendom som tillhör tredje man får säljas eller förstöras endast om denne underlåter att själv ta hand om egendomen.

Innan ett beslut enligt första stycket meddelas ska svaranden och, om egendomen tillhör tredje man, denne få tillfälle att yttra sig enligt vad som föreskrivs i 2 §.

Försäljning ska ske i den ordning som gäller för utmätt lös egendom i allmänhet. Bestämmelsen i 9 kap. 4 § första stycket gäller dock inte.

15 kap. 7 §

Avhysning får genomföras även mot inneboende eller annan tredje man som hindrar sökanden i utövningen av dennes rätt, om det är uppenbart att tredje mannen saknar fog att motsätta sig verkställigheten. När det finns anledning ska Kronofogdemyndigheten om möjligt i förväg underrätta tredje mannen om avhysningen.

Anstånd får meddelas enligt 3 §, om det behövs av hänsyn till tredje mannen.

15 kap. 8 §

Kronofogdemyndigheten får förelägga svaranden att själv fullgöra sin skyldighet att flytta om det anses lämpligt och sökanden medger det. Då tillämpas 1 §, 2 § andra stycket samt 4 och 7 §§.

16 kap. Handräckning samt kvarstad och andra säkerhetsåtgärder Verkställighet av handräckning och andra säkerhetsåtgärder än kvarstad

16 kap. 1 §

Innan verkställighet av handräckning sker ska svaranden underrättas. Kronofogdemyndigheten får dock genast vidta behövlig åtgärd om saken är brådskande. Kronofogdemyndigheten ska så snart som möjligt pröva om åtgärden ska bestå.

16 kap. 2 §

Verkställighet av handräckning eller annan säkerhetsåtgärd än kvarstad sker genom att Kronofogdemyndigheten förelägger svaranden att fullgöra vad han eller hon är skyldig att göra eller att iaktta förbud eller annan föreskrift eller genom att myndigheten själv vidtar behövlig åtgärd. Om sökanden begär det och det är lämpligt kan Kronofogdemyndigheten överlämna åt sökanden att efter myndighetens anvisning utföra behövlig åtgärd.

Beträffande genomförandet av verkställigheten tillämpas 15 kap. 5 och 6 §§.

En föreskrift i utsökningstiteln som avser verkställigheten hindrar inte att verkställigheten genomförs på annat sätt, om det behövs.

16 kap. 3 §

Om sökanden medger uppskov med verkställighet och varar uppskovet över sex månader från dagen för ansökan, är ansökan förfallen. Detsamma gäller om sökanden medger uppskov fler än två gånger.

Kronofogdemyndigheten får bevilja anstånd med handräckning för återtagande av en vara, om det finns särskilda skäl med hänsyn till köparens förhållanden och övriga omständigheter. Anstånd får dock inte beviljas för mer än fyra månader från dagen för ansökan om handräckning.

Kronofogdemyndigheten får besluta om villkor för anståndet och förklara att anståndet ska upphöra att gälla om det finns anledning till det.

Verkställighet av beslut om kvarstad

16 kap. 4 §

Vid verkställighet av beslut om kvarstad för fordran tillämpas vad som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 2–7, 9 och 13–19 §§, 22 § första och tredje styckena, 24, 25 och 33–35 §§, 5 och 6 kap. samt 12 kap. 3–5 §§.

Kvarstad för fordran får inte läggas på lön eller annan förmån som avses i 7 kap. innan den har betalats ut och kan utmätas.

16 kap. 5 §

När egendom har belagts med kvarstad för fordran, får svaranden inte överlåta egendomen eller till skada för sökanden förfoga över den på annat sätt, om inte Kronofogdemyndigheten efter hörande av sökanden medger det av särskilda skäl.

I fråga om verkan av kvarstaden i övrigt gäller vad som föreskrivs om utmätning i 4 kap. 29 § andra stycket och 31 § samt 12 kap. 6–10 §§.

Om lös egendom, som har belagts med kvarstad för fordran, hastigt faller i värde eller kräver alltför kostsam vård, får den på begäran av part säljas i den ordning som gäller för utmätt egendom.

16 kap. 6 §

Kvarstad för fordran hindrar inte att egendomen utmäts eller beläggs med kvarstad för annan fordran. Finns annan egendom att tillgå, ska dock denna tas i anspråk i första hand, om inte den fordran för vilken utmätning eller kvarstad söks är förenad med särskild förmånsrätt i den kvarstadsbelagda egendomen.

Om egendom som har belagts med kvarstad för fordran utmäts för annan fordran vilken inte är förenad med särskild förmånsrätt i egendomen, ska egendomen anses samtidigt utmätt för kvarstadsborgenärens fordran. Sådan utmätningssverkan förfaller, om den sökta utmätningen hävs.

16 kap. 7 §

Beträffande verkställighet av beslut om kvarstad till säkerhet för bättre rätt tillämpas 6 kap. och 12 kap. 5 §.

I fråga om verkan av sådan kvarstad gäller 5 §. Pantbrev som gäller i egendomen får dock inte pantsättas, om inte Kronofogdemyndigheten efter hörande av sökanden medger det av särskilda skäl. Detsamma gäller skuldebrev som är in-tecknat i luftfartyg eller reservdelar till luftfartyg.

Tredje avdelningen – Bestämmelser om kostnader och överklagande

17 kap. Kostnader

17 kap.

2 §⁴³

Sökanden ansvarar mot staten för förrättningskostnaderna i målet, om inte något annat följer av 3 eller 4 § eller av särskild föreskrift. Betalar sökanden inte en grundavgift inom förelagd tid, får Kronofogdemyndigheten avskryva målet.

I fråga om kostnader för en åtgärd som har begärts av någon annan än sökanden i målet *skall* den som har begärt åtgärden anses som sökande. När en fastighet

Sökanden ansvarar mot staten för förrättningskostnaderna i målet, om inte något annat följer av 3 eller 4 § eller av särskild föreskrift. Betalar sökanden inte en grundavgift inom förelagd tid, får Kronofogdemyndigheten avskryva målet.

I fråga om kostnader för en åtgärd som har begärts av någon annan än sökanden i målet *ska* den som har begärt åtgärden anses som sökande. När en fastighet enligt

enligt 12 kap. 49 § har *indragits* i försäljning av en gemensamt intecknad fastighet, *skall* dock sökanden i målet ansvara även för kostnader som föranleds av indragningen, om han har sämre rätt än den som har begärt indragning.

12 kap. 49 § har *dragits in* i försäljning av en gemensamt intecknad fastighet, *ska* dock sökanden i målet ansvara även för kostnader som föranleds av indragningen, om han *eller hon* har sämre rätt än den som har begärt indragning.

17 kap.

3 §⁴⁴

Sökanden ansvarar inte för förrättningskostnaderna för utmätning enligt 7 kap. 21 § eller för sådan handräckning enligt 8 kap. 18 § som behövs för att komma i besittning av lös egendom eller bostad.

Sökanden ansvarar inte heller för förrättningskostnaderna i mål om utmätning för fordran som vid utmätning av lön har företrädesrätt enligt 7 kap. 14 §.

Vid avhysning ansvarar sökanden inte för kostnader för förvaring av svarandens egendom eller för andra åtgärder som väsentligen avser att skydda svaranden mot förlust. Detsamma gäller kostnader för försäljning enligt 16 kap. 7 §.

Sökanden ansvarar inte för förrättningskostnaderna för utmätning enligt 7 kap. 21 § eller för sådan handräckning enligt 8 kap. 18 § som behövs för att komma i besittning av lös egendom eller bostad.

Sökanden ansvarar inte heller för förrättningskostnaderna i mål om utmätning för fordran som vid utmätning av lön har företrädesrätt enligt 7 kap. 14 §.

Vid avhysning ansvarar sökanden inte för kostnader för förvaring av svarandens egendom eller för andra åtgärder som väsentligen avser att skydda svaranden mot förlust. Detsamma gäller kostnader för försäljning enligt 15 kap. 6 §.

Undantag från skyldigheten att betala förrättningskostnader

17 kap.

4 §⁴⁵

Kronofogdemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala förrättningskostnaderna, om det finns särskilda skäl.

Återstår endast ett obetydligt belopp att betala i ett *allmänt eller enskilt* mål om utmätning, får Kronofogdemyndigheten betala beloppet till sökanden genom att

Om det finns särskilda skäl får Kronofogdemyndigheten besluta att sökanden eller svaranden inte ska betala förrättningskostnaderna eller bara en del av dessa.

Återstår endast ett obetydligt belopp att betala i ett mål om utmätning, får Kronofogdemyndigheten betala beloppet till sökanden genom att jämka för-

⁴⁴ SFS senaste lydelse 2007:277.

⁴⁵ SFS senaste lydelse 2008:216.

jämka förrättningskostnaderna i rättningskostnaderna i motsvarande mån.

Sökandens skyldighet att betala förrättningskostnader i förskott

17 kap.

5 §⁴⁶

Förrättningskostnader för vilka sökanden ansvarar skall förskottas av honom, om Kronofogdemyndigheten begär det. Staten, kommun, landsting och kommunalförbund är dock inte skyldiga att lämna sådant förskott.

Betalas inte förskott inom förelagd tid, får Kronofogdemyndigheten *inställa* verkställigheten och häva vidtagna åtgärder. Om förskottet avser en grundavgift, får myndigheten i stället *avskriv*a målet.

Om Kronofogdemyndigheten begär det ska förrättningskostnader för vilka sökanden ansvarar, betalas i förskott. Staten, kommun, landsting och kommunalförbund är dock inte skyldiga att lämna sådant förskott.

Betalas inte förskott inom förelagd tid, får Kronofogdemyndigheten *ställa in* verkställigheten och häva vidtagna åtgärder. Om förskottet avser en grundavgift, får myndigheten i stället *skriva av* målet.

17 kap.

7 §⁴⁷

Förrättningskostnader i mål om utmätning tas ut ur köpeskillingen för såld egendom, behållen avkastning och andra tillgängliga *medel*. De får vid behov genast utsökas hos *gäldenären*.

Förrättningskostnader som är gemensamma för flera mål har företrädare framför kostnader som endast avser ett mål.

Förrättningskostnad för handräkning enligt 8 kap. 18 § får genast utsökas hos den mot vilken åtgärden har vidtagits.

Förrättningskostnader i mål om utmätning tas ut ur köpeskillingen för såld egendom, behållen avkastning och andra tillgängliga *pengar*. De får vid behov genast utsökas hos *svaranden*.

Förrättningskostnader som är gemensamma för flera mål har företrädare framför kostnader som endast avser ett mål.

Förrättningskostnad för handräkning enligt 8 kap. 18 § får genast utsökas hos den mot vilken åtgärden har vidtagits.

17 kap.

8 §⁴⁸

Förrättningskostnader i mål om verkställighet enligt 16 kap. får genast utsökas hos svaranden, om *ej* annat följer av *exekutionstiteln*.

Förrättningskostnader i mål om verkställighet enligt *15 och* 16 kap. får genast utsökas hos svaranden, om *inte* annat följer av

⁴⁶ SFS senaste lydelse 2007:277.

⁴⁷ SFS senaste lydelse 1996:130.

⁴⁸ SFS senaste lydelse 1996:130.

Detta gäller dock *ej* verkställighet av beslut om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd.

Om egendom i samband med avhysning säljs enligt 16 kap. 7 §, tas förrättningskostnad för försäljningen ut ur köpeskillingen.

När förrättningskostnader för avhysning tas ut hos svaranden, har kostnad som avses i 3 § tredje stycket företräde framför annan förrättningskostnad.

utsökningstiteln. Detta gäller dock *inte* verkställighet av beslut om kvarstad eller annan säkerhetsåtgärd.

Om egendom i samband med avhysning säljs enligt 15 kap. 6 §, tas förrättningskostnad för försäljningen ut ur köpeskillingen.

När förrättningskostnader för avhysning tas ut hos svaranden, har kostnad som avses i 3 § tredje stycket företräde framför annan förrättningskostnad.

17 kap.

10 §

Om lös egendom som har belagts med kvarstad säljs enligt 16 kap. 14 § tredje stycket eller 16 § andra stycket, tas förrättningskostnad för försäljningen ut ur köpeskillingen.

Har Kronofogdemyndigheten med anledning av kvarstad på fast egendom *förordnat* om åtgärd som avses i 12 kap. 8 eller 9 §, tas kostnad för åtgärden ut ur behållen avkastning.

Om lös egendom som har belagts med kvarstad säljs enligt 16 kap. 5 § tredje stycket eller 7 § andra stycket, tas förrättningskostnad för försäljningen ut ur köpeskillingen.

Har Kronofogdemyndigheten med anledning av kvarstad på fast egendom *beslutat* om åtgärd som avses i 12 kap. 8 eller 9 §, tas kostnad för åtgärden ut ur behållen avkastning.

17 kap.

11 §

Vad som sägs i 7–10 §§ om uttagande av förrättningskostnad hos svaranden gäller *ej* kostnad som till följd av *exekutionstiteln*s upphävande, ansökningens återkallande eller annan särskild anledning bör betalas av sökanden.

Om sökanden *ej* har förskotterat förrättningskostnad för vilken han ansvarar och kostnaden *ej* får eller har kunnat i målet *tagas* ut hos svaranden, får den genast utsökas hos sökanden.

Vad som sägs i 7–10 §§ om uttagande av förrättningskostnad hos svaranden gäller *inte* kostnad som till följd av *utsökningstiteln*s upphävande, ansökningens återkallande eller annan särskild anledning bör betalas av sökanden.

Om sökanden *inte* har förskotterat förrättningskostnad för vilken han ansvarar och kostnaden *inte* får eller har kunnat i målet *tas* ut hos svaranden, får den genast utsökas hos sökanden.

17 kap.

12 §

I fråga om kostnader i tvist vid fördelning av *medel* som enligt 13 kap. 7 § tredje stycket prövas

I fråga om kostnader i tvist vid fördelning av *pengar* som enligt 13 kap. 7 § tredje stycket prövas

av Kronofogdemyndigheten tillämpas 18 kap. rättegångsbalken.

Beslut, varigenom Kronofogdemyndigheten har ålagt ersättnings-skyldighet enligt första stycket, verkställs såsom dom som avses i 3 kap. 6 §.

Särskild bestämmelse beträffande allmänna mål

av Kronofogdemyndigheten tillämpas 18 kap. rättegångsbalken.

Beslut, varigenom Kronofogdemyndigheten har ålagt ersättnings-skyldighet enligt första stycket, verkställs såsom dom som avses i 2 kap. 4 §.

Särskilda bestämmelser för mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

17 kap.

13 §⁴⁹

Bestämmelserna i 2 och 3 §§, 4 § första stycket och 5 § om sökandens ansvar för förrättningskostnader gäller inte i allmänt mål.

Bestämmelserna i 2 och 3 §§ samt 4 § första stycket gäller inte för sökandens ansvar för förrättningskostnader i mål som ska handläggas enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

18 kap. Överklagande

18 kap.

1 §⁵⁰

Kronofogdemyndighetens beslut överklagas skriftligen hos en tingsrätt som regeringen föreskriver med hänsyn till var svaranden har *sitt* hemvist.

Med svarandens hemvist förstås den ort där svaranden är bosatt. Beträffande dödsbo förstås den ort där den döde senast var bosatt och beträffande annan juridisk person förstås den ort som enligt 10 kap. rättegångsbalken grundar domstols behörighet i tvistemål i allmänhet.

I den mån det inte föreskrivs något annat i detta kapitel gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden vid överklagande i utökningssmål. Kronofogdemyndig-

Kronofogdemyndighetens beslut överklagas skriftligen hos en tingsrätt som regeringen föreskriver med hänsyn till var svaranden har *sin* hemvist.

Med svarandens hemvist förstås den ort där svaranden är bosatt. Beträffande dödsbo förstås den ort där den döde senast var bosatt och beträffande annan juridisk person förstås den ort som enligt 10 kap. rättegångsbalken grundar domstols behörighet i tvistemål i allmänhet.

I den mån det inte föreskrivs något annat i detta kapitel gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden vid överklagande i utökningssmål. Kronofogdemyndig-

⁴⁹ SFS senaste lydelse 2008:216.

⁵⁰ SFS senaste lydelse 2006:672.

heten *skall* dock inte vara part i domstolen.

digheten *ska* dock inte vara part i domstolen *utom i den del överklagandet avser förrättningskostnaderna*.

Prop. 2021/22:197
Bilaga 2

18 kap.

2 §⁵¹

Kronofogdemyndighetens beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot. Sökanden eller svaranden får klaga även över att beslut gör intrång i tredje mans rätt.

Ett beslut, genom vilket en rättighet har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket, får överklagas endast av den som har bestritt att sådant förbehåll görs.

Kronofogdemyndighetens beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom *eller henne* emot. Sökanden eller svaranden får klaga även över att beslut gör intrång i tredje mans rätt.

Ett beslut, genom vilket en rättighet har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket, får överklagas endast av den som har bestritt att sådant förbehåll görs.

18 kap.

5 §⁵²

Följande beslut får inte överklagas:

1. ett beslut genom vilket begäran om rättelse av utmätning enligt 4 kap. 33 eller 34 § eller av kvarstad för fordran enligt 16 kap. 13 § har lämnats utan bifall,

2. ett beslut genom vilket en rättighet inte har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket,

3. ett beslut genom vilket en *förrättningsman* har förklarats jävig,

4. ett beslut i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket,

5. ett beslut i en sådan fråga om verkställighet av en skiljedom som avses i 3 kap. 16 §.

Följande beslut får inte överklagas:

1. ett beslut genom vilket begäran om rättelse av utmätning enligt 4 kap. 33 eller 34 § eller av kvarstad för fordran enligt 16 kap. 4 § har lämnats utan bifall,

2. ett beslut genom vilket en rättighet inte har förbehållits enligt 12 kap. 33 § andra stycket,

3. ett beslut genom vilket en *handläggare* har förklarats jävig,

4. ett beslut i en fråga som avses i 17 kap. 4 § första stycket,

5. ett beslut i en sådan fråga om verkställighet av en skiljedom som avses i 2 kap. 16 §.

18 kap.

6 §⁵³

Ett beslut i en fråga som avses i 2 kap. 10 eller 11 § får inte överklagas. I samband med att ett beslut överklagas, genom vilket

Ett beslut i en fråga som avses i 3 kap. 11 eller 12 § får inte överklagas. I samband med att ett beslut överklagas, genom vilket

⁵¹ SFS senaste lydelse 1993:516.

⁵² SFS senaste lydelse 1999:118.

⁵³ SFS senaste lydelse 1994:444.

föreläggande av vite eller annan påföljd har tillämpats, får dock prövning av föreläggandets giltighet påkallas.

Ett beslut som innefattar endast förberedelse till senare beslut och inte rör tredje man får överklagas endast i samband med överklagande av det senare beslutet. Beslutet får dock överklagas särskilt på den grund att målet onödigt uppehålls genom beslutet.

En sakägarförteckning får överklagas endast i samband med att *den exekutiva försäljningen* eller beslutet om fördelningen av *influtna medel* överklagas.

föreläggande av vite eller annan påföljd har tillämpats, får dock prövning av föreläggandets giltighet påkallas.

Ett beslut som innefattar endast förberedelse till senare beslut och inte rör tredje man *eller som innebär att Kronofogdemyndigheten avvaktar med verkställighetsåtgärder enligt 2 kap. 20 § tredje stycket* får överklagas endast i samband med överklagande av det senare beslutet. Beslutet får dock överklagas särskilt på den grund att målet onödigt uppehålls genom beslutet.

En sakägarförteckning får överklagas endast i samband med att *Kronofogdemyndighetens försäljning* eller beslutet om fördelningen av *pengar* överklagas.

18 kap.

7 §⁵⁴

Ett beslut om utmätning som avses i 7 kap. får överklagas utan inskränkning till viss tid.

Ett beslut om annan utmätning ska överklagas av sökanden eller svaranden inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande. Tredje man får överklaga en sådan utmätning utan inskränkning till viss tid. Ett beslut som avses i 8 kap. 9 § första stycket eller 12 kap. 49 § tredje stycket ska dock överklagas inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande.

En *exekutiv* försäljning ska överklagas inom tre veckor från försäljningen. Ett beslut om fördelning eller utbetalning av *medel* ska överklagas inom tre veckor från beslutet. Svaranden får dock överklaga ett sådant beslut inom den tid inom vilken utmätningens beslutet enligt andra stycket första

Ett beslut om utmätning som avses i 7 kap. får överklagas utan inskränkning till viss tid.

Ett beslut om annan utmätning ska överklagas av sökanden eller svaranden inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande. Tredje man får överklaga en sådan utmätning utan inskränkning till viss tid. Ett beslut som avses i 8 kap. 9 § första stycket eller 12 kap. 49 § tredje stycket ska dock överklagas inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande.

En *tvångsvis* försäljning ska överklagas inom tre veckor från försäljningen. Ett beslut om fördelning eller utbetalning av *pengar* ska överklagas inom tre veckor från beslutet. Svaranden får dock överklaga ett sådant beslut inom den tid inom vilken utmätningens beslutet enligt andra stycket första

meningen ska överklagas, om den tiden löper ut senare.

Ett sådant överklagande som avses i 6 § andra stycket andra meningen får göras utan inskränkning till viss tid.

Kronofogdemyndighetens beslut i andra fall ska överklagas inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande.

meningen ska överklagas, om den tiden löper ut senare.

Ett sådant överklagande som avses i 6 § andra stycket andra meningen får göras utan inskränkning till viss tid.

Ett beslut enligt 1 kap. 5 § andra stycket första meningen eller tredje stycket får överklagas inom tre veckor från beslutet.

Kronofogdemyndighetens beslut i andra fall ska överklagas inom tre veckor från det att beslutet delgavs den klagande.

18 kap. 12 §⁵⁵

Tingsrätten får, utan att motparten dessförinnan har getts tillfälle att yttra sig över överklagandet, *förordna* att någon åtgärd för verkställighet tills vidare inte *skall* vidtas eller, om det finns synnerliga skäl, att en redan vidtagen åtgärd *skall* hävas. Vid utmätning av lön för underhållsbidrag får *förordnandet* inskränkas till att avse att *influtna medel* inte *skall* betalas ut.

Tingsrätten får också omedelbart *förordna* att åtgärd för verkställighet *skall* genomföras och bestå till dess annat *förordnas*.

Tingsrätten får, utan att motparten dessförinnan har getts tillfälle att yttra sig över överklagandet, *besluta* att någon åtgärd för verkställighet tills vidare inte *ska* vidtas eller, om det finns synnerliga skäl, att en redan vidtagen åtgärd *ska* hävas. Vid utmätning av lön för underhållsbidrag får *beslutet* inskränkas till att avse att *utmätta pengar* inte *ska* betalas ut.

Tingsrätten får också omedelbart *besluta* att åtgärd för verkställighet *ska* genomföras och bestå till dess annat *beslutas*.

18 kap. 13 §⁵⁶

Den omständigheten att ett beslut har meddelats av en jävig *förrättningsman* *skall* inte föranleda att beslutet hävs, om jävet uppenbarligen inte har inverkat på beslutet.

Den omständigheten att ett beslut har meddelats av en jävig *handläggare* *ska* inte föranleda att beslutet hävs, om jävet uppenbarligen inte har inverkat på beslutet.

⁵⁵ SFS senaste lydelse 1995:298.

⁵⁶ SFS senaste lydelse 1993:516.

18 kap.
14 §⁵⁷

Vid bifall till ett överklagande av ett visst beslut får även ett senare beslut i målet hävas när det kan ske, om detta beslut har samband med det förra beslutet och inte hade *vunnit* laga kraft mot klaganden när han överklagade det första beslutet.

Vid bifall till ett överklagande av ett visst beslut får även ett senare beslut i målet hävas när det kan ske, om detta beslut har samband med det förra beslutet och inte hade *fått* laga kraft mot klaganden när han *eller hon* överklagade det första beslutet.

18 kap.
15 §⁵⁸

Om ett överklagande av ett beslut om fördelning av *medel* bifalls, gäller det till förmån även för den som inte själv har överklagat beslutet.

Om ett överklagande av ett beslut om fördelning av *pengar* bifalls, gäller det till förmån även för den som inte själv har överklagat beslutet.

18 kap.
16 §⁵⁹

Tingsrättens beslut i en fråga som överklagats dit gäller på det sätt som i 2 kap. 19 § sägs om Kronofogdemyndighetens beslut.

I mål om utmätning *skall* dock en vidtagen åtgärd inte utan särskilt *förordnande* återgå innan tingsrättens beslut har *vunnit* laga kraft.

Tingsrättens beslut i en fråga som överklagats dit gäller på det sätt som i 3 kap. 20 § sägs om Kronofogdemyndighetens beslut.

I mål om utmätning *ska* dock en vidtagen åtgärd inte utan särskilt *beslut* återgå innan tingsrättens beslut har *fått* laga kraft.

18 kap.
20 §⁶⁰

Bestämmelserna om särskilda rättsmedel i 58 och 59 kap. rättegångsbalken tillämpas i fråga om Kronofogdemyndighetens beslut i utsökningsmål.

Vad som sägs i 58 kap. 13 § rättegångsbalken om återställande av försutten tid gäller även när föreläggande har meddelats enligt 4 kap. 20, 21 eller 26 § eller 13 kap. 7 § andra stycket i denna balk.

Bestämmelserna om särskilda rättsmedel i 58 och 59 kap. rättegångsbalken tillämpas i fråga om Kronofogdemyndighetens beslut i utsökningsmål.

Vad som sägs i 58 kap. 13 § rättegångsbalken om återställande av försutten tid gäller även när föreläggande har meddelats enligt 4 kap. 20, 21 eller 26 § eller 13 kap. 7 § andra stycket i denna balk.

⁵⁷ SFS senaste lydelse 1993:516.

⁵⁸ SFS senaste lydelse 1993:516.

⁵⁹ SFS senaste lydelse 1995:298.

⁶⁰ SFS senaste lydelse 1988:1454.

Användning av särskilt rättsmedel får *ej* utan synnerliga skäl föranleda att *exekutiv* försäljning hävs.

Användning av särskilt rättsmedel får *inte* utan synnerliga skäl föranleda att *tvångsvis* försäljning hävs.

Prop. 2021/22:197
Bilaga 2

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

1. Denna lag träder i kraft vid det årsskifte som regeringen bestämmer.
2. För det som i annan lag eller förordning benämns exekutionstitel ska det som i denna balk föreskrivs om utsökningstitel gälla.

Förteckning över remissinstanserna

Remissyttranden över betänkandet Ett modernare utskökningsförfarande (SOU 2016:81) har lämnats av Riksdagens ombudsmän, Svea hovrätt, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Nacka tingsrätt, Växjö tingsrätt, Örebro tingsrätt, Malmö tingsrätt, Östersunds tingsrätt, Umeå tingsrätt, Kammarrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Luleå, Förvaltningsrätten i Jönköping, Justitiekanslern, Hyres- och arrendenämnden i Göteborg, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Brottsoffermyndigheten, Datainspektionen (numera Integritetsskyddsmyndigheten), Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Barnombudsmannen, Inspektionen för socialförsäkringen, Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Kammarkollegiet, Statens servicecenter, Konsumentverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Centrala studiestödsnämnden, Transportstyrelsen, Tillväxtverket, Statens jordbruksverk, Boverket, Lantmäteriet, Arbetslöshetskassornas Samorganisation (numera Sveriges a-kassor), Fastighetsmäklarförbundet, Fastighetsägarna, Finansbolagens Förening, Föreningen Sveriges Kronofogdar, HSB Riksförbund, Landsorganisationen i Sverige, Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare, Rädda Barnen, Småföretagarnas Riksförbund, Svenska Bankföreningen, Svensk Försäkring, Svensk Inkasso, Sveriges advokatsamfund, Sveriges allmännyttiga bostadsföretag, Sveriges Kommuner och Landsting (numera Sveriges Kommuner och Regioner), Tjänstemännens centralorganisation och Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst.

Yttrande har också inkommit från Riksförbundet Enskilda Vägar, Småföretagarnas Arbetslöshetskassa, Stockholms kommun och Villaägarnas Riksförbund.

Arbetsgivarverket, Regelrådet, Barnens Rätt i Samhället, Föreningen Sveriges Socialchefer, Företagarna, Insolvens Väst, Hyresgästföreningen, Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Lantbrukarnas Riksförbund, Riksorganisationen Sveriges Makalösa Föräldrar, Stockholms stadsmission, Svenska Kreditföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges akademikers centralorganisation och Upplysningscentralen AB har avstått från att yttra sig.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2022-03-09

Närvarande: F.d. justitieråden Ella Nyström och Annika Brickman samt justitierådet Leif Gäverth

Effektivare verktyg i utsökningsförfarandet

Enligt en lagrådsremiss den 3 mars 2022 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Elin Bellander.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 mars 2022

Närvarande: statsminister Andersson, ordförande, och statsråden Johansson, Hultqvist, Damberg, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Strandhäll, Eneroth, Dahlgren, Ernkrans, Hallberg, Nordmark, Säterberg, Thorwaldsson, Gustafsdotter, Axelsson Kihlblom, Elger, Danielsson, Karkiainen

Föredragande: statsrådet Johansson

Regeringen beslutar proposition 2021/22:197 Effektivare verktyg i
utsökningsförfarandet